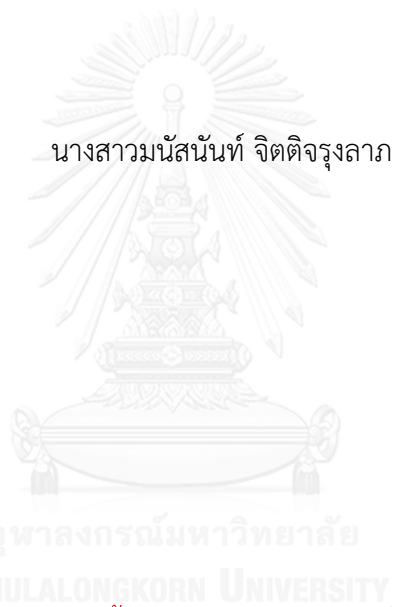

ผลของการมองจากมุมมองอื่นต่อการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง : อิทธิพลกำกับของการ
นิยามตัวตนและอิทธิพลส่งผ่านของการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF PERSPECTIVE TAKING ON IMPLICIT PREJUDICE: MODERATING EFFECTS OF
SELF-CONSTRUAL AND MEDIATING EFFECTS OF SELF-OTHER OVERLAP

Miss Manatsanan Jittjarunglarp

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการมองจากมุมของผู้อื่นต่อการลดเจตคติรังเกียจ
กลุ่มแบบแอบแฝง : อิทธิพลกำกับของการนิยามตัวตน
และอิทธิพลส่งผ่านของการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น
โดย นางสาวมนัสนันท์ จิตติจรุงลาภ
สาขาวิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อภิชญา ไชยวุฒิกิจวานิช)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์)
.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประพิมพา จรัสรัตนกุล)
.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล)

มนัสนันท์ จิตติจรุงลาภ : ผลของการมองจากมุมมองของผู้อื่นต่อการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบ
 แอบแฝง : อิทธิพลกำกับของการนิยามตัวตนและอิทธิพลส่งผ่านของการเชื่อมโยงตนเข้ากับ
 ผู้อื่น (EFFECTS OF PERSPECTIVE TAKING ON IMPLICIT PREJUDICE: MODERATING
 EFFECTS OF SELF-CONSTRUAL AND MEDIATING EFFECTS OF SELF-OTHER
 OVERLAP) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์, 130 หน้า.

การศึกษาเกี่ยวกับการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มในสังคมไทยยังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก การวิจัย
 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการมองจากมุมมองของผู้อื่นที่มีต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบ
 แอบแฝงในบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันเมื่อเทียบกับแบบพึ่งพาตนเอง โดยมีการรวมตนเข้ากับผู้อื่น
 และการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน ในการทดลองครั้งนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 157
 คน ถูกสุ่มเข้าสู่เงื่อนไขการจัดกระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่นหรือควบคุม และการกระตุ้นตัวตนแบบ
 พึ่งพากันและกันหรือแบบพึ่งพาตนเอง จากนั้นทำแบบประเมินชาวพม่าทั่วไป แบบประเมินตนเอง
 และการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงเพื่อวัดเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบแอบแฝง ผลการ
 วิเคราะห์ พบว่า การมองจากมุมมองของผู้อื่นส่งผลให้เกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงมากขึ้น
 โดยเฉพาะในกลุ่มที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันที่รายงานเจตคติรังเกียจกลุ่มแอบแฝงสูงกว่ากลุ่ม
 ที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้การมองจากมุมมองของผู้อื่น
 อาจส่งผลให้เกิดการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อยลงในบุคคลที่นิยามตนแบบพึ่งพากันและกัน โดย
 ผลการวิจัยพบว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อ
 เหมารวมทางลบมากกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง นอกจากนี้ การรวมตนเข้ากับผู้อื่นและ
 การรวมผู้อื่นเข้ากับตนไม่ใช่ตัวแปรส่งผ่านอิทธิพลของการมองจากมุมมองของผู้อื่นไปยังเจตคติรังเกียจ
 กลุ่มแบบแอบแฝง ผลการวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม
 ในบริบทของสังคมไทยโดยการใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น

สาขาวิชา จิตวิทยา

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5577625938 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: IMPLICIT PREJUDICE / PERSPECTIVE TAKING / SELF-CONSTRUAL / SELF-OTHER OVERLAP

MANATSANAN JITTIJARUNGLARP: EFFECTS OF PERSPECTIVE TAKING ON IMPLICIT PREJUDICE: MODERATING EFFECTS OF SELF-CONSTRUAL AND MEDIATING EFFECTS OF SELF-OTHER OVERLAP. ADVISOR: LECTURER DR.WATCHARAPORN BOONYASIRIWAT, 130 pp.

Researches on Thai individuals' prejudice against other racial groups are rare. The present research aims to experimentally test effects of perspective taking on implicit prejudice reduction as moderated by self-construal and mediated by self-other overlap. One hundred and fifty-seven Thai college students were randomly assigned to one of two conditions of taking a perspective of a Burmese college student facing discrimination in Thailand (perspective taking vs. control), and self-construal (interdependent vs. independent) manipulations. Participants then completed measures of self-other overlap and an implicit association test of prejudice against Burmese. A conditional process analysis shows that contrary to the study hypothesis, perspective taking increases rather than decreases implicit prejudice especially among individuals with interdependent self-construal. Perspective taking also increases negative stereotypical evaluations of Burmese especially among individuals with interdependent self-construal, indicating lower inclusion of self to other. Neither inclusion of self to other nor inclusion of other to self mediates the effects of perspective taking on implicit prejudice. These findings are important for understanding effects of perspective taking on prejudice reduction among Thais.

Field of Study: Psychology

Student's Signature

Academic Year: 2014

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของอาจารย์ ดร. วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ และตรวจสอบแก้ไขงานของผู้วิจัยอย่างละเอียด รวมทั้งให้กำลังใจ ช่วยเหลือและกระตุ้นให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำงานวิจัยนี้จนสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์คณางค์ มณีศรี อาจารย์ ดร. อภิชญา ไชยวุฒิกมลวิช และอาจารย์ ดร. นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุลที่ให้ความรู้และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอบคุณเพื่อนในรุ่นจิตวิทยาสังคมทุกคน ที่คอยถามไถ่ ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือกันมาโดยตลอด

ขอบคุณนายอรุณม พรประสิทธิ์ นิสิตปริญญาเอก ผู้ร่วมพัฒนามาตรกับผู้วิจัย และให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำในการวิเคราะห์สถิติ

ขอบคุณนางสาววิภาวี ภัทรวุฒิพร นิสิตปริญญาเอก ผู้ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำในการวิเคราะห์สถิติตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ขอบคุณคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานที่ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเล่าเรียน และ นิสิตปริญญาตรี ผู้ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้

และที่ขาดไม่ได้ กราบขอบพระคุณนายอนุวัตร และนางชัชตรีรัตน์ จิตติจรุงลาภ ผู้เป็นพ่อและแม่ของผู้วิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยจนทำงานวิจัยนี้สำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงอีกครั้ง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดและทฤษฎี	3
เจตคติรังเกียจกลุ่ม	3
การมองจากมุมมองของผู้อื่น	10
การนิยามตัวตน	15
การเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
กรอบแนวคิดในการวิจัย	31
สมมติฐานในการวิจัย	32
ขอบเขตของการวิจัย.....	32
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	32
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	33
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	34
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
กลุ่มตัวอย่าง	35

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 3 ผลการวิจัย.....	51
ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติต่างๆ.....	53
ตอนที่ 2 การตรวจสอบการแจกแจงตัวแปร	56
ตอนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานของการวิจัย.....	58
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน	59
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	67
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	71
รายการอ้างอิง	75
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก	88
ภาคผนวก ข	91
ภาคผนวก ค	94
ภาคผนวก ง.....	108
ภาคผนวก จ	119
ภาคผนวก ฉ	120
ภาคผนวก ช	121
ภาคผนวก ซ	122
ภาคผนวก ฌ	123
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	130

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 การจัดสิ่งเร้าที่ใช้ในแบบทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย	41
ตารางที่ 2 การแสดงลำดับขั้นตอนการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง.....	43
ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปร ($N = 50$)	47
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ($N=157$).....	52
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นเพื่อทำนายการรวมตนเข้ากับผู้อื่น การรวม ผู้อื่นเข้ากับตน และเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง ($N=157$)	55
ตารางที่ 6 ค่า Tolerance และค่า VIF ในการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุระหว่างตัวแปร อิสระ	56
ตารางที่ 7 ค่าสถิติพื้นฐานและสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในงานวิจัย ($N=157$).....	58
ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยโดยมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงเป็นตัวแปรตาม และมีการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน ($N = 157$)	60

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 โมเดลแสดงถึงกระบวนการด้านการรู้คิดของการมองจากมุมมองผู้อื่น.....	22
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	31
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการทดลอง	50
ภาพที่ 4 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ 8 ในการวิเคราะห์โปรแกรม PROCESS.....	59
ภาพที่ 5 สรุปลักษณะทางตรงและทางอ้อมแบบมีการกำกับการนิยามตัวตนผ่านการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตน จากการมองจากมุมมองผู้อื่นไปยังเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบแอบแฝง	61
ภาพที่ 6 กราฟแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองผู้อื่นกับการนิยามตัวตน ในการทำนายเจตคติจริงเกี่ยวกับรูปแบบแอบแฝง	63
ภาพที่ 7 กราฟแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองผู้อื่นกับการนิยามตัวตน ในการทำนายการประเมินชาวพม่าตามความเชื่อเหมารวม	64

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความแตกต่างถือเป็นลักษณะที่โดดเด่นประการหนึ่งในสังคมโลก โดยเฉพาะความแตกต่างของประชากร การรับรู้ตนเองของบุคคลจะอยู่บนพื้นฐานของมิติทางสังคมต่างๆ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศ เป็นต้น การรับรู้ตนเองในลักษณะดังกล่าวนี้ทำให้เกิดการจัดประเภททางสังคมเป็นกลุ่มต่างๆ บุคคลจะมีการรับรู้ผู้อื่นแตกต่างกันออกไปจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มตนหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มอื่น

การจัดประเภททางสังคม (social categorization) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและไม่สามารถควบคุมได้ โดยเฉพาะการจัดประเภททางเชื้อชาติซึ่งถูกจัดว่าเป็นการจัดประเภททางสังคมขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมีสิ่งชี้แนะทางกายภาพที่เห็นได้ชัดเจน เช่น สีผิว ลักษณะใบหน้า (Schneider, 2005) เมื่อมีการจัดประเภทของบุคคลที่มีลักษณะเดียวกันเข้าเป็นกลุ่ม บุคคลจะเกิดการรับรู้ว่า สมาชิกของกลุ่มนั้นมีคุณลักษณะต่างๆร่วมกันด้วยและเกิดเป็นความเชื่อเหมารวม (stereotype) บุคคลจะมองและประเมินผู้อื่นในสถานะของการเป็นสมาชิกกลุ่มมากกว่าการพิจารณาแยกเป็นรายบุคคล ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดการแบ่งแยกในสังคมที่เรียกว่า เจตคติรังเกียจกลุ่ม (prejudice)

ปัญหาเรื่องเจตคติรังเกียจกลุ่มเป็นปัญหาที่มีมาอย่างต่อเนื่องและสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกสังคมทั่วโลก เนื่องจากในสังคมหนึ่งๆจะประกอบไปด้วยประชากรมากกว่าหนึ่งเชื้อชาติ อย่างไรก็ตามเจตคติรังเกียจกลุ่มจะเกิดกับกลุ่มประชากรเชื้อชาติหลักในสังคม (majority) ที่มีต่อกลุ่มประชากรเชื้อชาติอื่นๆซึ่งเป็นส่วนน้อย (minority) เกิดเป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มจากการแบ่งแยกระหว่างกลุ่มของตนเองและกลุ่มของผู้อื่น การก้าวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) โดยมีเป้าหมายให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน ทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี แต่เนื่องจากระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอาเซียนยังมีความแตกต่างกันมาก แรงงานจึงมีแนวโน้มเคลื่อนย้ายไปสู่ประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจทำให้เกิดสังคมหลากหลายวัฒนธรรม ความหลากหลายดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งอันเนื่องจากอคติระหว่างกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มประชากรเชื้อชาติหลักที่จะมีเจตคติรังเกียจกลุ่มประชากรเชื้อชาติอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากสังคมในปัจจุบันที่ปรากฏว่ามีเหตุการณ์ความขัดแย้งของคนไทยกับคนที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ผู้คนเหล่านี้มักเข้ามาเป็นกลุ่มคนใช้แรงงานหรือทำงานบริการในประเทศไทย คนไทยมักจะมีความคิดและความรู้สึกต่อคนเหล่านี้ในทางลบและมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการ

แบ่งแยกก็ต่างกันต่างๆ การลดเจตคติรังเกียจกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มในสังคมและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ ความเชื่อเหมารวมที่คนไทยมีต่อคนที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านอาจเกิดขึ้นและสะสมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจากเหตุผลทางประวัติศาสตร์ที่ขัดแย้งกันในอดีต การเปรียบเทียบระดับความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การแย่งชิงทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้เกิดการแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มต่างๆ อย่างชัดเจน ในแต่ละกลุ่มจะมีความเชื่อเหมารวมซึ่งสะท้อนลักษณะของกลุ่มนั้นๆ ต่างกันออกไป นอกจากนี้ ปัญหาเรื่องเจตคติรังเกียจกลุ่มทางเชื้อชาติได้รับความสนใจอย่างมากในกลุ่มของนักจิตวิทยาสังคม จะเห็นได้จากการมีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาในประเด็นการเหยียดสีผิวของกลุ่มคนขาวที่มีต่อคนดำ การศึกษาเกี่ยวกับเจตคติรังเกียจกลุ่มจะให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความเชื่อเหมารวมอย่างมาก เนื่องจากมีลักษณะที่คงทน ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมักถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการประเมินผู้อื่นอยู่เสมอ

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยของต่างประเทศจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม หนึ่งในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม ซึ่งได้รับความนิยมนและมีประสิทธิภาพ คือ การใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น (perspective taking) ซึ่งจะสามารถก่อให้เกิดทั้งกระบวนการตอบสนองทางด้านการรู้คิด (cognitive mediator) และกระบวนการตอบสนองทางด้านความรู้สึก (affective mediator) ส่งผลให้การเข้าถึงและการใช้ความเชื่อเหมารวมในการประเมินหรือการรับรู้ผู้อื่นลดลง งานวิจัยของ Galinsky และ Moskowitz (2000) เสนอไว้ว่า การใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นสามารถลดการเข้าถึงความเชื่อเหมารวมได้ดีกว่าเทคนิคการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวมโดยตรง

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม โดยใช้เทคนิคการมองจากมุมมองผู้อื่นผ่านกระบวนการตอบสนองทางด้านการรู้คิด งานวิจัยของ Galinsky, Ku, และ Wang (2005) พบว่าการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น (self-other overlap) ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง คือ การรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตน

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทดสอบการเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง (implicit prejudice) เนื่องจากมีงานวิจัยจำนวนมากพบว่า ประเด็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอคติและความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับกลุ่มต่างๆ มักถูกบิดเบือนในการรายงานเจตคติของบุคคลจากการประเมินตนเองหรือเจตคติแบบเด่นชัด (explicit attitude) เนื่องจากได้รับอิทธิพลของค่านิยมเรื่องความเสมอภาค การรับรู้ถึงความคาดหวังของสังคม ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะไม่แสดงออกทางเจตคติที่แท้จริงของตนเอง (Hardin & Conley, 2001; Sinclair, Lowery, & Colangelo, 2005)

อย่างไรก็ตาม การใช้เทคนิคการมองจากมุมมองผู้อื่นเพื่อลดเจตคติรังเกียจกลุ่มในสังคมไทย อาจมีความแตกต่างจากผลการวิจัยในต่างประเทศ เนื่องด้วยความแตกต่างทางบริบทของสังคมและ

วัฒนธรรมทำให้การนิยามตัวตนของบุคคล (self-construal) แตกต่างกันด้วย งานวิจัยของต่างประเทศนั้นโดยส่วนมากเป็นงานที่มาจากประเทศแถบตะวันตก การศึกษาทดลองจึงมักเกิดขึ้นกับบุคคลที่นิยามตัวตนในลักษณะการพึ่งพาตนเอง (independent self) แตกต่างจากการนิยามตัวตนของคนในสังคมไทยที่นิยามตัวตนในลักษณะการพึ่งพากันและกัน (interdependent self) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของการนิยามตัวตนกับการมองจากมุมมองของผู้อื่นที่มีต่อเจตคติรั้งเกี่ยวกับกลุ่ม โดยเปรียบเทียบลักษณะการนิยามตัวตนทั้ง 2 แบบกับการใช้เทคนิคดังกล่าวว่า จะส่งผลต่อการเชื่อมโยงทางความคิดแตกต่างกันอย่างไร นอกจากนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายเป็นชาวพม่า เนื่องจากเป็นกลุ่มคนจากประเทศเพื่อนบ้านที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เบญจวรรณ อุปัชฌาย์ (2543) ศึกษาเรื่อง “การสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน” พบว่า ชาวพม่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ให้ภาพเชิงลบมากที่สุด สุวิทย์ สัจจาสิทธิ์, พันตรี (2546) ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของ ครูที่มีต่อแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในพื้นที่จังหวัดระนอง” พบว่า การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าจะส่งผลกระทบต่อด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่นเดียวกับ งานวิจัยของรัฐพล ภูมิรินทร์พงศ์ (2549) พบว่าชาวไทยในภาคเหนือมีเจตคติทางลบต่อชาวพม่า

แนวคิดและทฤษฎี

เจตคติรั้งเกี่ยวกับกลุ่ม

เจตคติรั้งเกี่ยวกับกลุ่มเกิดขึ้นภายในกระบวนการจัดประเภททางสังคม (social categorization) เนื่องจากความแตกต่างทางสังคม (social diversity) ทำให้เกิดการนิยามตัวตนและผู้อื่นผ่านมิติต่างๆทางสังคม ซึ่งบุคคลจะเกิดการประเมินผู้อื่นควบคู่ไปด้วย การจัดประเภททางสังคมขั้นพื้นฐานนั้นมักเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติและมักจะเกิดขึ้นในมิติด้านเชื้อชาติ เพศ และอายุ

คำว่า *prejudice* มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินคำว่า *praejudicium* หมายถึง บรรทัดฐานหรือการประเมินบนพื้นฐานของประสบการณ์หรือการตัดสินที่เกิดขึ้นก่อนหน้า ซึ่งอาจจะเป็นเพียงความรู้สึกหรือการแสดงออกก็ได้ (Allport, 1954)

Allport ให้คำนิยามของเจตคติรั้งเกี่ยวกับกลุ่มไว้ 2 แนวทาง คือ

1. การนึกถึงผู้อื่นทางลบโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรรองรับ
2. ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบต่อผู้อื่นหรือสิ่งของ โดยปราศจากพื้นฐานประสบการณ์จริง

จากคำนิยามทั้ง 2 แนวทางนั้น ครอบคลุม 2 องค์ประกอบด้วยกัน คือ เจตคติและความเชื่อ กล่าวคือ เจตคติเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งจะส่งผลผูกพันให้เกิดการสรุป เป็นรูปแบบความเชื่อตามเจตคตินั้นๆ

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าตามคำนิยามของ Allport นั้น สามารถความรู้สึกได้ทั้งทางบวกและทางลบ แต่เจตคติรังเกียจกลุ่มทางเชื้อชาติและชาติพันธุ์ที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมากแล้วจะเป็นนัยของความรู้สึกทางลบ

ดังนั้น องค์ประกอบที่สำคัญของเจตคติรังเกียจกลุ่ม แบ่งได้ ดังนี้

1. เจตคติรังเกียจกลุ่มเป็นการแสดงความรู้สึกทางลบมากกว่าทางบวก ซึ่งมักปรากฏอยู่ในรูปของความรู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจ กลัว รวมไปถึงการแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่างๆ เช่น การหลีกเลี่ยง การใส่ร้ายป้ายสี การแบ่งแยกกีดกัน เป็นต้น สามารถเกิดขึ้นได้โดยทั่วไปทั้งต่อตัวบุคคลและเป็นกลุ่ม

2. เจตคติรังเกียจกลุ่มเกิดขึ้นบนพื้นฐานข้อมูลที่ผิดพลาดหรือยังไม่ได้รับการพิสูจน์ เป็นการประเมินทางลบต่อบุคคลอย่างไม่สมเหตุสมผลบนพื้นฐานของการเป็นสมาชิกกลุ่ม จึงประเมินบุคคลอย่างกว้างๆ ตามลักษณะภาพรวมของกลุ่ม ซึ่งทำให้สมาชิกกลุ่มทุกคนจะถูกประเมินเป็นไปในลักษณะเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวบุคคล

3. เจตคติรังเกียจกลุ่มสามารถเกิดขึ้นได้กับทั้งกลุ่มทางสังคมชั้นพื้นฐาน ที่สามารถเห็นได้ชัดเจน ได้แก่ เชื้อชาติ อายุ เพศ และกลุ่มทางสังคมอื่นๆที่ไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน เช่น ศาสนา ธรรมเนียมทางเพศ เป็นต้น

4. เจตคติรังเกียจกลุ่มเป็นความเชื่อที่ค่อนข้างชัดเจน (Ponterotto & Casas, 1991) ทำให้เกิดการต่อต้านข้อมูลที่ค้านกับเจตคติเดิม

นอกจากนี้ Allport ได้ศึกษารวบรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติรังเกียจกลุ่ม พบปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ชาติพันธุ์นิยม (ethnocentrism)

คำว่า ชาติพันธุ์นิยม หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกลุ่มของตนเองมากเกินไปและเกิดขึ้นพร้อมกับการไม่ชอบกลุ่มอื่นๆ มนุษย์จะยึดติดกับความสำคัญและมุมมองของตนเอง โดยยึดถือไว้ในการรับรู้คุณค่าแห่งตน (self-esteem) ดังนั้นจึงมีความรู้สึกทางบวกต่อกลุ่มของตน (in-group) เช่น กลุ่มทางเชื้อชาติ หรือศาสนา ครอบครัว มากกว่ากลุ่มของผู้อื่น เนื่องจากบุคคลจะเกิดความรู้สึกปลอดภัยมั่นคงและความเป็นมิตร จากการนิยามตัวตนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ชาติพันธุ์นิยมจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มทางเชื้อชาติ

Allport เสนอแนวคิด “love prejudice” หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะประเมินกลุ่มตนเองทางบวกมากเกินไปจนความเป็นจริง ซึ่งสามารถก่อให้เกิดความขัดแย้งกับบุคคลนอกกลุ่มหรือกลุ่มอื่นๆและเป็นพื้นฐานของชาติพันธุ์นิยม

2. การขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่ม (lack of significant intergroup contact)

มนุษย์มีการแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มทางเชื้อชาติ ศาสนา หรือวัฒนธรรม ดังนั้น บุคคลจึงมักเลือกที่จะอยู่กับกลุ่มที่มีลักษณะเช่นเดียวกับตนเองเพื่อความสะดวกสบายและเพิกเฉยต่อกลุ่มอื่นๆรอบตัว การขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มจะทำให้บุคคลรับรู้กลุ่มอื่นๆตามความรู้สึกและความเชื่อของตนเองมากกว่าที่จะรับรู้ข้อมูลที่เป็นจริง

Tatum (2003) เขียนหนังสือชื่อ “Why are all the Blacks kids sitting together in the cafeteria?” and other conversations about race แสดงถึง ภาพมายาของการรวมกลุ่ม (the illusion of integration) การแบ่งแยกทางเชื้อชาติยังคงปรากฏในสังคมอเมริกา ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มเชื้อชาติ ซึ่งนำไปสู่การเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้

3. แนวโน้มการจัดแบ่งประเภททางชาติพันธุ์ (ethnic categorizations)

เนื่องจากมนุษย์มีการแบ่งแยกเป็นกลุ่มต่างๆ และมีความพึงพอใจต่อกลุ่มตนเองมากกว่า ดังนั้น จึงเกิดการจัดประเภทกลุ่มต่างๆขึ้นโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะต่างๆของแต่ละกลุ่ม แต่เนื่องจากการขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่ม การจัดแบ่งประเภทกลุ่มทาง เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และศาสนา จึงอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลตามเจตคติเดิม การเข้าถึงเจตคตรังเกียจกลุ่มจึงเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและสามารถเข้าถึงง่าย

สาเหตุของเจตคตรังเกียจกลุ่ม

เจตคตรังเกียจกลุ่มสามารถเกิดได้จากหลายปัจจัย ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วย แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ดังนี้

1. บุคลิกภาพและความแตกต่างส่วนบุคคล

งานวิจัยของ Adorno, Frenkel-Brunswick, Levinson, และ Sanford (1950) ระบุว่า บุคคลที่มีแนวโน้มการเกิดเจตคตรังเกียจกลุ่มมักจะมีบุคลิกภาพแบบเผด็จการ (authoritarian) ซึ่งพัฒนาขึ้นตั้งแต่วัยเด็กและมักได้รับอิทธิพลมาจากผู้ปกครอง นอกจากนี้ กรอบแนวคิดเรื่อง right-wing- authoritarianism (Altemeyer, 1998) ได้ทำนายเกี่ยวกับเจตคติทางลบที่มีต่อกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มที่ถูกปฏิเสธจากสังคมอีกด้วย (Esses, Haddock, & Zanna, 1993)

2. ทฤษฎีการครอบงำทางสังคม (social dominance theory)

กลุ่มต่างๆในสังคมมักมีการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและการครอบครองทรัพยากรทางสังคม เช่น ความร่ำรวย ที่ดิน ทรัพย์สิน สถานะ ดังนั้น กลุ่มต่างๆจึงถูกแบ่งเป็นกลุ่มที่เป็นผู้ครอบงำและกลุ่มที่ถูกครอบงำ งานวิจัยของ Sidanius และ Pratto (2001) เสนอว่า สมาชิกของกลุ่มที่เป็นผู้ครอบงำจะเชื่อว่าความไม่เท่าเทียมดังกล่าวเป็นการจัดสรรของธรรมชาติ ดังนั้น จากทฤษฎีนี้สามารถสรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มสามารถเกิดขึ้นได้โดยอัตโนมัติ อันเนื่องมาจากการแข่งขันระหว่างกลุ่มต่างๆในสังคม

3. ทฤษฎีความขัดแย้งของกลุ่ม (realistic group conflict theory)

ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มมาจากการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น อาหาร ดินแดน ทรัพยากรธรรมชาติ (Campbell, 1965) เนื่องจากทุกกลุ่มต้องการที่จะครอบครองทรัพยากร เพื่อประโยชน์ของกลุ่มตน ดังนั้น แต่ละกลุ่มจึงต้องดำเนินการเพื่อ 2 เป้าหมาย คือ การได้มาซึ่งทรัพยากร และการป้องกันไม่ให้อีกกลุ่มอื่นสามารถบรรลุเป้าหมายได้

4. ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity theory)

Tajfel และ Turner (1979) เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการของกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม โดยระบุว่า กลุ่มจะมีอิทธิพลต่ออัตมโนทัศน์ (self-concept) และการรับรู้คุณค่าในตนเองของสมาชิกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อบุคคลได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มและมีการนิยามตัวตนเข้ากับกลุ่ม นอกจากนี้ บุคคลยังต้องการรักษาสถานภาพทางบวกของกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มเป็นสิ่งที่ปกป้องถึงตัวตน และจะมีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตนกับกลุ่มอื่น หากบุคคลรู้สึกว่าคุณค่ากลุ่มตนดีกว่าก็จะช่วยเพิ่มการรับรู้คุณค่าในตนเอง การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนี้เองสามารถก่อให้เกิดอคติระหว่างกลุ่มได้

5. ทฤษฎีการจัดประเภทตนเอง (self-categorization theory)

Turner, Hogg, Oakes, Reicher, และ Wetherell (1987) เสนอแนวคิดในการอธิบายพฤติกรรมของกลุ่ม รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม บุคคลจะรับรู้ตนเองว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งผ่านกระบวนการจัดแบ่งประเภททางสังคม เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เมื่อเกิดการจัดประเภททางสังคมแล้ว การรับรู้บุคคลอื่นจะได้รับอิทธิพลจากความเชื่อเหมารวมที่สะท้อนถึงกลุ่มที่บุคคลเหล่านั้นเป็นสมาชิกอยู่ อย่างไรก็ตาม การจัดประเภทดังกล่าวส่งผลให้เกิดการบิดเบือนในการรับรู้ กล่าวคือ การถูกจัดอยู่ในประเภทเดียวกัน จะทำให้รับรู้ว่ามีลักษณะเหมือนกันมากกว่าความเป็นจริงและแตกต่างจากกลุ่มอื่นมากเกินไปจนเกินความเป็นจริงด้วยเช่นกัน (Herringer & Garza, 1987)

6. ความเชื่อเหมารวม (stereotype)

Lippmann (1946) เริ่มใช้คำนี้เป็นครั้งแรกในหนังสือ Public Opinions โดยอ้างถึงภาพตัวอย่างที่เข้ามาปรากฏอยู่ในความคิดเมื่อนึกถึงกลุ่มทางสังคมที่เฉพาะเจาะจง ดังนั้น ความเชื่อเหมารวมจึงเป็นความคาดหวังเกี่ยวกับกลุ่มทางสังคม ในประเด็นของพฤติกรรมของกลุ่มลักษณะของกลุ่ม ซึ่งสามารถถ่ายทอดไปสู่สมาชิกของกลุ่มด้วย

Allport (1954) ให้คำนิยามความเชื่อเหมารวมว่า หมายถึง ชุดความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะต่างๆของบุคคลในกลุ่ม ซึ่งสามารถก่อให้เกิดแนวคิดภาพรวมเกี่ยวกับกลุ่มนั้นๆได้

Hilton และ von Hippel (1996) ระบุว่า ความเชื่อเหมารวมเป็นแบบแผนทางด้านการรู้คิดในการจัดการข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับผู้อื่น ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะของสมาชิก

กลุ่ม รวมไปถึงข้อมูลเชิงคุณภาพด้านต่างๆ เช่น บทบาททางสังคม นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อปฏิริยาตอบสนองทางอารมณ์ที่บุคคลจะมีต่อสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย

Schneider (2005) เสนอว่า ความเชื่อเหมารวมถูกใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการประเมินผู้อื่นบนพื้นฐานข้อมูลของความเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ เนื่องจากความเชื่อเหมารวมเป็นการรวบรวมข้อมูลจากบุคคลจำนวนมากในกลุ่มเพื่อสะท้อนถึงเอกลักษณ์ของกลุ่ม

อย่างไรก็ตาม ความเชื่อเหมารวมมีแนวโน้มที่จะบิดเบือนจากความเป็นจริง โดยจะเป็นไปในทางลบมากกว่าทางบวกเสมอ บุคคลมักจะเชื่อและยึดติดกับความเชื่อเหมารวมมากกว่าความเป็นจริง นอกจากนี้ ความเชื่อเหมารวมยังมีอิทธิพลต่อความทรงจำ ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเชื่อเหมารวมจะถูกเข้าถึงมากกว่าข้อมูลที่ไม่สอดคล้อง (Howard & Rothbart, 1980; Rothbart, Sriram, & Davis-Stitt, 1996) บุคคลมักคาดหวังว่าสมาชิกของกลุ่มอื่นจะมีพฤติกรรมทางลบ และจะจดจำพฤติกรรมทางลบนั้นได้ดีกว่า จึงเกิดการเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกของกลุ่มอื่นกับพฤติกรรมทางลบ (Hamilton & Sherman, 1989) ดังนั้น การประเมินผู้อื่นโดยอาศัยความเชื่อเหมารวมสามารถก่อให้เกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบุคคลปฏิเสธที่จะรับข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งกับความเชื่อเหมารวมเดิม

ผลของเจตคติรังเกียจกลุ่ม

พฤติกรรมการแสดงออกของเจตคติรังเกียจกลุ่มนั้นมีหลากหลายรูปแบบและสามารถเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องหลายระดับ Allport (1954) ได้เสนอโมเดลการแสดงออกซึ่งเจตคติรังเกียจกลุ่ม 5 ขั้น (a five-phase model of acting out prejudice) ได้แก่ การต่อต้านทางวาจา การหลีกเลี่ยง การแบ่งแยก การทำร้ายร่างกาย และการทำลายล้าง

อย่างไรก็ตาม การแสดงออกซึ่งเจตคติรังเกียจกลุ่มหรือเจตคติแบบเด่นชัดจัดเป็นแนวคิดแบบดั้งเดิม (traditional forms of prejudice) ต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงซึ่งเป็นเจตคติที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ปราศจากการรับรู้หรือควบคุมใดๆ และถูกเรียกว่าเป็นแนวคิดแบบร่วมสมัย (contemporary forms of prejudice)

แนวคิดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบร่วมสมัย

Gaertner และ Dovidio (1986) เสนอว่า การยับยั้งการแสดงออกซึ่งการเหยียดเชื้อชาติ (aversive racism) เป็นเจตคติรังเกียจกลุ่มรูปแบบใหม่ของกลุ่มคนขาว ซึ่งมีค่านิยมในเรื่องของความเสมอภาค การมีสิทธิเท่าเทียมกัน (egalitarianism) แต่ยังคงมีพฤติกรรมหรือความคิดในลักษณะแบ่งแยกอยู่ ดังนั้น คนขาวจึงมักควบคุมการแสดงความรู้สึกและความเชื่อทางลบเกี่ยวกับคนดำ ซึ่ง

ความรู้สึกหรือความคิดที่ถูกควบคุมนี้จะถูกเก็บอยู่ในกระบวนการด้านการรู้คิดโดยอัตโนมัติ เรียกว่า เจตคติแบบแอบแฝง ในขณะที่ยังคงรายงานเจตคติของตนเองตามค่านิยมเรื่องความเท่าเทียม ซึ่งถือเป็นเจตคติเด่นชัด

Sears (1988) เสนอแนวคิดเรื่องการเหยียดเชื้อชาติเชิงสัญลักษณ์ (symbolic racism) คนขาวยังคงมีความรู้สึกทางลบต่อคนดำ แต่ไม่แสดงออกทางตรงผ่านการสนับสนุนการแบ่งแยก แต่จะแสดงออกทางอ้อมผ่านสิ่งต่างๆ แทน เช่น การเว้นระยะห่างกับคนดำเมื่อขึ้นรถโดยสาร การต่อต้านการให้สิทธิด้านสาธารณสุข และเนื่องจากการเหยียดเชื้อชาติสมัยใหม่ (modern racism) จึงมีแนวโน้มที่จะแสดงออกผ่านปัจจัยทางด้านการเมืองและสังคม (McConahay, 1986)

แนวคิดเรื่องเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบร่วมสมัยแสดงถึงการมีความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติ ปรากฏจากการตระหนักถึงและการควบคุมของจิตใจ จึงสามารถแบ่งแยกความแตกต่างของเจตคตรังเกียจกลุ่มออกเป็นเจตคตรังเกียจกลุ่มเด่นชัดและเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง

Devine (1989) ได้ศึกษาประเภทของเจตคตรังเกียจกลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบอัตโนมัติ (automatic component of prejudice)

บุคคลจะมีความเชื่อในความทรงจำเกี่ยวกับความเชื่อเหมารวมต่อกลุ่มต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดอารมณ์ทางลบตอบสนองต่อกลุ่มต่างๆ เหล่านั้นอย่างอัตโนมัติโดยไม่ขึ้นกับบริบททางสังคม เจตคตรังเกียจกลุ่มเป็นอคติที่เกิดจากกระบวนการทางด้านการรู้คิดสัมพันธ์กับการทำงานของสมองส่วน amygdala ซึ่งควบคุมเกี่ยวกับการกระตุ้นอารมณ์จากการได้รับข้อมูลต่างๆ การจัดแบ่งประเภททางสังคมจึงถูกควบคุมด้วยสมองส่วนนี้และจะทำงานในระดับที่สูงขึ้นเมื่อเกิดอารมณ์ทางลบ จึงเป็นหลักฐานที่ยืนยันการมีอยู่เจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง

2. แบบมีการควบคุม (controlled component of prejudice)

บุคคลสามารถหลีกเลี่ยงการแสดงเจตคติที่แท้จริงของตน โดยการแสดงเจตคติอีกอย่างหนึ่งผ่านการควบคุมมาแล้วแทน ซึ่งจะช่วยขัดขวางการแสดงออกของเจตคติที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ การเกิดเจตคติลักษณะนี้ได้รับอิทธิพลจากบริบททางสังคม ทำให้ต้องแสดงเจตคติที่สอดคล้องกับความต้องการทางสังคม

งานวิจัยจำนวนมาก พบว่า เจตคติแบบเด่นชัดที่เกิดขึ้นจากการรายงานตนเองกับเจตคติแบบแอบแฝงที่เกิดขึ้นโดยปราศจากการควบคุมไม่สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะในประเด็นอ่อนไหวทางสังคม เช่น เจตคติเรื่องเชื้อชาติ (Dovidio & Fazio, 1992) งานวิจัยของ Dovidio, Gaerter, Validic, Matoka, Johnson, และ Frazier (1997) ศึกษาเกี่ยวกับประเภทของเจตคตรังเกียจกลุ่ม ซึ่งเป็นการทดสอบเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงของคนขาวที่มีต่อทั้งคนดำและคนขาว โดยใช้วิธีการเหนี่ยวนำจิตใต้สำนึก (subliminal priming procedure) (Perdue, Dovidio, Gurtman, &

Tyler, 1990) ระหว่างสิ่งเร้าด้านเชื้อชาติ (รูปภาพคนขาวและคนดำ) กับคำคุณศัพท์ (คำทางบวกกับคำทางลบ) ผลการทดลองพบว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการตอบสนองต่อคำทางลบกับรูปคนดำน้อยกว่ากับรูปคนขาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ระยะเวลาที่ใช้ในการตอบสนองต่อคำทางบวกกับรูปคนขาวเร็วกว่ากับรูปคนดำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากนั้นนำมาทดสอบความสัมพันธ์กับเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดจากการรายงานตนเองโดยมาตรวัด Attitudes Toward Blacks Scale (Brigham, 1993) และ Modern Racism scale (McConahay, 1986) พบว่า ไม่สัมพันธ์กับคะแนนจากมาตรวัด Modern Racism และไม่สัมพันธ์กับคะแนนจากมาตรวัด Attitudes Toward Blacks

เจตคติแบบแอบแฝงมีความคล้ายคลึงกับความเชื่อเหมารวม เนื่องจากเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติจากการปรากฏของที่หมายของเจตคติ (Dovidio, Kawakami, & Gaertner, 2002) ดังนั้นการวัดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเหมารวมจึงสอดคล้องกับการวัดเจตคติแบบแอบแฝงเพื่อเข้าถึงการรับรู้ที่แท้จริง เป็นการวัดในสิ่งที่คุณคนไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งแตกต่างกับการวัดเจตคติแบบเด่นชัดที่คุณคนจะสามารถรับรู้ได้ที่กำลังถูกวัดอะไร

การวัดเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง

1. การวัดแบบแอบแฝงจากการตัดสินใจคำศัพท์ (lexical decision-making task)

Meyer และ Schvaneveldt (1971) พัฒนาขึ้นโดยมีหลักการคือ การใช้สิ่งเร้าเป็นตัวชี้้นำเพื่อกระตุ้นหรือช่วยการเชื่อมโยงทางการรู้คิดของคุณคน โดยจะกระตุ้นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้านั้น ดังนั้นการวัดในลักษณะนี้ เมื่อคุณคนถูกกระตุ้นด้วยคำที่เป็นสิ่งเร้าจะเกิดการตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อคำที่คุณคนนั้นรู้สึกที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เมื่อคนขาวถูกกระตุ้นด้วยคำว่า “คนดำ” จะตอบสนองต่อคำที่แสดงถึงความเชื่อเหมารวมที่เกี่ยวกับคนดำ เช่น ก้าวร้าว อาชญากรรม อย่างรวดเร็ว

2. กระบวนการชี้้นำการประเมิน (evaluative priming procedure)

Fazio, Sanbonmatsu, Powell, และ Kardes (1986) พัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการประเมินสิ่งต่างๆกับการถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า ซึ่งเมื่อคุณคนถูกสิ่งเร้ากระตุ้นจะเกิดเจตคติต่อสิ่งเร้านั้นๆอย่างอัตโนมัติและหลีกเลี่ยงไม่ได้ การวัดประเภทนี้จะวัดจากเวลาที่ใช้ในการตอบสนองต่อคำทางบวกหรือคำทางลบ หลังจากถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าที่เป็นเป้าหมายของเจตคติ เช่น รูปคนดำ รูปคนขาว หลักการของการวัดสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดเรื่องระดับการเข้าถึงเจตคติ หากคุณคนมีเจตคติที่เข้มข้นต่อสิ่งเร้านั้นจะเกิดการตอบสนองตามความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น บุคคลที่มีเจตคตรังเกียจกลุ่มคนดำมากกว่าคนขาวจะสามารถตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อคำทางลบ หลังจากถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าที่เป็นรูปภาพคนดำ การประเมินที่หมายของเจตคติอย่างอัตโนมัติจะสะท้อนความรู้สึกที่คุณคนมีต่อสิ่งนั้นโดยปราศจากการบิดเบือน หรือเรียกได้ว่าเป็นเจตคติแบบแอบแฝงนั่นเอง

3. การวัดความลำเอียงระหว่างกลุ่มที่วัดได้จากการใช้ภาษา (analysis of linguistic intergroup bias)

Semin และ Fiedler (1988) พัฒนาขึ้นโดยมีหลักการคือ การใช้ภาษาที่มีนัยบ่งบอกถึงความรู้สึกในการอธิบายพฤติกรรมของผู้อื่นตามที่บุคคลคาดหวัง เช่น คนขาวบรรยายพฤติกรรมของคนดำโดยมีการใช้คำที่บ่งบอกถึงความรู้สึกทางลบสอดแทรกอยู่

4. เครื่องมือการวัดการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (implicit association test)

Greenwald และ Banaji (1995) พัฒนาเครื่องมือวัดนี้ขึ้นโดยอาศัยแนวคิดเรื่องโมเดลพื้นฐานของเครือข่ายความสัมพันธ์ (basic associative-model) ซึ่งประกอบไปด้วยการกระตุ้นโดยอัตโนมัติ (automatic activation) การเชื่อมโยง (association concepts) และมิติการประเมิน (evaluative dimension) งานวิจัยของ Greenwald, McGhee, และ Schwarz (1998) ทดลองสร้างเครื่องมือวัดการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงเป็นครั้งแรกเพื่อวัดเจตคติของบุคคลต่อดอกไม้และต่อแมลง โดยวัดความเร็วในกดแป้นคีย์บอร์ดเพื่อจับคู่คำที่อยู่ในหมวดหมู่ของแมลงหรือดอกไม้กับคำคุณศัพท์ทางบวกและทางลบที่ปรากฏขึ้นบนจอคอมพิวเตอร์ ผลการทดลองพบว่า บุคคลจะจับคู่หมวดหมู่กับคำที่สอดคล้อง (compatible pairing) ได้เร็วกว่าการจับคู่หมวดหมู่กับคำที่ไม่สอดคล้อง (incompatible pairing) Nosek, Greenwald, และ Banaji (2005) อธิบายเครื่องมือการวัดการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงว่า เป็นการวัดระดับความเข้มข้นของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ หากบุคคลมีความรู้สึกทางบวกต่อสิ่งเร้าเข้มข้นกว่าความรู้สึกทางลบ จะตอบสนองต่อคำทางบวกได้เร็วกว่า แต่ถ้ามีความรู้สึกทางลบต่อสิ่งเร้าเข้มข้นกว่าความรู้สึกทางบวก จะตอบสนองต่อคำทางลบได้เร็วกว่า เมื่อคำและสิ่งเร้านั้นถูกใช้แป้นพิมพ์การตอบสนองเดียวกัน

การมองจากมุมมองของผู้อื่น

การมองจากมุมมองของผู้อื่นเกิดจากการจินตนาการถึงความคิดของผู้อื่นหรือจินตนาการว่าตนเองกำลังอยู่ในสถานการณ์ที่ผู้อื่นกำลังเผชิญอยู่ ซึ่งเป็นความสามารถขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Mead, 2009) และเป็นปัจจัยที่ทำให้สังคมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการมองจากมุมมองของผู้อื่นช่วยให้เข้าใจความคิดและทำนายพฤติกรรมของผู้อื่นได้ ดังนั้น การติดต่อสัมพันธ์จึงราบรื่นส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่ม (Davis, 1983)

แนวคิดเรื่องการมองจากมุมมองของผู้อื่นถูกนำมาใช้เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆระหว่างบุคคลและภายในสังคมอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางความคิดและพฤติกรรม Heider, Sdherer, Skowronski, Wood, และ Hartnett (2007) เสนอว่า การเข้าใจมุมมองของผู้อื่นจะช่วยให้เกิดความเข้าใจผู้อื่นด้วยความเห็นใจ โดยบุคคลจะต้องสามารถรับรู้ว่ามีผู้อื่นมีความคิด ความรู้สึก และแนวโน้ม

การเกิดพฤติกรรมอย่างไร ภายใต้กระบวนการเดียวกับเมื่อตนเองมีความคิด ความรู้สึก และการเกิดปฏิกิริยา

จากการศึกษาวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง พบว่า การมองจากมุมมองของผู้อื่น จะส่งผลทางบวกอย่างหลากหลายในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เช่น การมองจากมุมมองของผู้อื่นทำให้เกิดความชอบพอกันพอกันมากขึ้น (Davis, Conklin, Smith, & Luce, 1996) งานวิจัยของ Batson (2014) และ Dovidio, Allen, และ Schroeder (1990) พบว่า พฤติกรรมช่วยเหลือมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นหลังจากใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น

นอกจากนี้ การมองจากมุมมองของผู้อื่นยังถูกนำมาใช้เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (intergroup conflict) โดยจะช่วยลดอคติทางสังคมที่มีต่อผู้อื่นหรือกลุ่มอื่น ลดการใช้ความเชื่อเหมารวมในการตัดสินผู้อื่น ลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม (Batson, Early, & Salvarani, 1997; Galinsky & Ku, 2004; Galinsky & Moskowitz, 2000; Vescio, Sechrist, & Paolucci, 2003)

วิธีกระตุ้นทำให้เกิดการมองจากมุมมองของผู้อื่น สามารถเกิดขึ้นได้ 2 แนวทาง ซึ่งส่งผลแตกต่างกัน คือ

1. การจินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่น (imagine-other perspective)

Goldie (1999) ระบุว่า เป็นการจินตนาการถึงการแสดงออกที่มีต่อเรื่องราวต่างๆจากมุมมองผู้อื่น

Barrett-Lennard (1981) ระบุว่า เป็นกระบวนการคำนึงถึงผู้อื่นโดยมีอารมณ์ร่วม และสามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น แต่ยังคงตระหนักได้ถึงความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น

โดยสรุปแล้ว การจินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่นนั้นเป็นการรับรู้ความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น โดยจะจินตนาการว่าผู้อื่นมีความคิดและความรู้สึกอย่างไรต่อสถานการณ์ที่ต้องเผชิญอยู่ ดังนั้นผู้ที่จินตนาการจะสามารถรับรู้และเข้าใจมุมมองของผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง

2. การจินตนาการผ่านมุมมองของตนเอง (imagine-self perspective)

Goldman (1992) ระบุว่า การที่จะเข้าใจมุมมองของผู้อื่นได้นั้นจะต้องเกิดการพิจารณาความรู้สึกของตนเอง (introspect) ก่อน

การจินตนาการผ่านมุมมองของตนเองเป็นการรับรู้ความคิดและความรู้สึกของตนเอง โดยจินตนาการว่าหากอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวตนเองจะมีความคิดและความรู้สึกอย่างไร การจะเข้าใจมุมมองของผู้อื่นซึ่งอยู่ในสถานการณ์ที่เราไม่คุ้นเคยนั้นอาจทำให้ไม่สามารถจินตนาการได้ว่าผู้อื่นจะมีความคิดและความรู้สึกอย่างไรได้โดยตรง การจินตนาการว่าตนเองจะรู้สึกอย่างไรในสถานการณ์ดังกล่าวนั้น จะช่วยทำให้เกิดแนวทางในการรับรู้ ว่าผู้อื่นจะมีความคิดและความรู้สึกอย่างไร ทำให้เข้าใจมุมมองของผู้อื่นได้ในที่สุด

แม้จะมีการแบ่งประเภทของวิธีการกระตุ้นความสามารถในการใส่ใจมุมมองของผู้อื่น ดังกล่าว แต่งานวิจัยจำนวนมากไม่ระบุถึงความแตกต่างของกระบวนการและผลที่ตามมา (Aderman, Brehm, & Katz, 1974; Davis, 1994; Galinsky & Moskowitz, 2000; Lerner, 1980)

อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยที่พบว่าการใช้วิธีการกระตุ้นที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดการมองจากมุมของผู้อื่นสามารถทำให้เกิดผลที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ความแตกต่างด้านอารมณ์ (emotional differences)

Stotland (1969) ศึกษาเกี่ยวกับการตอบสนองทางอารมณ์ที่แตกต่างกันจากวิธีการกระตุ้นการมองจากมุมของผู้อื่น โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองสังเกตชายผู้หนึ่งซึ่งได้รับความเจ็บปวดจากการรักษาตัวโดยการใช้ความร้อนจากไฟฟ้า (diathermy) พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขที่ให้จินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่นมีการหดตัวของหลอดเลือดมากกว่า ซึ่งเป็นอาการที่ตอบสนองต่อความรู้สึกที่ผู้เข้าร่วมการทดลองมีต่อชายผู้นั้น ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขที่ให้จินตนาการผ่านมุมมองของตนเองมีเหงื่อออกที่ฝ่ามือมากกว่า ซึ่งเป็นอาการที่แสดงออกถึงความเครียดและกังวลของตนเองที่มีต่อความเจ็บปวดจากการรักษา โดยไม่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของชายผู้นั้น

จากงานวิจัยดังกล่าว จึงสามารถแบ่งการตอบสนองทางอารมณ์ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การคำนึงถึงความรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (empathic concern)

เป็นอารมณ์ที่สะท้อนถึงความรู้สึกที่มีต่อผู้อื่นที่ตกอยู่ในสถานการณ์ยากลำบาก

1.2 ความเศร้าใจส่วนบุคคล (personal distress)

เป็นอารมณ์ที่สะท้อนความรู้สึกของตนเองที่มีต่อสถานการณ์ยากลำบากนั้น

นอกจากนี้ งานวิจัยของ Batson และคณะ (1997) ศึกษาถึงความแตกต่างทางอารมณ์ที่เกิดจากวิธีการกระตุ้นการมองจากมุมของผู้อื่นเช่นกัน โดยผู้เข้าร่วมการทดลองจะได้ฟังบทสัมภาษณ์ของผู้หญิงที่ต้องเลี้ยงดูน้องชายและน้องสาวด้วยตัวเอง หลังจากพ่อและแม่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุรถยนต์ ผู้เข้าร่วมการทดลองจะถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มโดยการสุ่ม เพื่อจัดกระทำเงื่อนไขการกระตุ้นการมองจากมุมของผู้อื่น

กลุ่มแรกเป็นกลุ่มเงื่อนไขให้จินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่น ได้รับคำสั่งดังนี้

“ในขณะที่คุณฟังบทสัมภาษณ์ ขอให้พยายามจินตนาการว่าบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์นั้นมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อชีวิตของเขาหรือเธออย่างไร คุณไม่ต้องให้ความสนใจกับรายละเอียดของเรื่องราวทั้งหมด ขอให้สนใจเพียงความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์เท่านั้น”

กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มเงื่อนไขที่ให้จินตนาการผ่านมุมมองของตนเอง ได้รับคำสั่งดังนี้
 “ในขณะที่คุณฟังบทสัมภาษณ์ ขอให้พยายามจินตนาการว่าถ้าคุณต้องเจอกับสถานการณ์เดียวกับผู้
 ถูกสัมภาษณ์ คุณจะมีความรู้สึกอย่างไร และมีผลกระทบต่อชีวิตคุณอย่างไร คุณไม่ต้องให้ความสนใจ
 กับรายละเอียดของเรื่องราวทั้งหมด ขอให้สนใจเพียงความรู้สึกของคุณเท่านั้น”

กลุ่มที่สามเป็นกลุ่มควบคุม จะได้รับคำสั่งดังนี้
 “ในขณะที่คุณฟังบทสัมภาษณ์ ขอให้ฟังโดยไม่ต้องจินตนาการว่าเกิดอะไรขึ้นกับผู้ที่ถูกสัมภาษณ์นี้
 และเขาหรือเธอจะมีความรู้สึกเช่นไร ขอให้ฟังโดยไม่ต้องใช้ความรู้สึกร่วม”

จากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองตอบแบบสอบถามที่แสดงถึงอารมณ์ต่างๆ ผลการทดลอง
 พบว่า การมองจากมุมของผู้อื่นจากการจินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่น จะทำให้เกิดการคำนึงถึง
 ความรู้สึกถึงความรู้สึกของผู้อื่น ในขณะที่การมองจากมุมของผู้อื่นจากการจินตนาการผ่านมุมมองของ
 ตนเอง จะทำให้เกิดทั้งการคำนึงถึงความรู้สึกซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นและความเศร้าใจส่วนบุคคล

การคำนึงถึงความรู้สึกถึงความรู้สึกของผู้อื่นจะเกิดขึ้นกับผู้อื่นที่อยู่ในสถานการณ์ยากลำบาก
 เท่านั้น เนื่องจากเป็นการแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อการเข้าใจความรู้สึกและความคิดของผู้อื่นอย่าง
 ลึกซึ้ง เมื่อบุคคลได้รับข้อมูลที่แสดงถึงความทุกข์ยากลำบากของผู้อื่นอย่างชัดเจนก็จะสามารถเข้าใจ
 ได้ทันทีว่าผู้อื่นมีความคิดและความรู้สึกอย่างไร เป็นการจินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่น ซึ่งในกรณีนี้
 การจินตนาการผ่านมุมมองของตนเองอาจเป็นตัวบ่งชี้การเกิดการคำนึงถึงความรู้สึกถึงความรู้สึกของ
 ผู้อื่น เพราะคำนึงถึงความรู้สึกของตนเองมากเกินไป (Davis, Soderlund, Cole, Gadol, Kute,
 Myers, & Weihing, 2004)

2. ความแตกต่างด้านแรงจูงใจ (motivational differences)

Lawrence (1987) เสนอแนวคิด empathy-altruism hypothesis โดยอธิบายว่า การ
 คำนึงถึงความรู้สึกถึงความรู้สึกของผู้อื่น จะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะเห็นประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้ง
 (altruistic motivation) และส่งผลให้เกิดพฤติกรรมช่วยเหลือ (helping behavior) โดยมีเป้าหมาย
 เพื่อบรรเทาทุกข์และตอบสนองความต้องการของผู้อื่นโดยแท้จริง ตรงข้ามกับแรงจูงใจที่เห็น
 ประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง (egoistic motivation) ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมช่วยเหลือบนพื้นฐาน
 ของความต้องการที่จะส่งเสริมตนเอง โดยใช้การช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อเพิ่มทรัพยากร สถานะทางสังคม
 รวมไปถึงเพื่อหลีกเลี่ยงผลทางลบจากการไม่ให้ความช่วยเหลือด้วย

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การมองจากมุมของผู้อื่นจากการ
 จินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่นจะก่อให้เกิดแรงจูงใจที่เห็นผลประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้งและเกิด
 พฤติกรรมช่วยเหลือได้ เนื่องจากเกิดการคำนึงถึงความรู้สึกถึงความรู้สึกของผู้อื่น แต่การมองจากมุม
 ของผู้อื่นจากการจินตนาการผ่านมุมมองของตนเองจะเกิดพฤติกรรมช่วยเหลือที่มาจากแรงจูงใจทั้งที่
 เห็นผลประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้งและแรงจูงใจที่เห็นผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง เนื่องจากเกิดการ

คำนึงถึงความรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นและความเศร้าใจส่วนบุคคล การมองจากมุมของผู้อื่นจากการจินตนาการผ่านมุมมองของตนเองจึงมีแนวโน้มจะเกิดพฤติกรรมช่วยเหลือมากกว่า เนื่องจากเกิดแรงจูงใจถึงสองลักษณะตามที่กล่าวข้างต้น

อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมช่วยเหลือที่เกิดจากแรงจูงใจที่เห็นผลประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง เป็นพฤติกรรมช่วยเหลือที่ไม่สามารถคาดเดาได้ เนื่องจากขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการช่วยเหลือนั้น กล่าวคือ หากเห็นว่าการช่วยเหลือนั้นไม่เกิดประโยชน์กับตนมากเพียงพอ พฤติกรรมช่วยเหลือก็อาจไม่เกิดขึ้น ในขณะที่แรงจูงใจที่เห็นผลประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้งจะมีความแน่นอนในการเกิดพฤติกรรมช่วยเหลือมากกว่า เพราะเป็นการกระทำโดยไม่ได้หวังประโยชน์ตอบแทน จากงานวิจัยของ Batson และคณะ (2003) ทำการทดลองโดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองมอบหมายงานให้ตนเองและผู้อื่น โดยกำหนดให้มีงานชิ้นเดียวที่น่าสนใจมากกว่าชิ้นอื่นๆอย่างชัดเจน ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจัดกระทำการมองจากมุมของผู้อื่นจากการจินตนาการผ่านมุมมองของตนเองเกิดแรงจูงใจที่เห็นผลประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้งและมอบหมายงานที่น่าสนใจให้ตนเองมากกว่า ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจัดกระทำการมองจากมุมของผู้อื่นจากการจินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่นเกิดแรงจูงใจที่เห็นผลประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้งและมอบหมายงานที่น่าสนใจให้ผู้อื่นมากกว่า

3. ความเชื่อเหมารวมและเจตคติรังเกียจกลุ่ม (stereotype and prejudice)

3.1 การมองจากมุมของผู้อื่นจากการจินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่นจะส่งผลต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มโดยกระบวนการทางอารมณ์เป็นตัวแปรส่งผ่าน คือ การคำนึงถึงความรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Batson, Chang, Orr, & Rowland, 2002; Batson et al., 1997; Dovidio et al., 2004)

3.2 การมองจากมุมของผู้อื่นจากการจินตนาการผ่านมุมมองของตนเองจะส่งผลต่อเจตคติรังเกียจกลุ่ม โดยมีกระบวนการด้านการรู้คิดเป็นตัวแปรส่งผ่าน คือ การเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น (self-other overlap) (Finlay & Stephan, 2000; Galinsky & Ku, 2004; Galinsky & Moskowitz, 2000)

งานวิจัยของ Myers, Laurent, และ Hodges (2014) ศึกษาเปรียบเทียบเงื่อนไขของการกระตุ้นการมองจากมุมของผู้อื่นกับกระบวนการทางด้านอารมณ์และด้านการรู้คิด พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจินตนาการผ่านมุมมองของตนเองเกิดการเชื่อมโยงทางความคิดมากกว่ากลุ่มเงื่อนไขการจินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่นและกลุ่มควบคุม ในขณะที่การจินตนาการผ่านมุมมองของตนเองและผู้อื่นทำให้เกิดการคำนึงถึงความรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นได้ไม่แตกต่างกัน

การนิยามตัวตน

เดิมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของบุคคล (self) มาจากนักวิจัยในแถบยุโรป แคนาดา และอเมริกา ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับการนิยามลักษณะของบุคคลจึงมีลักษณะที่ค่อนข้างเป็นปัจเจก ไม่ได้รับอิทธิพลจากสังคมและความสัมพันธ์ทางสังคมต่างๆ (Geertz, 1975) ต่อมานักวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลเริ่มมาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายมากขึ้น จึงเกิดการพัฒนาแนวคิดในเรื่องของการนิยามตัวตน (self-construal) Markus และ Kitayama (1991) เป็นผู้ริเริ่มศึกษาเกี่ยวกับการนิยามตัวตน โดยเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดต่างๆทางจิตวิทยา เช่น กระบวนการด้านการรู้คิดทางสังคม (social cognition) วัฒนธรรม เป็นต้น

James (1890) เริ่มจำแนกลักษณะของบุคคลครั้งแรก แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ตัวตนของบุคคล (material self) ตัวตนทางสังคม (social self) ตัวตนทางจิตใจ (spiritual self) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ได้รับความสนใจอย่างมาก คือ งานของ Baumeister (2012) ซึ่งจำแนกลักษณะของตัวตนออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ตัวตนส่วนบุคคล (private self)
2. ตัวตนทางสังคม (public self)

การจำแนกบุคคลในลักษณะดังกล่าวช่วยให้เข้าใจลักษณะของการนำเสนอตนเอง ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความคิด (cognition) อารมณ์ (affect) และพฤติกรรม (behavior) อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ยังไม่กล่าวถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมที่จะส่งผลต่อลักษณะของบุคคลที่ต่างกันออกไป ต่อมา Triandis (1989) ได้ศึกษาและพัฒนาแนวคิดนี้ต่อโดยนำกรอบแนวคิดเรื่องวัฒนธรรมเข้ามาศึกษาร่วมด้วย พบว่า ความแตกต่างทางวัฒนธรรมก่อให้เกิดการแสดงออกของบุคคลแตกต่างกัน สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ตัวตนส่วนบุคคล (private self)
2. ตัวตนทางสังคม (public self)
3. ตัวตนในฐานะสมาชิกกลุ่ม (collective self)

Markus และ Kitayama (1991) ระบุว่า บุคคลที่มาจากประเทศแถบยุโรปหรืออเมริกาและประเทศแถบเอเชียจะมีมุมมองในเรื่องของการนิยามตัวตนแตกต่างกัน โดยวัฒนธรรมตะวันตกจะให้ความสำคัญกับตัวบุคคลมากกว่ากลุ่มบุคคลจะต้องการความเป็นปัจเจกสูง ในขณะที่วัฒนธรรมตะวันออกจะให้ความสำคัญกับกลุ่มมากกว่าตัวบุคคล บุคคลจะมีความต้องการเข้าร่วมกลุ่มและรักษาความสัมพันธ์ในกลุ่ม Markus และ Kitayama นำเสนองานโดยบรรยายลักษณะการนิยามตัวตนในความสัมพันธ์กับผู้อื่นของชาวอเมริกันและชาวญี่ปุ่น ซึ่งลักษณะการนิยามตัวตนดังกล่าวสามารถออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง (independent self)

เป็นลักษณะการนิยามตัวตนของชาวอเมริกัน ซึ่งมักระบุถึงลักษณะภายในตนเอง (internal traits) ที่มีความคงทน เช่น ฉลาด กล้าแสดงออก เพราะบุคคลลักษณะนี้จะไม่ได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการนิยามตัวตน หรืออาจจะระบุตัวตนให้มีความแตกต่างโดดเด่นจากคนอื่นทั่วไป การมีเอกลักษณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะถือเป็นการรับรู้คุณค่าแห่งตนที่สำคัญของบุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์กับผู้อื่นก็ถือเป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน แต่จะเป็นไปในลักษณะของความต้องการที่จะเพิ่มการรับรู้คุณค่าแห่งตนจากการเปรียบเทียบกับผู้อื่นเพื่อยืนยันความเป็นปัจเจกมากกว่า

2. ตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน (interdependent self)

เป็นลักษณะการนิยามตัวตนของชาวญี่ปุ่น ซึ่งมักระบุโดยอ้างอิงถึงความสัมพันธ์กับผู้อื่น (relationships) หรือความเป็นสมาชิกของกลุ่ม (group memberships) เช่น ความเป็นครอบครัว เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น พฤติกรรมของบุคคลสามารถเปลี่ยนไปได้ตามแต่ละสถานการณ์และความต้องการในการรักษาความสัมพันธ์อันดีในกลุ่ม ความสามารถในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มถือเป็นการรับรู้คุณค่าแห่งตนที่สำคัญ ดังนั้น ความสัมพันธ์กับผู้อื่นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะเมื่อรับรู้ว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญต่อกลุ่ม

Singelis (1994) เสนอองค์ประกอบของการนิยามตัวตนในความสัมพันธ์กับผู้อื่นทั้ง

2 ลักษณะ ดังนี้

องค์ประกอบของตัวตนแบบพึ่งพาตนเองในความสัมพันธ์กับผู้อื่น

1. เป็นลักษณะภายในของบุคคลในเรื่องของความคิดและความรู้สึก
2. แสดงเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะของบุคคล
3. คำนึงถึงความสามารถของตนเองและต้องการบรรลุเป้าหมายของตนเอง
4. มีการสื่อสารทางตรง

องค์ประกอบของตัวตนแบบพึ่งพากันและกันในความสัมพันธ์กับผู้อื่น

1. เป็นลักษณะภายนอกของบุคคลในเรื่องความสัมพันธ์ สถานภาพ และบทบาท
2. แสดงความเกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์
3. คำนึงถึงความเหมาะสม
4. มีการสื่อสารทางอ้อม รักษาหน้าใจผู้อื่น

งานวิจัยจำนวนมากระบุว่า บุคคลจะมีลักษณะของตัวตนทั้งแบบพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันและกัน แต่บริบททางวัฒนธรรมจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงออกด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจน วัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยม (individualism cultures) จะสอดคล้องกับลักษณะบุคคลแบบพึ่งพา

ตนเอง (independent self-construal) ในขณะที่วัฒนธรรมแบบส่วนรวมนิยม (collectivism cultures) จะสอดคล้องกับลักษณะบุคคลแบบพึ่งพากันและกัน (interdependent self-construal)

Triandis (1995) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมและลักษณะของบุคคลในความสัมพันธ์กับผู้อื่น พบว่า ลักษณะของบุคคลในความสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นหนึ่งในปัจจัยของการจำแนกรูปแบบของวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย 3 แนวทาง ดังนี้

1. ความแตกต่างในโครงสร้างของเป้าหมาย แบ่งออกเป็น
 - 1.1 เป้าหมายของกลุ่ม (in-group focused)
 - 1.2 เป้าหมายส่วนบุคคล (individual focused)
2. ความแตกต่างในโครงสร้างของพฤติกรรม แบ่งออกเป็น
 - 2.1 บรรทัดฐานของสังคม (social norm)
 - 2.2 เจตคติส่วนบุคคล (individual attitudes)
3. ความแตกต่างในเรื่องของการให้ความสำคัญ แบ่งออกเป็น
 - 3.1 ความต้องการของกลุ่ม (the need of the in-group)
 - 3.2 การแลกเปลี่ยนทางสังคม (social exchanges)

นอกจากนี้ Markus และ Kitayama (1991) ได้ศึกษาถึงลักษณะของบุคคลที่แตกต่างกันในการสัมพันธ์กับผู้อื่นเนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการรู้คิด (cognition)
 - 1.1 บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพากันและกันมีแนวโน้มที่จะใส่ใจและมีปฏิสัมพันธ์มากกว่าบุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ทำให้เกิดกระบวนการรู้คิดเกี่ยวกับผู้อื่นหรือเกี่ยวกับตนเองที่มีต่อผู้อื่นมากกว่า จึงมีการรับรู้เกี่ยวกับผู้อื่นเด่นชัดกว่าการรับรู้ตนเอง ในขณะที่บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเองจะมีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองที่เด่นชัดกว่า

Holyoak และ Gordon (1983) ศึกษาการประเมินความคล้ายคลึงระหว่างตนเองและผู้อื่นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นชาวอเมริกัน พบว่า เมื่อถูกถามด้วยคำถามที่เน้นตนเองว่า “ตนเองเหมือนกับผู้อื่นหรือไม่” จะตอบว่าเหมือนกับผู้อื่น มากกว่าเมื่อถูกถามด้วยคำถามที่เน้นบุคคลอื่นว่า “ผู้อื่นเหมือนกับตนเองหรือไม่”

- 1.2 บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพากันและกันจะมีกระบวนการในการนิยามตัวตนและผู้อื่นภายใต้บริบทของสังคม ในขณะที่บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเองจะมีกระบวนการในการนิยามโดยอ้างอิงจากความทรงจำของตนเอง

Shweder และ Bourne (1982) ทำการทดลองโดยให้ชาวอินเดียและชาวอเมริกันบรรยายลักษณะของคนรู้จัก พบว่า การบรรยายของชาวอินเดียเป็นลักษณะที่แสดงถึงความสัมพันธ์และบริบทสังคมมากกว่าลักษณะการบรรยายของชาวอเมริกัน โดยจะมุ่งเน้นการบรรยายถึงพฤติกรรมว่า ทำ

อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และกับใคร จากผลการทดลองพบว่า 46% ของ การบรรยายของชาวอเมริกันไม่ อ้างอิงถึงบริบททางสังคม ในขณะที่การบรรยายของชาวอินเดีย พบเพียง 20 % ที่ไม่อ้างอิงถึงบริบททางสังคม

2. ด้านอารมณ์ (emotion)

อารมณ์ต่างๆของมนุษย์สามารถเปลี่ยนได้อย่างเป็นระบบควบคู่ไปกับการนิยามตัวตน ซึ่งเกิดขึ้นได้ 2 แนวทาง คือ

2.1 บุคคลที่มีลักษณะในความสัมพันธ์กับผู้อื่นต่างกัน จะมีเงื่อนไขในการแสดงออกทางอารมณ์ที่ต่างกัน กล่าวคือ บุคคลที่มีลักษณะการนิยามตัวตนต่างกัน แม้จะแสดงอารมณ์เดียวกันก็จะมีระดับความเข้มข้นหรือความถี่ในการแสดงออกทางอารมณ์ที่ต่างกันออกไป เช่น บุคคลที่มีลักษณะแบบพึ่งพากันและกันจะแสดงอารมณ์โกรธรุนแรงน้อยกว่าบุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง

Matsumoto, Kudoh, Scherer, และ Wallbott (1988) ทำการทดลองเกี่ยวกับเงื่อนไขในการแสดงออกทางอารมณ์กับวัฒนธรรมโดยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนญี่ปุ่นกับนักเรียนอเมริกา พบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการจัดลำดับความยาวนานในการแสดงออกของแต่ละอารมณ์เหมือนกัน แต่ นักเรียนชาวอเมริกันมีการแสดงออกแต่ละอารมณ์ยาวนานกว่าและมีระดับความเข้มข้นมากกว่านักเรียนญี่ปุ่น

2.2 บุคคลที่มีลักษณะในความสัมพันธ์กับผู้อื่นต่างกัน จะมีกระบวนการในการแสดงอารมณ์ที่ต่างกัน

2.2.1 อารมณ์ที่มุ่งเน้นตนเอง (ego-focused emotions)

เป็นอารมณ์ที่เกิดจากสะท้อนถึงตัวตนภายในจากการถูกขัดใจ ความพึงพอใจ เช่น อารมณ์โกรธ ความรู้สึกภาคภูมิใจ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการยืนยันการรับรู้ตนเองชัดเจนขึ้น ดังนั้น บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเองในความสัมพันธ์กับผู้อื่นจะมีแนวโน้มในการแสดงอารมณ์ประเภทนี้สูง

2.2.2 อารมณ์ที่มุ่งเน้นผู้อื่น (other-focused emotions)

เป็นอารมณ์ที่เกิดจากการนึกถึงผู้อื่น ความต้องการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความรู้สึกละอาย ความเห็นใจ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความร่วมมือทางสังคม บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพากันและกันในความสัมพันธ์กับผู้อื่นจะมีแนวโน้มที่จะแสดงอารมณ์ประเภทนี้สูง

Stipek, Weiner, และ Li (1989) ทำการทดลองเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์โกรธของบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรม โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองชาวจีนและชาวอเมริกันเขียนบรรยายถึงเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกโกรธ ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองชาวจีนเขียนบรรยายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อผู้อื่นมากกว่า ในขณะที่ผู้ร่วมการทดลองชาวอเมริกันส่วนมากเขียนบรรยายถึงเหตุการณ์ที่ตนเองเป็นฝ่ายได้รับความเสียหาย

3. ด้านแรงจูงใจ (motivation)

การศึกษาด้านแรงจูงใจเริ่มต้นจากการตั้งคำถามว่า ทำไมคนถึงมีพฤติกรรมเช่นนั้นและมีพฤติกรรมที่คงทนถาวร (Atkinson, 1958)

3.1 มนุษย์ต้องการยืนยันการรับรู้คุณค่าแห่งตน ดังนั้น บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพากันและกันมีแนวโน้มที่จะได้รับแรงจูงใจจากสังคมและผู้อื่น ซึ่งจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นการเติมเต็มบทบาทของตนเองในความสัมพันธ์กับผู้อื่น ในขณะที่บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเองมีแนวโน้มที่จะได้รับแรงจูงใจจากสิ่งที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่สะท้อนถึงตัวตน

3.2 บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพากันและกันมีแนวโน้มที่จะยับยั้งการแสดงออกมากกว่าเพราะต้องการรักษาความสัมพันธ์ ในขณะที่บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเองมีแนวโน้มที่จะแสดงออกมากกว่าเพราะต้องการแสดงความเป็นปัจเจก

การวัดการนิยามตัวตนในความสัมพันธ์กับผู้อื่น

1. การวัดแบบเด่นชัด

1.1 Self-construal scale (SCS)

เป็นมาตรวัดลิเคิร์ตสเกล (Likert-type scale) ที่ได้รับความนิยมมากในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการวัดด้วยวิธีการรายงานตนเอง (self-report) มาตรนี้ถูกพัฒนาขึ้นโดย Singelis (1994) ซึ่งจะแบ่งแยกคะแนนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ตัวตนแบบพึ่งพากันและกันและตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง เริ่มจากตั้งข้อกระทงแรกเริ่มทั้งหมด 45 ข้อ โดยดัดแปลงมาจากมาตรวัดที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาทดสอบโดยในกลุ่มตัวอย่างชาวฮาวายหลากหลายเชื้อชาติทั้งเอเชีย-อเมริกาและ ยุโรป-อเมริกา เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ที่สามารถสะท้อนบุคคลที่มีลักษณะทั้ง 2 ประเภท แล้วมาทดสอบโดยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักเชิงสำรวจ (exploratory principal components analysis) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analyses) พบว่า มีข้อกระทงที่มีคุณภาพลักษณะละ 12 ข้อ เมื่อทดสอบความเที่ยงของมาตรวัด พบว่า ค่า Cronbach's alpha อยู่ที่ .73 และ .74 สำหรับมาตรวัดลักษณะการพึ่งพาตนเอง ในขณะที่มาตรวัดลักษณะการพึ่งพากันและกัน มีค่าอยู่ที่ .69 และ .70 ต่อมา มีผู้วิจัยหลายท่านนำมาตรดัดกล่าวมาพัฒนาต่อโดยการเพิ่มข้อกระทงในแต่ละด้าน เช่น Hardin, Leong, และ Osipow (2001) เพิ่มข้อกระทงเป็นลักษณะละ 15 ข้อ

นอกจากนี้ยังมีการพัฒนามาตรวัดลักษณะการนิยามตัวตนในความสัมพันธ์กับผู้อื่นในมุมมองแบบมิติเดียว (unidimensional) โดยการกลับข้อกระทง เพื่อนำมาวัดลักษณะการนิยามตัวตนลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (Aaker, 2000; Pöhlmann & Hannover, 2006) มาตรวัด SCS นี้ถูก

นำมาใช้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างแพร่หลายและถูกนำไปแปลเป็นภาษาต่างๆ เช่น จีน ไทย ญี่ปุ่น เป็นต้น

1.2 มาตรวัดลิเคิร์ตของ Leung และ Kim

มาตรนี้ได้รับการพัฒนาและถูกบันทึกไว้โดยไม่ได้นำมาตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่ (Levine et al., 2003) มาตรนี้แบ่งการวัดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะการพึ่งพาตนเองและลักษณะการพึ่งพากันและกัน ซึ่งการวัดแต่ละลักษณะประกอบไปด้วย 15 ข้อกระทง ซึ่งข้อกระทงด้านลักษณะการพึ่งพาตนเอง จำนวน 11 ข้อ และข้อกระทงด้านลักษณะการพึ่งพากันและกัน จำนวน 9 ข้อ มีปรากฏอยู่ในมาตรวัดเดิมที่มีอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม มาตรนี้ถูกนำไปใช้ในงานวิจัยของ Oyserman (1993) และ Kashima และ Hardie (2000) แต่ไม่เป็นที่แพร่หลาย

1.3 Twenty Statements Tests (TST)

Kuhn และ McPartland (1954) เป็นผู้พัฒนามาตรนี้ขึ้น มาตรนี้ถูกนำไปใช้ในการรายงานตนเองเกี่ยวกับการนิยามตัวตนในความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น งานวิจัยของ Agrawal และ Maheswaran (2005) และ Somech (2000) โดยผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องเติมคำตอบท้ายประโยคที่ขึ้นต้นว่า “ฉันเป็น.....” จำนวน 20 ประโยค หลังจากนั้นนำคำตอบทั้งหมด มาคัดเข้ากลุ่มดังนี้ 1. ตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง 2. ตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน 3. ลักษณะความสัมพันธ์ จำนวนข้อความในแต่ละกลุ่มจะเป็นคะแนนที่บ่งบอกถึงลักษณะการนิยามตัวตนในความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ อย่างไรก็ตาม การใช้วิธีวัดในลักษณะนี้ ไม่ได้รับความนิยมในงานวิจัยมากนัก เพราะไม่มีการระบุนิยามของลักษณะในแต่ละกลุ่มอย่างแน่ชัด ดังนั้น งานวิจัยที่นำไปใช้จึงมีการนิยามที่ต่างกันไปในนอกจากนี้ การวัดในลักษณะดังกล่าวไม่สามารถเข้าถึงมุมมองที่สำคัญในเรื่องตัวตนของบุคคลเท่าใดนัก เช่น งานวิจัยของ Triandis (1989) พบว่า คนในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาจมีกลุ่มน้อยกว่าคนในประเทศตะวันตก แต่หากพิจารณาแล้วจะพบว่า กลุ่มที่คนในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาจมีกลุ่มนั้น มีความสำคัญต่อการนิยามตัวตน มีเสถียรภาพ และความมั่นคงมากกว่า

2. การวัดแบบแบบแอบแฝง (implicit measures)

Kitayama, Mesquita, และ Karasawa (2006) เสนอว่า ลักษณะการนิยามตัวตนสามารถวัดได้จากกระบวนการคิดของแต่ละบุคคล โดยเปรียบเทียบระหว่างแนวโน้มการแสดงออกทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องสังคม เช่น ความรู้สึกผูกพัน กับแนวโน้มการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสังคม เช่น ความรู้สึกโกรธ ต่อมา งานวิจัยของ Kitayama, Park, Sevincer, Karasawa, และ Uskul (2009) นำวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการวัดและคิดเพิ่มขึ้นอีก 4 แนวทาง คือ

1. การเปรียบเทียบแนวโน้มในการอธิบายพฤติกรรมว่า เกิดขึ้นมาจากปัจจัยภายนอกตนเองหรือปัจจัยภายในตนเอง

2. การเปรียบเทียบระหว่างการคิดเชิงองค์รวมกับการคิดแบบแยกส่วน
3. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีความสุข ระหว่างความสัมพันธ์กับความเป็นปัจเจก
4. การรับรู้ว่าคุณค่าสำคัญเกินกว่าความเป็นจริงหรือไม่

ผลการทดลองพบว่า ผู้ร่วมการทดลองชาวอเมริกัน ชาวอังกฤษ และชาวเยอรมันแสดงลักษณะที่สะท้อนถึงลักษณะการพึ่งพาตนเองมากกว่าผู้ร่วมการทดลองชาวญี่ปุ่น

อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยที่พบความไม่สอดคล้องกันระหว่างผลที่ได้จากการวัดแบบเด่นชัดกับการวัดแบบแบบแอบแฝง เช่น งานวิจัยของ Bosson, Swann, และ Pennebaker (2000) และ Greenwald และ Farnham (2000)

การเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น

การเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นกับเจตคติเชิงบวก เมื่อบุคคลใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะเกิดกระบวนการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง คือ

1. การรวมตนเข้ากับผู้อื่น (Inclusion of self to other)

Davis (1983) เสนอว่า การมองจากมุมมองของผู้อื่นมีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องตัวตนของบุคคลโดยจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้คุณค่าแห่งตนและความสามารถในการเข้าสังคม

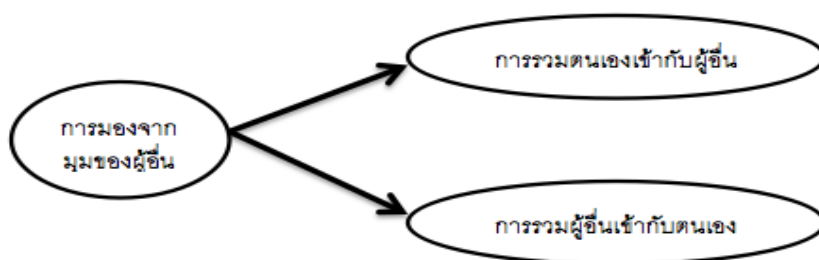
งานวิจัยของ Davis และคณะ (1996) พบว่า การมองจากมุมมองของผู้อื่นทำให้เกิดการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น โดยมีการนิยามลักษณะของตนเองและผู้อื่นร่วมกันเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้บุคคลประเมินผู้อื่นว่ามีลักษณะเหมือนกับตนเองมากขึ้น (self-like) งานวิจัยนี้ทำการทดลองโดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองประเมินตนเอง จากนั้นให้เขียนบรรยายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขจัดการทำการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะเขียนบรรยายโดยนำลักษณะของตนเองมาบรรยายผู้สูงอายุมากกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ยังพบว่า การเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่นไม่จำเป็นต้องถูกส่งผ่านโดยความชอบพที่มีต่อผู้อื่น และไม่ขึ้นอยู่กับการทรัพยากรทางการรู้คิด (cognitive resources) ดังนั้น การเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่นนี้สามารถเกิดขึ้นได้โดยอัตโนมัติ

Galinsky และ Moskowitz (2000) ศึกษาพบว่า การมองจากมุมมองของผู้อื่นทำให้เกิดการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่นและรวมไปถึงกลุ่มของผู้อื่นได้ด้วย ซึ่งการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่นนี้ จะช่วยลดการใช้ความเชื่อเหมารวมในการตัดสินผู้อื่นและกลุ่มอื่น

2. การรวมผู้อื่นเข้ากับตน (Inclusion of other to self)

งานวิจัยของ Galinsky และคณะ (2005) เสนอแนวทางในการเชื่อมโยงความคิดระหว่างตนเองและผู้อื่นเพิ่มจากงานวิจัยก่อนๆ คือ บุคคลจะนิยามตัวตนว่ามีความคล้ายคลึงกับผู้อื่นมากขึ้น

(other-like) จึงเสนอโมเดลที่อธิบายถึงกระบวนการด้านการรู้คิดของการมองจากมุมมองของผู้อื่นในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (social bonds) (ดังนี้ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 โมเดลแสดงถึงกระบวนการด้านการรู้คิดของการมองจากมุมมองของผู้อื่น
ที่มา : Galinsky et al., 2005

การรวมตนเข้ากับผู้อื่น

การมองจากมุมมองของผู้อื่นทำให้บุคคลมองผู้อื่นว่ามีลักษณะเหมือนตนเองมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประเมินผู้อื่นว่าคล้ายคลึงกับตนเองมากขึ้น เนื่องจากบุคคลจะถ่ายทอดลักษณะทางบวกของตนเองไปสู่ผู้อื่น การประเมินผู้อื่นจะเป็นไปในทางที่ดีขึ้น เนื่องจากการลดการใช้ความเชื่อเหมารวมในการรับรู้ ส่งผลให้เกิดการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีงานวิจัยจำนวนมากศึกษาเกี่ยวกับการมองจากมุมมองผู้อื่นและการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น เช่น งานวิจัยของ Davis และคณะ (1996) ศึกษาพบว่า ลักษณะการนิยามตัวตนของบุคคลจะถูกส่งผ่านไปยังผู้อื่น ดังนั้น บุคคลจะประเมินผู้อื่นว่ามีลักษณะเหมือนกับตนเองมากขึ้น (self-like) และยังสามารถส่งผ่านไปยังกลุ่มของผู้อื่นได้ด้วย (Galinsky & Moskowitz, 2000)

จะเห็นได้ว่า กระบวนการลักษณะนี้เกิดขึ้นโดยอาศัยการรับรู้คุณค่าแห่งตนเพื่อการประเมินตนเองทางบวกและส่งผ่านลักษณะการนิยามตัวตนทางบวกนั้นไปสู่ผู้อื่นได้ จึงทำให้การประเมินผู้อื่นเป็นไปในทางที่ดีขึ้นและลดการใช้ความเชื่อเหมารวมรวมไปถึงเจตคติรังเกียจกลุ่ม (Galinsky & Ku, 2004) ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว มนุษย์มีแนวโน้มที่จะประเมินตนเองในทางบวกและดีกว่าผู้อื่น (Kramer, 1994; Miller & Ross, 1975) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Davis และคณะ (1996) ที่พบว่า การเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่นจะเกิดขึ้นเฉพาะลักษณะทางบวกเท่านั้น

การรวมผู้อื่นเข้ากับตน

การมองจากมุมมองของผู้อื่นทำให้บุคคลมองตนเองว่ามีลักษณะเหมือนผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การประเมินลักษณะของตนเองว่ามีความใกล้เคียงกับผู้อื่นมากขึ้น (other-like) (Galinsky, Wang, & Ku, 2008) และเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อสร้างบรรยากาศของการมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน (social coordination)

Aron และ Aron (1997) เสนอโมเดลการขยายการนิยามตัวตน (self-expansion model) อธิบายว่า มนุษย์มีแรงจูงใจขั้นพื้นฐานในการสร้างความใกล้ชิดระหว่างบุคคล (interpersonal closeness) ซึ่งสามารถสร้างได้โดยการนิยามตัวตนแบบพึ่งพารวมเอาลักษณะของผู้อื่นเข้ามาด้วย อย่างไรก็ตาม การรับเอาลักษณะของผู้อื่นเข้ามารวมกับตนเอง ไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะลักษณะในทางบวกเท่านั้น แม้เป็นลักษณะในทางลบก็จะถูกรวมเข้าด้วยเช่นกัน จากงานวิจัยของ Tiedens และ Jimenez (2003) พบว่า การจินตนาการว่ามีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มิใช่ลักษณะเป็นมิตรจะบรรยายตนว่าในลักษณะที่เป็นมิตรมากขึ้น และเมื่อจินตนาการว่ามีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มิใช่ลักษณะชอบหาเรื่องก็จะบรรยายตนเองในลักษณะที่ชอบหาเรื่องมากขึ้นด้วย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Dijksterhuis, Aarts, Bargh, และ van Knippenberg (2000) พบว่า บุคคลจะมีลักษณะขี้ลืมมากขึ้นหลังจากใช้เวลาอยู่ร่วมกับคนสูงอายุ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลียนแบบพฤติกรรม พบว่า การเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่นจะช่วยให้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันราบรื่น (Chartrand & Bargh, 1999) และช่วยส่งเสริมความเป็นมิตรระหว่างบุคคล นอกจากนี้ พบว่า เมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น บุคคลจะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่บุคคลนั้นมีความรู้สึกชอบพอ (Cheng & Chartrand, 2003; Lakin & Chartrand, 2003) ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ถูกเลียนแบบพฤติกรรมจะเกิดความรู้สึกชอบพอผู้ที่เลียนแบบพฤติกรรมของตนด้วย (Chartrand & Bargh, 1999)

จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะส่งผลต่อให้บุคคลใช้ความเชื่อเหมารวมแตกต่างกัน 2 แนวทาง คือ

1. ด้านการประเมินผู้อื่น

บุคคลจะใช้ความเชื่อเหมารวมในการประเมินผู้อื่นน้อยลง กล่าวคือ จะประเมินผู้อื่นในลักษณะที่ใกล้เคียงกับตนเองมากขึ้นจึงมีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้น โดยเกิดขึ้นผ่านกระบวนการรวมตนเข้ากับผู้อื่น

2. ด้านพฤติกรรมของตนเอง

บุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความเชื่อเหมารวมที่เกี่ยวกับผู้อื่นมากขึ้น กล่าวคือ จะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่น จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดบรรยากาศที่ดีในการสร้างความสัมพันธ์ โดยเกิดขึ้นผ่านกระบวนการรวมผู้อื่นเข้ากับตน

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีงานวิจัยศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อเหมารวมซึ่งส่งผลต่อการประเมินและพฤติกรรมไปในทิศทางเดียวกัน เช่น งานวิจัยของ Devine (1989) พบว่า เมื่อบุคคลถูกกระตุ้นด้วยความเชื่อเหมารวมที่เกี่ยวกับชาวแอฟริกัน-อเมริกัน บุคคลจะประเมินผู้อื่นว่า มีความก้าวร้าวมากขึ้น และงานวิจัยของ Bargh, Chen, และ Burrows (1996) พบว่า หลังจากนำเสนอความเชื่อเหมารวมที่เกี่ยวกับชาวแอฟริกัน-อเมริกัน บุคคลแสดงออกด้วยความก้าวร้าวมากขึ้น

Galinsky และคณะ (2005) นำเสนอโมเดลและอธิบายโต้แย้งว่า เนื่องจากความต้องการในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้การรับรู้ความเชื่อเหมารวมสามารถส่งผลต่อการประเมินและพฤติกรรมแตกต่างกันได้ เมื่อบุคคลมีการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะมีการประเมินผู้อื่นในทางบวกและมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับผู้อื่น เพื่อรักษาและสร้างบรรยากาศของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อย่างไรก็ตาม แม้ผลจากความเชื่อเหมารวมต่อการประเมิน (judgment) และพฤติกรรม (behavior) จะแตกต่างกัน แต่กระบวนการทั้งสองนี้สามารถเกิดขึ้นได้พร้อมกัน (Ku, Wang, & Galinsky, 2010)

Galinsky และคณะ (2005) ทำการทดลองโดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองดูรูปภาพของผู้สูงอายุ และเขียนบรรยายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ผู้เข้าร่วมการทดลองถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเงื่อนไขการจัดกระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่น และกลุ่มเงื่อนไขการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวม จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมการทดลองอ่านบทความที่บรรยายถึงผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งดัดแปลงจากงานวิจัยของ Banaji, Hardin, และ Rothman (1993) และประเมินผู้หญิงในบทความว่ามีตัวตนแบบพึ่งพาผู้อื่น (dependency) ซึ่งเป็นความเชื่อเหมารวมที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุมากน้อยเพียงใด จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมการทดลองเดินไปยังห้องประชุมแล้วจับเวลาในการเดิน เนื่องจากการเดินเข้าเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความเชื่อเหมารวมที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจัดกระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่น (perspective-taking condition) จะประเมินผู้หญิงในบทความว่ามีตัวตนแบบพึ่งพาผู้อื่นน้อยกว่าและใช้เวลาในการเดินไปยังห้องประชุมมากกว่าเมื่อเทียบกับผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวม

Ku และคณะ (2010) ทำการทดลองกับผู้เข้าร่วมการทดลองชาวสิงคโปร์ หลังจากให้ผู้เข้าร่วมการทดลองเขียนบรรยายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขจัดกระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่นประเมินตนเองว่ามีลักษณะอนุรักษนิยม ซึ่งเป็นความเชื่อเหมารวมที่

เกี่ยวกับผู้สูงอายุมากกว่ากลุ่มควบคุม และเมื่อให้ผู้เข้าร่วมการทดลองตัดสินผู้อื่น พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขจัดกระทำตัดสินว่ามีตัวตนแบบพึ่งพาผู้อื่นน้อยกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ Ku และคณะได้ทำการทดลองกับผู้เข้าร่วมการทดลองชาวตะวันตกในลักษณะเดียวกัน พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขจัดกระทำตัดสินผู้อื่นว่ามีตัวตนแบบพึ่งพาผู้อื่นน้อยกว่ากลุ่มเงื่อนไขการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวม และกลุ่มควบคุม ในขณะที่มีพฤติกรรมการเดินเข้ามามากกว่ากลุ่มเงื่อนไขการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวมและกลุ่มควบคุม

จากงานวิจัยนี้ สามารถสรุปได้ว่า การมองจากมุมของผู้อื่นสามารถทำให้เกิดความแตกต่างในการใช้ความเชื่อเหมารวมในการประเมินผู้อื่นและพฤติกรรมของตนเอง นอกจากนี้ ความแตกต่างดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมตะวันตก และตะวันออกอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติรังเกียจกลุ่มกับการมองจากมุมของผู้อื่น

การลดเจตคติรังเกียจกลุ่มนั้นสามารถทำได้โดยการลดการใช้ความเชื่อเหมารวมในการประเมินตัดสินผู้อื่น ดังนั้น นอกจากการใช้การมองจากมุมของผู้อื่นแล้ว การยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวมจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้ป้องกันการใช้ความเชื่อเหมารวม อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยจำนวนมากพบว่า การยับยั้งโดยตรงนั้นไม่ใช่วิธีที่ได้ผลเสมอไปและอาจมีผลกระทบทางลบตามมาภายหลังงานวิจัยของ Galinsky และ Moskowitz (2000) ศึกษาความแตกต่างของวิธีที่จะลดการใช้ภาพทางคิดระหว่างการมองจากมุมของผู้อื่นและการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวม โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการมองจากมุมของผู้อื่นเขียนบรรยายโดยลดการใช้ความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และมีความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้น แต่ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวมจะเขียนบรรยายโดยลดการใช้ความเชื่อเหมารวมเท่านั้น จากนั้นวัดเจตคติแบบแบบแอบแฝงโดยวัดจากระยะเวลาในการตอบสนองต่อคำที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับความเชื่อเหมารวม พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวมตอบสนองต่อคำที่สอดคล้องกับความเชื่อเหมารวมเร็วกว่ากลุ่มเงื่อนไขการมองจากมุมของผู้อื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ระยะเวลาในการตอบสนองต่อคำที่ไม่สอดคล้องกับความเชื่อเหมารวมไม่มีความแตกต่างกัน

Batson และคณะ (1997) ศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มเจตคติทางบวกต่อผู้อื่น โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองฟังเทปสัมภาษณ์ของผู้หญิงที่ติดเชื้อ HIV สำหรับกลุ่มเงื่อนไขจัดกระทำการมองจากมุมของผู้อื่น ผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องจินตนาการว่า ผู้หญิงคนนั้นมีความรู้สึกอย่างไรและเรื่องที่

เกิดขึ้นส่งผลกับชีวิตเธออย่างไร หลังจากนั้นให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำแบบสอบถามรายงานตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อผู้ติดเชื้อ HIV ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจัดกระทำรายงานว่ามีเจตคติต่อผู้ติดเชื้อ HIV ดีกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มควบคุม

Shih, Stotzer, และ Guitérrez (2013) ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าใจผู้อื่นกับการลดอคติแบบแอบแฝงระหว่างกลุ่ม โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองดูหนังเกี่ยวกับผู้หญิงเอเชีย-อเมริกันสำหรับในกลุ่มเงื่อนไขการจัดกระทำมุมมองจากมุมมองของผู้อื่น จะให้จินตนาการว่าเธอมีความรู้สึกอย่างไร ในขณะที่กลุ่มควบคุมให้ดูในในเชิงประเมินคุณภาพของหนัง จากนั้นทำการทดสอบเจตคติเรียงเคียงกลุ่มแบบแอบแฝง ด้วยแบบทดสอบในคอมพิวเตอร์ โดยให้ประเมินคำสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง เช่น พวกเรา (ingroup) และสรรพนามบุรุษที่สาม เช่น พวกเขา (outgroup) กับคำทางบวกและคำทางลบ พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มควบคุมจะใช้ระยะเวลาในการตอบสนองคำสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง (ingroup pronoun) ต่อคำทางบวกน้อยกว่าคำทางลบ ในขณะที่ระยะเวลาในการตอบสนองต่อคำสรรพนามบุรุษที่สาม (outgroup pronoun) ต่อคำทางลบจะน้อยกว่าคำทางบวก แต่ในกลุ่มจัดกระทำไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า การมองจากมุมมองของผู้อื่นสามารถลดเจตคติเรียงเคียงกลุ่มแบบแอบแฝงได้

สรุปได้ว่า เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นสามารถลดเจตคติเรียงเคียงกลุ่มได้ดีกว่าเทคนิคการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวม ซึ่งสามารถลดได้ทั้งเจตคติเรียงเคียงกลุ่มแบบเด่นชัดและเจตคติเรียงเคียงกลุ่มแบบแอบแฝง

งานวิจัยเกี่ยวข้องกับตัวแปรส่งผ่านระหว่างเจตคติเรียงเคียงกลุ่มและการมองจากมุมมองของผู้อื่น

Batson และคณะ (1997) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติเรียงเคียงกลุ่มและการมองจากมุมมองของผู้อื่น พบว่า หลังจากฟังการสัมภาษณ์ของผู้ชายจรจัดคนหนึ่ง ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจัดกระทำมุมมองจากมุมมองของผู้อื่น รายงานว่ามีความรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมากกว่ากลุ่มควบคุม และมีเจตคติต่อคนจรจัด (homeless) ดีกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มควบคุม เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสาม ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่น การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และเจตคติเรียงเคียงกลุ่ม จึงวิเคราะห์หือทธิพลของการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคติเรียงเคียงกลุ่ม จะถูกส่งผ่านการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

Vescio และคณะ (2003) ศึกษาเกี่ยวกับ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นในฐานะตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นกับการลดเจตคติเรียงเคียงกลุ่ม พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจัดกระทำมุมมองจากมุมมองของผู้อื่น รายงานการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

มากกว่าในกลุ่มควบคุม และมีเจตคติทางบวกต่อคนดำ มากกว่าในกลุ่มควบคุม จากการวิเคราะห์ ความแปรปรวน พบว่า การมองจากมุมของผู้อื่นมีอิทธิพลต่อเจตคติทางบวกต่อคนดำ ($\beta=.30$) และการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น ($\beta=.25$) อย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อตรวจสอบอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน พบว่า การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมีอิทธิพลต่อเจตคติทางบวกต่อคนดำ ($\beta=.34$) และเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างมุมมองจากมุมของผู้อื่นและเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม

Galinsky และ Moskowitz (2000) ศึกษาเกี่ยวกับการมองจากมุมของผู้อื่น พบว่าส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่นและลดการใช้ความเชื่อเหมารวมในการประเมินผู้อื่น โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองประเมินตนเอง หลังจากนั้นให้เขียนบรรยายเกี่ยวกับผู้ชายผู้สูงอายุในภาพที่กำหนดให้ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขจัดกระทำมุมมองจากมุมของผู้อื่นและกลุ่มเงื่อนไขการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวมเขียนบรรยายโดยใช้ความเชื่อเหมารวมน้อยกว่ากลุ่มควบคุม จากนั้นให้ประเมินลักษณะของผู้สูงอายุทั่วไป พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลอง ในกลุ่มเงื่อนไขการมองจากมุมของผู้อื่นประเมินโดยใช้ความเชื่อเหมารวมน้อยกว่ากลุ่มเงื่อนไขการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวมและกลุ่มควบคุม การวัดผลการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่นจะวัดจากความแตกต่างในการประเมินตนเองและผู้สูงอายุทั่วไป ถ้ามีความแตกต่างน้อย แสดงว่าเกิดการเชื่อมโยงมาก ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการมองจากมุมของผู้อื่นเกิดการเชื่อมโยงมากกว่ากลุ่มเงื่อนไขการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวมและกลุ่มควบคุม

Galinsky และ Ku (2004) ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ในการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม โดยมีการประเมินตนเอง (self-evaluation) เป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการมองจากมุมของผู้อื่น ประเมินผู้สูงอายุดีกว่ากลุ่มควบคุม และพบว่าการรับรู้คุณค่าแห่งตน (self-esteem) เป็นตัวแปรกำกับ จึงสรุปได้ว่า บุคคลที่มีการรับรู้คุณค่าแห่งตนสูง เมื่อมีการมองจากมุมของผู้อื่นจะประเมินผู้อื่นดีกว่าบุคคลที่มีการรับรู้คุณค่าแห่งตนต่ำ

Todd และ Burgmer (2013) ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรส่งผ่านการทับซ้อนในการรับรู้ตนเองและผู้อื่น ในความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมของผู้อื่นกับการประเมินกลุ่มผู้อื่นแบบแบบแอบแฝง พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการมองจากมุมของผู้อื่นมีความเชื่อมโยงกับผู้อื่นมากกว่ากลุ่มควบคุม และประเมินกลุ่มตนเองน้อยกว่ากลุ่มควบคุม และเมื่อทดสอบอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านโดยการวิเคราะห์สถิติแบบถดถอย พบว่า เมื่อควบคุมอิทธิพลของการเชื่อมโยงระหว่างตนเองและผู้อื่น จะเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเข้าใจผู้อื่นกับการประเมินกลุ่มตนเองและศึกษาเพิ่มเติมว่า เมื่อบุคคลมีการรับรู้คุณค่าแห่งตนสูง การมองจากมุมของผู้อื่นจะส่งผลต่อการลดการประเมินกลุ่มตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Galinsky และคณะ (2008) ศึกษาเกี่ยวกับการรวมผู้อื่นเข้ากับตน พบว่า จะทำให้บุคคลประเมินตนเองว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับผู้อื่นมากขึ้น โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองดูภาพเชียร์ลีดเดอร์ และให้เขียนบรรยายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของพวกเขา โดยแบ่งผู้เข้าร่วม การทดลองออกเป็น 2 เงื่อนไข คือ 1. กลุ่มจัดการทำการมองจากมุมมองของผู้อื่น โดยให้เขียนโดยจินตนาการว่าตนเองเป็นเชียร์ลีดเดอร์ 2. กลุ่มที่ถูกยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวม ซึ่งให้เขียนโดยห้ามไม่ให้เอาลักษณะของเชียร์ลีดเดอร์มาเกี่ยวข้อง จากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองประเมินตนเองว่ามีเสน่ห์ดึงดูด ซึ่งเป็นความเชื่อเหมารวมที่เกี่ยวกับเชียร์ลีดเดอร์มากน้อยเพียงใด ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจัดการทำการมองจากมุมมองของผู้อื่นประเมินตนเองว่า มีเสน่ห์ดึงดูดมากกว่ากลุ่มยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวม

งานวิจัยของ Dijksterhuis และคณะ (2000) ศึกษาพบว่า ถ้าบุคคลมีการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมากขึ้น จะทำให้มีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นลักษณะของกลุ่มนั้นๆ มากขึ้นด้วย เมื่อมีการติดต่อสัมพันธ์กันก็จะทำให้มีการมองจากมุมมองของผู้อื่นเพิ่มขึ้น ดังนั้น Galinsky และคณะ (2005) จึงเสนอว่า การมองจากมุมมองของผู้อื่น จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรม เหมือนกับผู้อื่นมากขึ้นด้วย ทำการทดลองโดยให้แบ่งผู้เข้าร่วมการทดลองเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มจัดการทำการมองจากมุมมองของและกลุ่มควบคุม แล้วให้ฟังเทปที่บรรยายชีวิตประจำวันของศาสตราจารย์ด้านรัฐศาสตร์ จากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำแบบทดสอบด้านการวิเคราะห์ (analytical task) ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจัดการทำตอบได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม

Inzlicht, Gutsell, และ Legault (2012) ทำการทดลองเกี่ยวกับการเลียนแบบพฤติกรรมกับการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองนั่งดูวิดีโอเกี่ยวกับหน้าม้าคนผิวดำ สำหรับกลุ่มเงื่อนไขจัดการกระทำ จะให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำพฤติกรรมตามหน้าม้า เช่น จับแก้วน้ำ ยกแก้วขึ้นดื่ม น้ำ แต่กลุ่มควบคุมไม่ต้องทำตาม หลังจากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำ แบบสอบถามเพื่อวัดเจตติริรังเกียจกลุ่มคนดำ ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลอง ในกลุ่มเงื่อนไขจัดการกระทำมีเจตคติแบบแอบแฝงทางบวกต่อคนดำดีกว่ากลุ่มควบคุม ในขณะที่ มีเจตคติแบบเด่นชัดทางบวกต่อคนดำไม่ต่างกับกลุ่มควบคุม

สรุปได้ว่า ตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตติริรังเกียจกลุ่ม มี 2 ตัวแปรคือ 1. การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น 2. การเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตน

จากทฤษฎีทางความคิด (theory of mind) กล่าวว่า บุคคลจะมีความสามารถในการรับรู้ว่าคุณเองมีความคิดต่างจากผู้อื่น ซึ่งเป็นพื้นฐานของการมองจากมุมมองของผู้อื่น (Flavell, Everett, Croft, & Flavell, 1981) งานวิจัยจำนวนมากระบุว่า ความสามารถดังกล่าวมีลักษณะเป็นสากล (Surian & Leslie, 1999) และไม่ได้รับอิทธิพลจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Tardif & Wellman, 2000) อย่างไรก็ตาม จากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีงานวิจัยขัดแย้งซึ่งพบอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อการมองจากมุมมองของผู้อื่น

งานวิจัยของ Luk, Xiao, และ Cheung (2012) ศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อการมองจากมุมมองของผู้อื่น โดยทดลองกับผู้เข้าร่วมการทดลองที่เป็นลูกครึ่งจีน-ตะวันตก และใช้ภาพที่แสดงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งชี้้นำในการกระตุ้นลักษณะวัฒนธรรม ผลการทดลอง พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มที่ถูกกระตุ้นวัฒนธรรมตะวันตกแสดงความสับสนมากกว่ากลุ่มที่ถูกกระตุ้นวัฒนธรรมจีนและกลุ่มควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wu และ Keysar (2007) ซึ่งพบว่า ชาวจีนมีทักษะการมองจากมุมมองของผู้อื่นได้ดีกว่าชาวอเมริกัน

จากงานวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า อิทธิพลด้านวัฒนธรรมส่งผลต่อทักษะการมองจากมุมมองของผู้อื่น เนื่องจากความแตกต่างในการนิยามตัวตน บุคคลที่มาจากวัฒนธรรมตะวันตกจะมีตัวตนแบบพึ่งพาตนเองโดยจะสนใจตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่า ในขณะที่บุคคลที่มาจากวัฒนธรรมตะวันออกจะมีตัวตนแบบพึ่งพากันและกันจะสนใจความสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นหลัก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิยามตัวตนและการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น

Markus และ Kitayama (1991) ทำการทดลองเกี่ยวกับ การรับรู้ความคล้ายคลึงกันระหว่างตนเองกับผู้อื่น (perceived similarity) ระหว่างนักเรียนจากประเทศแถบตะวันออกกับนักเรียนจากประเทศแถบตะวันตก ผลการทดลองพบว่า นักเรียนจากประเทศแถบตะวันตกรับรู้ว่าคุณอื่นมีความคล้ายคลึงกับตนเองมากกว่าตนเองมีความคล้ายคลึงกับผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ซึ่งได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยม ว่ามีการรับรู้ในด้านของตนเองเด่นชัดกว่าการรับรู้ผู้อื่น ในขณะที่นักเรียนจากประเทศแถบตะวันออกรับรู้ว่าคุณอื่นมีความคล้ายคลึงกับผู้อื่นมากกว่าผู้อื่นมีความคล้ายคลึงกับตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมส่วนรวมนิยม จะมีการรับรู้ผู้อื่นเด่นชัดกว่าการรับรู้ตนเอง จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคคลที่มีตัวตนแบบพึ่งพาตนเองจะมีแนวโน้มในการ

ประเมินว่า ผู้อื่นมีลักษณะเหมือนตนเอง ในขณะที่บุคคลที่มีตัวตนแบบฟุ้งพากันและกันจะมีแนวโน้มในการประเมินว่า ตนเองมีลักษณะเหมือนผู้อื่น

งานวิจัยของ van Baaren, Maddux, Chartrand, de Bouter, และ van Knippenberg (2003) ศึกษาเกี่ยวกับการนิยามตัวตนและการเลียนแบบพฤติกรรม ทำการทดลองโดย ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองฟังเพลงในห้องร่วมกับหน้าม้า โดยให้หน้าม้าเล่นปากกาที่วางอยู่บนโต๊ะประมาณ 5 ครั้ง/นาที ผลการทดลองพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขกระตุ้นตัวตนแบบฟุ้งพาทนเองมีระยะเวลาการเล่นปากกาน้อยกว่ากลุ่มเงื่อนไขกระตุ้นตัวตนแบบฟุ้งพากันและกันและกลุ่มควบคุม

จากการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า การลดเจตคติรังเกียจกลุ่มเกิดจากการลดการใช้ความเชื่อเหมารวม ซึ่งสามารถทำได้โดยการใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่นและการยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวม อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ Macrae, Bodenhausen, Milne, และ Jetten (1994) พบว่า การยับยั้งการใช้ความเชื่อเหมารวมจะทำให้เกิดผลสะท้อนกลับ (rebound effect) แม้ว่าในช่วงแรกจะทำให้ลดการใช้ความเชื่อเหมารวมลงได้ แต่เมื่อหยุดการยับยั้งจะทำให้กลับมาใช้ความเชื่อเหมารวมเพิ่มขึ้น งานวิจัยของ Galinsky และ Moskowitz (2000) จึงศึกษาเปรียบเทียบผลของการมองจากมุมของผู้อื่นและการยับยั้งความเชื่อเหมารวมในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่ม พบว่า การมองจากมุมของผู้อื่นเป็นเทคนิคในการใช้ลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ดีกว่า

เมื่อศึกษาแนวคิดการมองจากมุมของผู้อื่น พบว่า สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ผ่านกระบวนการทางอารมณ์และทางด้านการรู้คิด โดยการกระตุ้นการมองจากมุมของผู้อื่นทำได้ 2 แนวทาง คือ การจินตนาการผ่านมุมมองของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดการตอบสนองทางด้านอารมณ์การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น และการจินตนาการผ่านมุมมองของตนเอง ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดการตอบสนองได้ทั้งทางอารมณ์การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้คิดในการรับรู้ตนเองและผู้อื่น เมื่อรวมกับความสนใจของผู้วิจัยซึ่งสนใจเกี่ยวกับกระบวนการด้านการรู้คิด จากงานวิจัยของ Galinsky และคณะ (2005) ที่เสนอกระบวนการทับซ้อน ในการรับรู้ตนเองและผู้อื่นออกเป็น 2 แนวทาง คือ การรวมตนเข้ากับผู้อื่น และการรวมผู้อื่นเข้ากับตน ซึ่งส่งผลต่อการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้

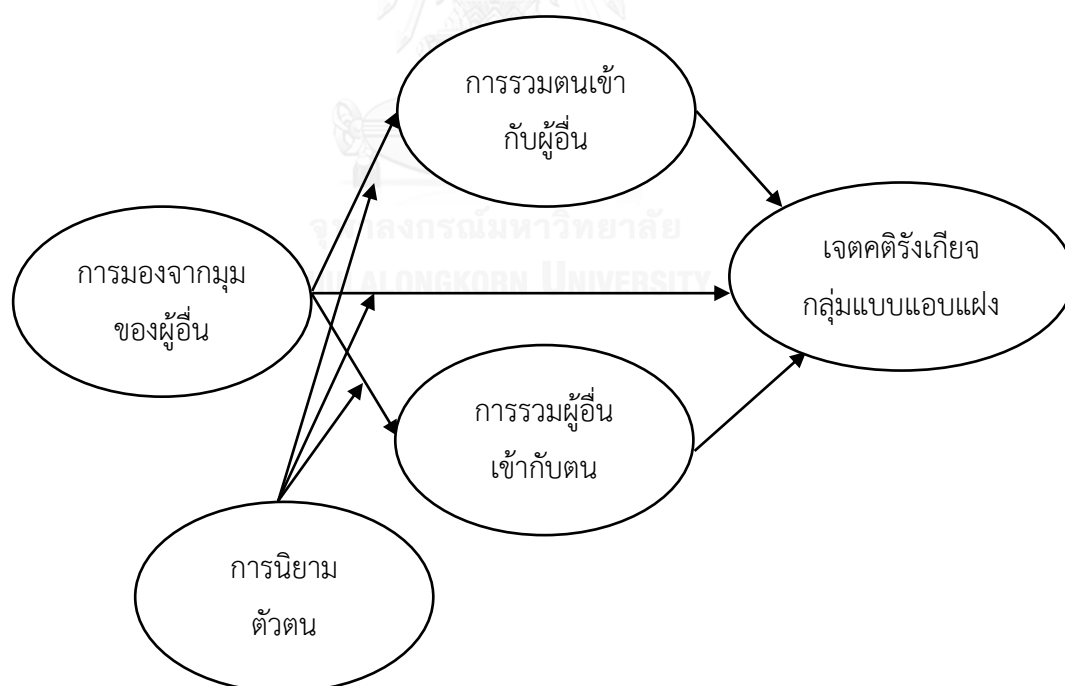
นอกจากนี้ ยังพบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างในการนิยามตัวตน ซึ่งส่งผลต่อการมองจากมุมของผู้อื่นและกระบวนการด้านการรู้คิดดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่นในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มในสังคมไทย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบริบททางวัฒนธรรม จึงเพิ่มเป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่จะนำมาศึกษาควบคู่กัน โดยเปรียบเทียบตัวตนในลักษณะของการนิยามตัวตนในความสัมพันธ์กับผู้อื่นว่า เมื่อใช้ทักษะการมองจากมุมของผู้อื่น

ในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง จะส่งผลต่อกระบวนการทับซ้อนในการรับรู้ตนเองและผู้อื่นอย่างไร

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาอิทธิพลของการนิยามตัวตนและการมองจากมุมมองของผู้อื่นที่มีต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยมีการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยกระตุ้นความเชื่อเหมารวมที่คนไทยมีเกี่ยวกับชาวพม่า และพัฒนาเครื่องมือวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวพม่า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยมีตัวแปรการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่านในบริบทของสังคมไทย ผู้วิจัยจึงจะทดสอบสมมติฐานว่า ในการใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงนั้น ความแตกต่างในการนิยามตัวตนจะส่งผลต่อตัวแปรส่งผ่านดังกล่าวอย่างไร

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่น จะสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ดีกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง
2. การรวมตนเข้ากับผู้อื่น เป็นตัวแปรส่งผ่านของความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมของผู้อื่นกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม โดย
 - 2.1 บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่น จะเกิดการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อยกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง
 - 2.2 การรวมตนเข้ากับผู้อื่นมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม
3. การรวมผู้อื่นเข้ากับตน เป็นตัวแปรส่งผ่านของความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมของผู้อื่นกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม โดย
 - 3.1 บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่น จะเกิดการรวมผู้อื่นเข้ากับตนมากกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง
 - 3.2 การรวมผู้อื่นเข้ากับตนมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการทดลองเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมของผู้อื่นกับเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยมีการนิยามตัวตนเป็นตัวแปรกำกับ การรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยจัดกระทำตัวแปรการมองจากมุมของผู้อื่นและการนิยามตัวตนส่วนตัวแปรส่งผ่าน การรวมตนเข้ากับผู้อื่นวัดโดยการประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า ตัวแปรส่งผ่าน การรวมผู้อื่นเข้ากับตนวัดโดยการประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า และวัดตัวแปรตามเจตคติรังเกียจกลุ่มโดยการทดสอบการเชื่อมโยงแอบแฝง โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ	คือ. การมองจากมุมของผู้อื่น
ตัวแปรตาม	คือ เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง
ตัวแปรกำกับ	คือ การนิยามตัวตน

ตัวแปรส่งผ่าน คือ การรวมตนเข้ากับผู้อื่น
การรวมผู้อื่นเข้ากับตน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การมองจากมุมมองของผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะเข้าใจความคิดและความรู้สึกของผู้อื่นในสถานการณ์ยากลำบาก

ในการวิจัยครั้งนี้ การมองจากมุมมองของผู้อื่น หมายถึง การจัดกระทำ โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองจินตนาการว่าตนเองเป็นบุคคลที่อยู่ในบทความ แล้วจะมีความรู้สึกนึกถึงอย่างไร

2. การนิยามตัวตน หมายถึง ลักษณะของบุคคลในแง่ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมในความสัมพันธ์กับผู้อื่น ว่ามีการรับรู้ตนเองเด่นชัดหรือผู้อื่นเด่นชัดมากกว่า หากรับรู้ตนเองเด่นชัดกว่าจะมีลักษณะแบบพึ่งพาตนเอง แต่ถ้าวินิจฉัยผู้อื่นเด่นชัดกว่าจะมีลักษณะแบบพึ่งพากันและกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ การนิยามตัวตน หมายถึง การจัดกระทำ โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองแต่งประโยคที่ใช้คำเกี่ยวกับตนเอง หรือคำเกี่ยวกับกลุ่มของตนเอง

3. การรวมตนเข้ากับผู้อื่น หมายถึง การเชื่อมโยงทางความคิดของตนเองและผู้อื่น โดยถ่ายทอดลักษณะทางบวกของตนไปสู่ผู้อื่น ทำให้บุคคลประเมินผู้อื่นในทางบวกมากขึ้นและลดการใช้ความเชื่อเหมารวม

ในการวิจัยครั้งนี้ การรวมตนเข้ากับผู้อื่น หมายถึง คะแนนที่ได้จากชุดคำถามสำหรับการประเมินชาวพม่าทั่วไป ซึ่งผู้เข้าร่วมการทดลองจะประเมินลักษณะของชาวพม่าทั่วไป โดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่าอย่างน้อยเพียงใด โดยเป็นมาตรประมาณค่าแบบ 7 ระดับ โดยคะแนนยิ่งสูงยิ่งแสดงว่ามีการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อย

4. การรวมผู้อื่นเข้ากับตน หมายถึง การเชื่อมโยงทางความคิดของตนเองและผู้อื่น โดยรับเอาลักษณะของผู้อื่นมาเป็นลักษณะของตนเอง ทำให้บุคคลประเมินตนเองใกล้เคียงกับความเชื่อเหมารวมที่เกี่ยวกับผู้อื่นมากขึ้นและมีพฤติกรรมเลียนแบบผู้อื่น

ในการวิจัยครั้งนี้ การรวมผู้อื่นเข้ากับตน หมายถึง คะแนนที่ได้จากชุดคำถามสำหรับการประเมินตนเอง ซึ่งผู้เข้าร่วมการทดลองจะประเมินตนเองว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่าอย่างน้อยเพียงใด โดยเป็นมาตรประมาณค่าแบบ 7 ระดับ โดยคะแนนยิ่งสูงยิ่งแสดงว่ามีการรวมผู้อื่นเข้ากับตนมาก

5. เจตคติรังเกียจกลุ่ม หมายถึง การประเมินผู้อื่นซึ่งไม่ใช่กลุ่มเดียวกับตนเองในทางลบ เนื่องจากการใช้ภาพทางคิดของกลุ่มในการประเมิน จึงทำให้เกิดความคิดและความรู้สึกทางลบ

ในการวิจัยครั้งนี้ เจตคติรังเกียจกลุ่ม หมายถึง คะแนนที่ได้จากเครื่องมือการวัดการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง โดยผู้เข้าร่วมการทดลองจะจับคู่ภาพตัวอักษร ภาษาพม่าและภาษาไทยกับคำทางบวก และคำทางลบในคอมพิวเตอร์อย่างรวดเร็วที่สุด โดยคะแนนยังเป็นบวกมาก แสดงว่ามีเจตคติรังเกียจกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝงมาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่าการมองจากมุมมองของผู้อื่นมีอิทธิพลต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยมีการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน
2. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของการมองจากมุมมองของผู้อื่นที่มีต่อการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตน ระหว่างผู้ที่นิยมตัวตนแบบพึ่งพาตนเองและตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาอิทธิพลของการนิยามตัวตนและการมองจากมุมมองผู้อื่นต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยมีการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนามาตร จำนวนทั้งสิ้น 179 คน ซึ่งจำนวนตัวอย่างอ้างอิงจากการพัฒนามาตรวัดเจตคติของธีระพร อุวรรณโณ (2545)

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการคัดเลือกชื่อชาวพม่า สำหรับสร้างแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 39 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการกระตุ้นความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า สำหรับสร้างชุดคำถามในการประเมินชาวพม่าทั่วไปและการประเมินตนเอง เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน

1.3 กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบการจัดกระทำการมองจากมุมมองผู้อื่น เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน

1.4 กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบการจัดกระทำการนิยามตัวตน เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน

1.5 กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือ เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง กำหนดด้วยการคำนวณผ่านโปรแกรม G*Power โดยใช้สถิติแบบ Linear multiple regression: Fixed model, R^2 increase มีการกำหนดค่าต่างๆ ดังนี้

1) ค่าขนาดอิทธิพล (effect size f^2) ได้จากการประมาณค่าจากงานวิจัยของ Todd และ Burgmer (2013) ที่วิจัยถึงตัวแปรการมองจากมุมมองผู้อื่นและเจตคติด้านความสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มแบบแอบแฝง ซึ่งมีความใกล้เคียงกับการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขนาดอิทธิพล $\beta = -.35$ (ขนาดค่อนข้างเล็กถึงกลาง) ผู้วิจัยจึงกำหนดค่าขนาดอิทธิพล $f^2 = .08$ ซึ่งมีขนาดค่อนข้างเล็ก

2) ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนในการทดสอบ (α) กำหนดค่าเท่ากับ .05

- 3) ค่าอำนาจการทดสอบ (power) กำหนดค่าเท่ากับ .80 ซึ่งเป็นค่ามาตรฐาน
- 4) จำนวนของการทดสอบที่ใช้ทำนาย (number of tested predictors) กำหนดค่าเท่ากับ 4 เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้จะทำนายตัวแปรตามจากตัวแปรต้น 1 ตัว ตัวแปรส่งผ่าน 2 ตัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรกำกับ 1 ตัว
- 5) จำนวนตัวแปรทำนายทั้งหมด (total number of predictors) กำหนดค่าเท่ากับ 4 ได้จำนวนตัวอย่าง 157 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การจัดการระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่น
2. การจัดการระทำการลักษณะของบุคคลในความสัมพันธ์กับผู้อื่น
 - 2.1 ลักษณะแบบพึ่งพาตนเอง
 - 2.2 ลักษณะแบบพึ่งพากันและกัน
3. การวัดเจตคติรังเกียจกลุ่ม โดยเครื่องมือการวัดความเชื่อมโยงแบบแอบแฝง
4. ชุดคำถามสำหรับการประเมินตนเองและชาวพม่าตามความเชื่อเหมารวม

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การจัดการระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่น

ผู้วิจัยสร้างการจัดการระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่นร่วมกับนายณัฐม พรประสิทธิ์ นิสิตระดับดุขุภักดิ์ สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยปรับจากงานวิจัยของ Dovidio และคณะ (2004) ซึ่งมีการกระตุ้นการมองจากมุมมองของผู้อื่น โดยใช้เรื่องราวของการแบ่งแยกทางเชื้อชาติระหว่างคนขาวและคนดำในการใช้ชีวิตประจำวันให้ผู้เข้าร่วมการทดลองอ่าน เช่น การซื้อของ การเช่าห้องพัก โดยมีรูปแบบเนื้อหา ดังนี้

1.1 บรรยายสถานการณ์โดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เช่น งานวิจัยของ Batson และคณะ (1997), Finlay และ Stephan (2000) และ Vescio และคณะ (2003)

1.2 เนื้อหาไม่ควรบรรยายโดยใช้คำที่จะกระตุ้นความเชื่อเหมารวม (Skorinko & Sinclair, 2013)

1.3 เนื้อหากล่าวถึงบุคคลเพียงคนเดียว และบรรยายละเอียดของบุคคลนั้นอย่างชัดเจน (Kogut & Ritov, 2005)

1.4 เป็นสถานการณ์ที่บุคคลเป้าหมายไม่สามารถควบคุมได้ และเป็นการอนุมานสาเหตุจากภายนอก (Batson et al., 1997)

1.5 เนื้อหาบรรยายถึงการถูกกีดกันจากสังคมเนื่องจากบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของกลุ่มที่เป็นเป้าหมายของเจตคติ (Dovidio et al., 2004)

1.6 บรรยายความรู้สึกที่เกิดจากการถูกกีดกันทางสังคม (Finlay & Stephan, 2000) เช่น ความรู้สึกโกรธ เกลียดชัง ไม่สบายใจ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับนักศึกษาชาวพม่าที่มาเรียนในประเทศไทย และต้องเผชิญกับการกีดกันแบ่งแยกในชีวิตประจำวัน ดังนี้

“ผมชื่ออองวิน เป็นนักศึกษาชาวพม่า อายุ 18 ปี เป็นผู้ชายตัวไม่โตและค่อนข้างผอม ปัจจุบันผมเรียนอยู่ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ เป็นเทอมที่สอง

เมื่อตอนที่ผมมาถึงกรุงเทพฯ ครั้งแรก ผมหลงทางจึงถามทางจากคนที่เดินผ่านไปมา คนส่วนใหญ่เดินหนีและทำท่าระแวง คงเพราะรู้จากสำเนียงว่าผมเป็นพม่า จนมีผู้หญิงคนหนึ่งยอมคุยกับผม พร้อมกับบอกทางอย่างรวดเร็วและไม่เต็มใจนัก ผมรู้สึกน้อยใจและเหมือนโดนเหยียดหยามแค่เพราะผมเป็นคนพม่า

เนื่องจากผมมาถึงกรุงเทพหลังกำหนดการจองหอพักในมหาวิทยาลัย ผมจึงต้องหาเช่าหอพักด้วยตัวเอง ผมต้องเดินหาหอพักแถวมหาวิทยาลัยถึง 5 แห่ง เพราะเจ้าของหอพักบางแห่งปฏิเสธที่จะให้ผมเช่าทั้งที่มีห้องว่าง และแสดงสีหน้าไม่ไว้ใจเมื่อรู้ว่าผมเป็นชาวพม่า บางแห่งให้เหตุผลว่าเขาไม่มั่นใจว่าผมจะมีเงินจ่ายค่าเช่าหอพัก จนสุดท้ายผมต้องโทรขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาของผมมาช่วยค้าประกัน เจ้าของหอพักจึงยอมให้ผมเช่า

ผมเป็นนักศึกษาพม่าเพียงคนเดียวในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ผมอยากจะผูกมิตรกับเพื่อนในคณะ แต่ผมไม่ค่อยเข้าใจ หรือฟังสิ่งที่เพื่อนๆ พูดคุยกันไม่ค่อยทัน เพื่อนมักแสดงท่าทางขบขันสำเนียงการพูดของผมที่เป็นสำเนียงพม่า บางคนก็แกล้งทำเสียงล้อเลียนซึ่งทำให้ผมรู้สึกอับอาย แต่ก็มีเพื่อนบางคนที่เป็นมิตรและช่วยฝึกภาษาไทยให้ผม ตอนนี่ผมรู้สึกโดดเดี่ยว อึดอัดใจ และท้อใจจนบางครั้งรู้สึกว่าคุณคิดผิดที่มาเรียนที่นี่”

1. กลุ่มเงื่อนไขจัดกระทำ

ผู้เข้าร่วมการทดลองได้รับคำสั่งว่า “ขณะอ่านบทความ ขอให้ท่านจินตนาการว่าหากตัวท่านเป็นบุคคลในบทความนี้ ท่านจะรู้สึกหรือนึกคิดอย่างไร ขอให้ท่านพยายามสร้างภาพในใจว่าท่านอยู่ในสถานการณ์หรือเจอสถานการณ์เดียวกันกับบุคคลในบทความรวมทั้งขอให้ท่านคิดว่าท่านจะรู้สึกและตอบสนองอย่างไร”

2. กลุ่มเงื่อนไขควบคุม

ผู้เข้าร่วมการทดลองได้รับคำสั่งว่า “ขณะอ่านบทความ ขอให้ท่านมองข้อมูลในบทความตามข้อเท็จจริงด้วยมุมมองที่เป็นกลาง โดยไม่นำอารมณ์ส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง และหลีกเลี่ยงการนึกคิดที่ท่านจะรู้สึกอย่างไรหากท่านเป็นบุคคลในบทความ”

การตรวจสอบความสำเร็จของการจัดกระทำการมองจากมุมมองผู้อื่น

ผู้วิจัยนำการจัดกระทำการมองจากมุมมองผู้อื่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพม่า ไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพกับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีจำนวน 30 คน มีอายุเฉลี่ย 19.62 ปี ($SD = 1.02$) ดังนี้

ก. ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองตอบคำถาม 3 ข้อ

1. “ขณะอ่านบทความ ท่านพยายามนำตัวท่านไปแทนที่ผู้เขียน และมีความคิดความรู้สึกแบบที่เขาน่าจะรู้สึกมากน้อยเพียงใด?”
2. “ขณะอ่านบทความ ท่านได้ลองนึกว่า ตนเองตกอยู่ในสถานการณ์ที่ผู้เขียนเผชิญอยู่มากน้อยเพียงใด?”
3. “ขณะอ่านบทความ ท่านรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนด้วยใจที่ปราศจากอารมณ์ร่วมมากน้อยเพียงใด?”

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนเฉลี่ยของผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขควบคุมและเงื่อนไขจัดกระทำโดยใช้สถิติที (t -test) พบว่า ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขจัดกระทำ ($M=4.90$, $SD=0.76$) มีคะแนนรายงานพฤติกรรมกรนำตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่นในขณะอ่านบทความ มากกว่าผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขควบคุม ($M=4.18$, $SD=1.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(28)=2.159$, $p=.020$)

ข. ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำมาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นของสุภาพร สารเรื่อน (2557) ซึ่งพัฒนามาจากงานของ Kuchenbrandt, Eyssel, และ Seidel (2013) มีข้อกระทงเป็นคำคุณศัพท์จำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็นคำคุณศัพท์เกี่ยวกับความรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นจำนวน 6 ข้อ และคำคุณศัพท์ลงที่ไม่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนเฉลี่ยของผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขควบคุมและเงื่อนไขจัดกระทำโดยใช้สถิติที พบว่า ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขจัดกระทำ ($M=5.82$, $SD=0.63$) มีการคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมากกว่าผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขควบคุม ($M=4.87$, $SD=0.72$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(28)=3.768$, $p<.001$)

ดังนั้น การจัดการระทำมองจากมุมมองของผู้อื่นเป็นผลสำเร็จ โดยหลักฐานจากการรายงาน พฤติกรรมการนำตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่นขณะอ่านบทความ และมาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ตรงกัน

2. การจัดการกระทำนิยามตัวตน

งานวิจัยของ Van Prooijen และ Zwenk (2009) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการกระทำนิยามตัวตน โดยวางเงื่อนไขให้ผู้เข้าร่วมการทดลองแต่งประโยค 7 ประโยค เพื่อกระตุ้นให้เกิดการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาพึ่งพตนเองและการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน ดังนั้น ผู้วิจัยร่วมกับนายณรุฒม์ พรประสิทธิ์ พัฒนาวิธีดังกล่าวเพื่อใช้ในการจัดการกระทำ 2 เงื่อนไข ดังนี้

1. เงื่อนไขกระตุ้นตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง

“ขอให้ท่านแต่งประโยคเพื่ออธิบายว่า “ฉันคือใคร” 7 ประโยค โดยในแต่ละประโยค ขอให้เลือกใช้คำต่อไปนี้ 1 คำ

“ฉัน” “ตัวฉัน” “ของฉัน”

2. เงื่อนไขกระตุ้นตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน

“ขอให้ท่านแต่งประโยคเพื่ออธิบายว่า “พวกเราคือใคร” 7 ประโยค โดยในแต่ละประโยค ขอให้เลือกใช้คำต่อไปนี้ 1 คำ

“พวกเรา” “กลุ่มของพวกเรา” “ของพวกเรา”

การตรวจสอบความสำเร็จของการจัดการกระทำนิยามตัวตน

ผู้วิจัยนำการจัดการกระทำนิยามตัวตนไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพกับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีจำนวน 30 คน มีอายุเฉลี่ย 20.63 ปี ($SD= 1.75$)

ผู้วิจัยตรวจสอบการจัดการกระทำโดยใช้มาตรวัดการมองตนเองในแง่ความสัมพันธ์กับผู้อื่นของพรสวรรค์ ดันโชติศรีรินทร์ (2547) ซึ่งพัฒนามาจากมาตรของ Singelis (1994) มีข้อกระทงจำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็นด้านการพึ่งพากันและกันจำนวน 15 ข้อ และด้านการพึ่งพาตนเองจำนวน 15 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนเฉลี่ยของผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันและเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเองโดยใช้สถิติที่ พบว่า ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ($M=4.91$, $SD=0.50$) มีคะแนนด้านการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเองมากกว่าผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน ($M=4.51$, $SD=0.64$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(28) = -1.90$, $p=.034$) แต่ไม่พบว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน ($M=5.67$, $SD=0.58$) มีคะแนนด้านการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันมากกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยาม

ตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ($M=5.66$, $SD=0.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(28) = 0.02$, $p=.491$) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าผลการตรวจสอบการจัดกระทำกรนิยามตัวตนจะพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองมีความแตกต่างของคะแนนด้านการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเองเพียงด้านเดียว แต่ก็แสดงให้เห็นว่าการจัดกระทำตามแนวทางของ Van Prooijen และ Zwenk (2009) ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการนิยามตัวตนได้

3. มาตรการวัดเจตคติรั้งเกียจกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝง

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง ซึ่งผู้วิจัยร่วมกับนายอรุณรัตน์ พรประสิทธิ์ นิสิตปริญญาเอกพัฒนาแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง โดยศึกษาจากงานของจริยา ดำรงโฆสิต, ชลาถัย นพพรเลิศวงศ์, และทัศนวรรณ มานัสวิน (2555) ที่พัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Rudman, Greenwald, Mellott, และ Schwartz (1999) ที่เป็นการทดสอบเพื่อวัดเจตคติรั้งเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงในประเด็นเรื่องชนชาติระหว่างอเมริกาและสหภาพโซเวียต โดยการจับคู่ชื่อผู้นำประเทศอเมริกาและสหภาพโซเวียตกับคำคุณศัพท์ทางบวกและทางลบ ซึ่งการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงครั้งนี้ปฏิบัติการบนโปรแกรมอินควิสิต (Inquisit) และจับเวลาของการจับคู่เป็นหน่วยมิลลิวินาที

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมอินควิสิต พัฒนาโดยบริษัท Millisecond Software โดยนำเค้าโครงภาษาโปรแกรมมาดัดแปลงสร้างแบบทดสอบที่ใช้ในภาษาไทย ผู้วิจัยเลือกใช้การทดสอบแบบ 7 บล็อก โดยใช้เป็นชื่อคนพม่ากับภาษาไทย และ คำทางบวกกับคำทางลบ โดยมีขั้นตอนในการพัฒนา ดังนี้

1. การคัดเลือกชื่อเพื่อใช้ในการทดสอบ

ผู้วิจัยคัดเลือกชื่อชาวพม่าเพื่อในมาใช้ในการสำรวจจำนวน 20 ชื่อ ซึ่งได้มาจากการสอบถามจากชาวพม่าที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย จากนั้นนำมาคัดเลือกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน โดยใช้แบบสอบถามลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่ชอบอย่างยิ่ง ถึง 5 คือ ชอบอย่างยิ่ง เพื่อประเมินความรู้สึกที่มีต่อชื่อชาวพม่า และคัดเลือกชื่อที่มีความเป็นกลางมากที่สุด 5 ชื่อ ได้แก่ เวยวิน, เอเอโซ, อองจอโม, ชิวธาซิน, และ เยออง สำหรับชื่อชาวไทย ผู้วิจัยใช้ชื่อจากงานของกฤตนันท์ เตนากุล (2556) ซึ่งผ่านการตรวจสอบว่าเป็นชื่อที่มีความกลาง จำนวน 5 ชื่อ ได้แก่ วิศรุต, อวิกา, อรภัทร, นิงนันท์, และ ดิษกร

2. การคัดเลือกคำคุณศัพท์ทางบวกและทางลบเพื่อใช้ในการทดสอบ

ผู้วิจัยใช้คำคุณศัพท์ที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์จากงานของจรรยา ดำรงโฆสิต และคณะ (2555) ซึ่งได้อ้างอิงจากงานวิจัยของทิพย์นภา หวนสุริยา (2547) ที่คัดเลือกคำคุณศัพท์ทางบวกและทางลบจากพจนานุกรมและงานวิจัยต่างๆจำนวน 20 คำ แบ่งเป็นคำคุณศัพท์ทางบวก 10 คำ และคำคุณศัพท์ทางลบ 10 คำ จากนั้นนำคำเหล่านั้นมาคัดเลือกโดยใช้แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกคำคุณศัพท์ที่แสดงทิศทางบวกและทางลบมากที่สุดอย่างละ 5 คำ ดังนี้ คำคุณศัพท์ทางบวก ได้แก่ อบอุ่น, มีเหตุผล, ฉลาด, อ่อนโยน, และ สดใส คำคุณศัพท์ทางลบ ได้แก่ โง่, ใจแคบ, หยาบคาย, น่าเกลียด, และขี้โมโห

จากการดำเนินการทั้งสองขั้นตอน ทำให้ได้ชื่อชาวไทยและชื่อชาวพม่า และคำคุณศัพท์ทางบวกและทางลบ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

การจัดสิ่งเร้าที่ใช้ในแบบทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย

เป้าหมายเจตคติ		คำคุณศัพท์	
ชื่อชาวพม่า	ชื่อชาวไทย	คำทางบวก	คำทางลบ
เขยวีวิน	วิศรุต	อบอุ่น	โง่
เอเอโซ	อวิกา	มีเหตุผล	ใจแคบ
อองจอโม	อรภัทร	ฉลาด	หยาบคาย
ชีธาชิน	นิจันนัท	อ่อนโยน	น่าเกลียด
เยออง	ดิชกร	สดใส	ขี้โมโห

3. การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

ขั้นตอนการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงนี้ ประกอบด้วยบล็อกการทดสอบ 7 บล็อก โดยในการทดสอบแต่ละบล็อก ชื่อคนและคำคุณศัพท์ซึ่งเป็นสิ่งเร้าจะปรากฏขึ้นทีละชื่อแบบสุ่ม ผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องกดปุ่ม “D” หรือ “K” บนคีย์บอร์ดให้เร็วที่สุด เพื่อตอบว่าชื่อที่ปรากฏขึ้นบนจออยู่นั้นอยู่ในหมวดหมู่ใด โดยคำคุณศัพท์ที่เป็นสิ่งเร้าจะใช้ตัวอักษรตัวหนา สีขาวแบบ Arial ขนาด 5% จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ส่วนคำที่เป็นชื่อหมวดหมู่จะปรากฏที่มุมบนด้านซ้ายและด้านขวาของหน้าจอคอมพิวเตอร์ ใช้ตัวอักษรตัวหนาแบบ Arial ขนาด 5% จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ โดยใช้ชื่อ

หมวดหมู่ของชื่อคน (ชื่อชาวไทย-ชื่อชาวพม่า) เป็นตัวอักษรสีขา และชื่อหมวดหมู่ของชุดคำคุณศัพท์ แทนลักษณะ (คำทางบวกและคำทางลบ) เป็นตัวอักษรสีเขียว มีขั้นตอนการทดสอบ ดังนี้ (ดูตาราง 1)

ขั้นตอนที่ 1: การเรียนรู้มิติของหมวดหมู่

ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองแยกหมวดหมู่ของชื่อคนประกอบไปด้วยชื่อคน “พม่า” และชื่อคน “ไทย” ซึ่งจะปรากฏขึ้นกลางหน้าจอคอมพิวเตอร์

ถ้าชื่อที่ปรากฏอยู่ในหมวดหมู่ของชื่อคนพม่า ให้กดปุ่ม “D” บนคีย์บอร์ด แต่หากเป็นชื่อที่ปรากฏอยู่ในหมวดหมู่ของชื่อคนไทย ให้กดปุ่ม “K” บนคีย์บอร์ด โดยผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 20 รอบการทดสอบ

ขั้นตอนที่ 2: การเรียนรู้มิติของลักษณะ

ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองแยกหมวดหมู่ของคำคุณศัพท์แทนลักษณะ ประกอบไปด้วย ลักษณะ “ทางบวก” และลักษณะ “ทางลบ” ซึ่งจะปรากฏขึ้นกลางหน้าจอคอมพิวเตอร์

ถ้ารูปที่ปรากฏอยู่ในหมวดหมู่ของลักษณะทางบวก ให้กดปุ่ม “D” บนคีย์บอร์ด แต่หากเป็นรูปที่ปรากฏอยู่ในหมวดหมู่ของลักษณะทางลบ ให้กดปุ่ม “K” บนคีย์บอร์ด โดยผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 20 รอบการทดสอบ

ขั้นตอนที่ 3: ฝึกซ้อมแสดงการจับคู่ ครั้งที่ 1

ขั้นนี้จะเป็นการรวมการจัดหมวดหมู่จากขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มารวมกัน ถ้าสิ่งเร้าที่ปรากฏขึ้นกลางหน้าจอคอมพิวเตอร์ เป็นหมวดหมู่ชื่อคนพม่าหรือคำคุณศัพท์ลักษณะทางบวก ให้กดปุ่ม “D” บนคีย์บอร์ด แต่หากเป็นหมวดหมู่ชื่อคนไทยหรือคำคุณศัพท์ลักษณะทางลบ ให้กดปุ่ม “K” บนคีย์บอร์ด โดยผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 20 รอบการทดสอบ

ขั้นตอนที่ 4: ทดสอบการแสดงการจับคู่ ครั้งที่ 1

ผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องจัดหมวดหมู่เหมือนในขั้นตอนที่ 3 แต่จะจับคู่ทั้งหมด 40 รอบการทดสอบ

ขั้นตอนที่ 5: การเรียนรู้การเปลี่ยนตำแหน่งของหมวดหมู่

ผู้เข้าร่วมการทดลองทำซ้ำคล้ายกับขั้นตอนที่ 1 แต่ในขั้นนี้จะสลับตำแหน่งของหมวดหมู่ชื่อคนพม่าและชื่อคนไทย

ถ้าชื่อที่ปรากฏอยู่ในหมวดหมู่ของชื่อคนไทย ให้กดปุ่ม “D” บนคีย์บอร์ด แต่หากเป็นชื่อที่ปรากฏอยู่ในหมวดหมู่ของชื่อคนพม่า ให้กดปุ่ม “K” บนคีย์บอร์ด โดยผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 20 รอบการทดสอบ

ขั้นตอนที่ 6: ฝึกซ้อมแสดงการจับคู่ ครั้งที่ 2

ขั้นนี้จะเป็นการรวมการจัดหมวดหมู่จากขั้นตอนที่ 5 และขั้นตอนที่ 2 มารวมกัน ถ้าสิ่งเร้าที่ปรากฏขึ้นกลางหน้าจอคอมพิวเตอร์ เป็นหมวดหมู่ชื่อคนไทยหรือคำคุณศัพท์ลักษณะทางบวก ให้กด

ปุม “D” บนคีย์บอร์ด แต่หากเป็นหมวดหมู่ชื่อคนพม่าหรือคำคุณศัพท์ลักษณะทางลบ ให้กดปุม “K” บนคีย์บอร์ด โดยผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องจับคู่เพื่อจัดหมวดหมู่ 20 รอบการทดสอบ

ขั้นตอนที่ 7: ทดสอบการแสดงผลการจับคู่ ครั้งที่ 2

ผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องจัดหมวดหมู่เหมือนในขั้นตอนที่ 6 แต่จะจับคู่ทั้งหมด 40 รอบการทดสอบ

นอกจากนี้ การจับคู่ระหว่างชื่อคนและคำคุณศัพท์แสดงลักษณะ ทางโปรแกรมจะสุ่มเงื่อนไขของลำดับการจับคู่ 2 เงื่อนไข ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมการทดลองจะได้ทดสอบบล็อกที่ 1, 2, 3 และ 4 ก่อน จากนั้นจึงทดสอบบล็อกที่ 5, 6 และ 7

2. ผู้เข้าร่วมการทดลองจะได้ทดสอบบล็อกที่ 5, 6 และ 7 ก่อน จากนั้นจึงทดสอบบล็อกที่ 1, 2, 3 และ 4

ตารางที่ 2

การแสดงผลลำดับขั้นตอนการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

ขั้นตอนที่	กดแป้นอักษร D ด้วยมือซ้าย	กดแป้นอักษร K ด้วยมือขวา	จำนวนรอบการทดสอบ
1 (รอบฝึกซ้อม)	ชื่อคนพม่า	ชื่อคนไทย	20 รอบ
2 (รอบฝึกซ้อม)	คำทางบวก	คำทางลบ	20 รอบ
3 (รอบฝึกซ้อม)	ชื่อคนพม่า + คำทางบวก	ชื่อคนไทย + คำทางลบ	20 รอบ
4 (ทดสอบจริง)	ชื่อคนพม่า + คำทางบวก	ชื่อคนไทย + คำทางลบ	40 รอบ
5 (รอบฝึกซ้อม)	ชื่อคนไทย	ชื่อคนพม่า	20 รอบ
6 (รอบฝึกซ้อม)	ชื่อคนไทย + คำทางบวก	ตัวอักษรพม่า + คำทางลบ	20 รอบ
7 (ทดสอบจริง)	ชื่อคนไทย + คำทางบวก	ตัวอักษรพม่า + คำทางลบ	40 รอบ

วิธีการคำนวณคะแนนค่าอิทธิพลแบบ 7 บล็อกจากการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

Greenwald, Nosek, และ Banaji (2003) พัฒนาการคำนวณคะแนนจากการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงที่มี 7 บล็อก โดยนำเอาคะแนนจากการฝึกฝน 20 ครั้งในบล็อกที่ 3 และ 6 มาคำนวณร่วมกับคะแนนจากการทดสอบจริง 40 ครั้ง ในบล็อกที่ 4 และ 7 ด้วย

การคำนวณขนาดอิทธิพลความเข้มข้นของการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (D scoring algorithm) มีขั้นตอนดังนี้

1. ตัดการทดสอบที่ใช้เวลาในการตอบสนองมากกว่า 10,000 มิลลิวินาทีในแต่ละบล็อกออก
2. ตัดการทดสอบที่ใช้เวลาในการตอบสนองน้อยกว่า 300 มิลลิวินาทีในแต่ละบล็อกออก
3. ตัดผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีคะแนนความเร็วของการตอบสนองน้อยกว่า 300 มิลลิวินาทีมากกว่า 10% ของการตอบสนองทั้งหมดออก
4. คำนวณค่าเฉลี่ยของเวลาที่ใช้ในการตอบสนองของบล็อก 3, 6, 4, และ 7
5. นำเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการตอบสนองต่อบล็อก 3 ลบด้วย เวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการตอบสนองต่อบล็อก 6 และนำเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการตอบสนองต่อบล็อก 4 ลบด้วยเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการตอบสนองต่อบล็อก 7 ผลลัพธ์ที่ได้คือ ขนาดความเข้มข้นของการเชื่อมโยงโดยนัย (IAT effect) ของบล็อกฝึกหัดและบล็อกทดสอบจริง
6. นำคะแนนผลต่างของบล็อกฝึกหัดมาหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบล็อกฝึกหัด เป็นคะแนน D_{biep_a} และคะแนนผลต่างของบล็อกทดสอบจริงหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบล็อกทดสอบจริง เป็นคะแนน D_{bidp_b}
7. นำคะแนนของบล็อกฝึกหัด (D_{biep_a}) และบล็อกทดสอบจริง (D_{bidp_b}) มาหาค่าเฉลี่ย จะทำให้ได้ขนาดอิทธิพลความเข้มข้นของการเชื่อมโยงโดยนัย (D_{biep}) ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในช่วง (-2) ถึง (2)

ขนาดอิทธิพลความเข้มข้นของการเชื่อมโยงแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ค่า D_{biep} น้อยกว่า $|0.14|$ คือ ไม่มีความแตกต่างของการเชื่อมโยงต่อที่หมายของการวัด

ค่า D_{biep} ระหว่าง $|0.15-0.34|$ คือ มีความเข้มข้นของการเชื่อมโยงเพียงเล็กน้อย

ค่า D_{biep} ระหว่าง $|0.35-0.64|$ คือ มีความเข้มข้นของการเชื่อมโยงในระดับปานกลาง

ค่า D_{biep} มากกว่า $|0.65|$ คือ มีความเข้มข้นของการเชื่อมโยงในระดับมาก

ดังนั้น คะแนนสูงในทางบวกจึงหมายถึง การมีเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบแอบแฝงมาก

การทดสอบความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือ

1. การทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ

งานวิจัยของ Hofmann, Gawronski, Gschwendner, Le, และ Schmitt (2005) รายงานค่าความเที่ยงโดยเฉลี่ยของการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแบบแอบแฝงจำนวน 50 งาน พบว่ามีค่าความเที่ยง เท่ากับ .79 ผู้วิจัยและนายนรุตม์ พรประสิทธิ์จึงทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือด้วยวิธีการทดสอบความสอดคล้องภายใน (internal consistency) ซึ่งหาจากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างค่า D_A ที่ได้จากการนำค่าเฉลี่ยของการทดสอบรอบที่ 6 ลบกับ ค่าเฉลี่ยของการทดสอบรอบที่ 3 แล้วนำมาหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กับค่า D_B ที่ได้จากการนำค่าเฉลี่ยของการทดสอบรอบที่ 7 ลบกับ ค่าเฉลี่ยของการทดสอบรอบที่ 4 แล้วนำมาหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Nosek et al., 2005)

ผลการวิเคราะห์ พบว่า การทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรังเกียจชาวพม่าแบบแอบแฝงมีค่าความสอดคล้องภายใน เท่ากับ .64 ($p < .001$) และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ .78

2. การทดสอบความตรงของเครื่องมือ ในการพัฒนาเครื่องมือครั้งนี้ ผู้วิจัยและนายนรุตม์ พรประสิทธิ์ทดสอบความตรง 2 วิธี คือ

2.1 การทดสอบความตรงตามสภาพ (concurrent validity)

งานของ Bar-Anan และ Nosek (2014) พบว่า คะแนนจากการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคิ
รังเกียจกลุ่มเชื้อชาติแบบแอบแฝงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนจากกระบวนการระบุความรู้สึกที่
เบี่ยงเบนตามการเสียม (affect misattribution procede: AMP) ต่อกลุ่มเชื้อชาติ ($r = .29$) ผู้วิจัย
และนายนรุตม์ พรประสิทธิ์จึงพัฒนากระบวนการระบุความรู้สึกที่เบี่ยงเบนตามการเสียมตามแนวทาง
ของ Payne, Cheng, Govorun, และ Stewart (2005) ซึ่งเป็นวิธีการเสนอภาพอย่างรวดเร็ว เริ่ม
จากภาพเป้าหมายทางเจตคติเพื่อเสียมเจตคติ จากนั้นต่อด้วยภาพตัวอักษรภาษาศรีลังกา และภาพ
สี่เหลี่ยมลายจุดขาวดำ ผู้เข้าร่วมการทดลองจะประเมินความรู้สึกพึงพอใจที่มีต่อตัวอักษรภาษาศรี
ลังกานั้นเมื่อเทียบกับตัวอักษรภาษาศรีลังกาทั่วไป ความรู้สึกดังกล่าวจะเบี่ยงเบนตามความรู้สึกที่เกิด
จากการเสียม ดังนั้น ผู้วิจัยจะใช้กระบวนการระบุความรู้สึกที่เบี่ยงเบนตามการเสียม โดยใช้ภาพ
เป้าหมายเป็นชาวพม่าและชาวไทย อย่างละ 6 ภาพ โดยจะปรากฏขึ้นเป็นระยะเวลา 75 มิลลิวินาที
จากนั้นหน้าจอคอมพิวเตอร์จะว่างเป็นเวลา 125 มิลลิวินาที ตามด้วยภาพตัวอักษรจีนเป็นเวลา 100
มิลลิวินาที สุดท้ายจะขึ้นภาพลายจุดขาวดำ ผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องประเมินความพึงพอใจต่อ
ตัวอักษรจีน โดยมุมซ้ายบนหน้าจอคอมพิวเตอร์จะมีคำว่าไม่น่าพึงประสงค์ มุมขวาบนจะมีคำว่าน่าพึง

ประสงค์ หากผู้เข้าร่วมการทดลองมีความไม่พึงประสงค์ ให้กดแป้นพิมพ์ E แต่หากมีความพึงประสงค์ ให้กดแป้นพิมพ์ I

เมื่อคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝงและกระบวนการระบุความรู้สึกที่เบี่ยงเบนตามการเสียมต่อชาวพม่า พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r=.31, p=.025$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นความตรงตามสภาพของเครื่องมือวัดความเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

2.2 การทดสอบความตรงเชิงทำนาย (predictive validity)

งานวิจัยของ Hofmann และคณะ (2005) พบว่า เจตคติแบบเด่นชัด และเจตคติแบบแบบแอบแฝงอาจไม่สัมพันธ์กันเนื่องจากเจตคติแบบเด่นชัดมักได้รับอิทธิพลจากความคาดหวังทางสังคม งานวิจัยชิ้นนี้เกี่ยวข้องกับประเด็นอ่อนไหวทางสังคม คือ การแบ่งแยกทางเชื้อชาติ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติแบบเด่นชัดและเจตคติแบบแบบแอบแฝงจะอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยและนายอรุณม พรประสิทธิ์จึงใช้วิธีทดสอบความตรงเชิงทำนาย เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับเครื่องมือการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงนี้ งานวิจัยของ Greenwald, Poehlman, Uhlmann, และ Banaji (2009) เสนอว่า การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงสามารถทำนายพฤติกรรมเกี่ยวกับประเด็นอ่อนไหวทางสังคมได้ดีกว่าการวัดเจตคติแบบเด่นชัด การพิจารณาว่าเครื่องมือมีความตรงเหมาะสมหรือไม่ จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ของพฤติกรรมจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่ากับผลจากการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง โดยผู้วิจัยสร้างสถานการณ์เกี่ยวกับการประกาศรับอาสาสมัครช่วยเหลือชาวพม่าด้านการเรียน แล้วให้ผู้เข้าร่วมการทดลองตอบว่าสนใจเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครหรือไม่ หลังจากที่ได้ผู้เข้าร่วมการทดลองได้ทำการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงแล้ว

เมื่อคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝงและคะแนนพฤติกรรมช่วยเหลือ พบว่า มีความสัมพันธ์กัน ($r=-.22, p=.086, n=50$) อย่างเกือบมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม งานของ Stepanikova, Triplett, และ Simpson (2011) ที่พบว่า คะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแบบแอบแฝงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ ($r=-.29, p=.009$) ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 124 คน ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า ความตรงเชิงทำนายของเครื่องมือในการวิจัยนี้ ยังไม่ชัดเจนว่ามีความตรงเชิงทำนายแม้จะมีแนวโน้มไปในทิศทางที่คาดหวัง ซึ่งอาจเนื่องจากการใช้กลุ่มตัวอย่างที่น้อยเกินไปในการทดสอบ

ตารางที่ 3

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปร
(N = 50)

	1	2	3
1. กระบวนการระบุความรู้สึกที่เบี่ยงเบนตามการ เสียมต่อชาวพม่า	-		
2. พฤติกรรมช่วยเหลือชาวพม่า (ชั่วโมง)	-0.12	-	
3. การทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับชาวพม่า แบบแอบแฝง	0.31*	-0.22	-
M	69.98	0.91	0.80
SD	17.96	1.14	0.33
ช่วงคะแนน	0-100	-	0-100

หมายเหตุ * $p < .05$

4. ชุดคำถามสำหรับการประเมินตนเองและชาวพม่าตามความเชื่อเหมารวม

ผู้วิจัยกระตุ้นถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ด้วยแบบสอบถามกระตุ้นการนึกคิดเพื่อรวบรวมความเชื่อเหมารวมทั้งทางบวกและทางลบที่สะท้อนลักษณะของชาวพม่าในการรับรู้ของคนไทย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความถี่ของคำตอบและคัดเลือกคำตอบที่มีความถี่สูงมาใช้ โดยพิจารณาจากคำตอบที่ทำให้ความถี่สะสม เท่ากับ 75% (ธีระพร อุวรรณโณ, 2545) เพื่อคัดเลือกเฉพาะความเชื่อเหมารวมทางลบที่มีต่อชาวพม่า

ผลการวิเคราะห์พบว่า มีจำนวน 9 ข้อที่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่ ไม่รักษาความสะอาด, บุคลิกน่ากลัว, ด้อยโอกาส, ไม่มีมารยาท, เข้าใจยาก, มีเล่ห์เหลี่ยม, ขาดความรับผิดชอบ, การแต่งตัวแปลก และใช้ความรุนแรง

ลักษณะของชุดคำถามเป็นมาตรการประมาณค่าแบบลิเคิร์ต โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองประเมินว่าข้อกระทงแต่ละข้อตรงกับความรู้สึกมากน้อยเพียงใด แบ่งเป็น 7 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ค่อนข้างน้อย ปานกลาง ค่อนข้างมาก มาก มากที่สุด

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากการได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนประจำสถาบัน (Institutional Review Board) โครงการวิจัยเลขที่ 070.1/57 วันที่ 23 กรกฎาคม 2557 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้ (ภาพที่ 3)

1. ผู้วิจัยประกาศรับอาสาสมัครเข้าร่วมการทดลองที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยให้นิสิตสามารถลงชื่อตามป้ายประกาศเพื่อจองวันและเวลาที่สะดวก

2. เมื่อผู้เข้าร่วมการทดลองมาถึง ผู้วิจัยพาไปที่นั่งที่โต๊ะคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้เข้าร่วมการทดลองจะถูกสุ่มแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เพื่อเข้าเงื่อนไขจัดกระทำที่แตกต่างกัน 2 เงื่อนไข

เงื่อนไขที่ 1 กระตุ้นตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง

เงื่อนไขที่ 2 กระตุ้นตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน

จากนั้น ผู้เข้าร่วมการทดลองถูกสุ่มอีกครั้ง เพื่อเข้าสู่กลุ่มการทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง จัดกระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่น

กลุ่มควบคุม จัดกระทำให้มองเรื่องด้วยความคิดที่เป็นกลาง

3. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ว่า แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน และการวัดโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 20 นาที ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น จากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองอ่านรายละเอียดในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หากยินยอมให้ลงชื่อในตอนท้ายของเอกสาร

4. เริ่มต้นการทดลอง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: เก็บข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมการทดลอง

ขั้นตอนที่ 2: จัดกระทำการนิยามตัวตน

ขั้นตอนที่ 3: จัดกระทำการมองจากมุมมองผู้อื่น

ขั้นตอนที่ 4: วัดตัวแปรส่งผ่าน โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำชุดคำถามเพื่อประเมินตนเองและประเมินชาวพม่า

ขั้นตอนที่ 5: วัดตัวแปรตามโดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองแบบทดสอบการวัดความเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

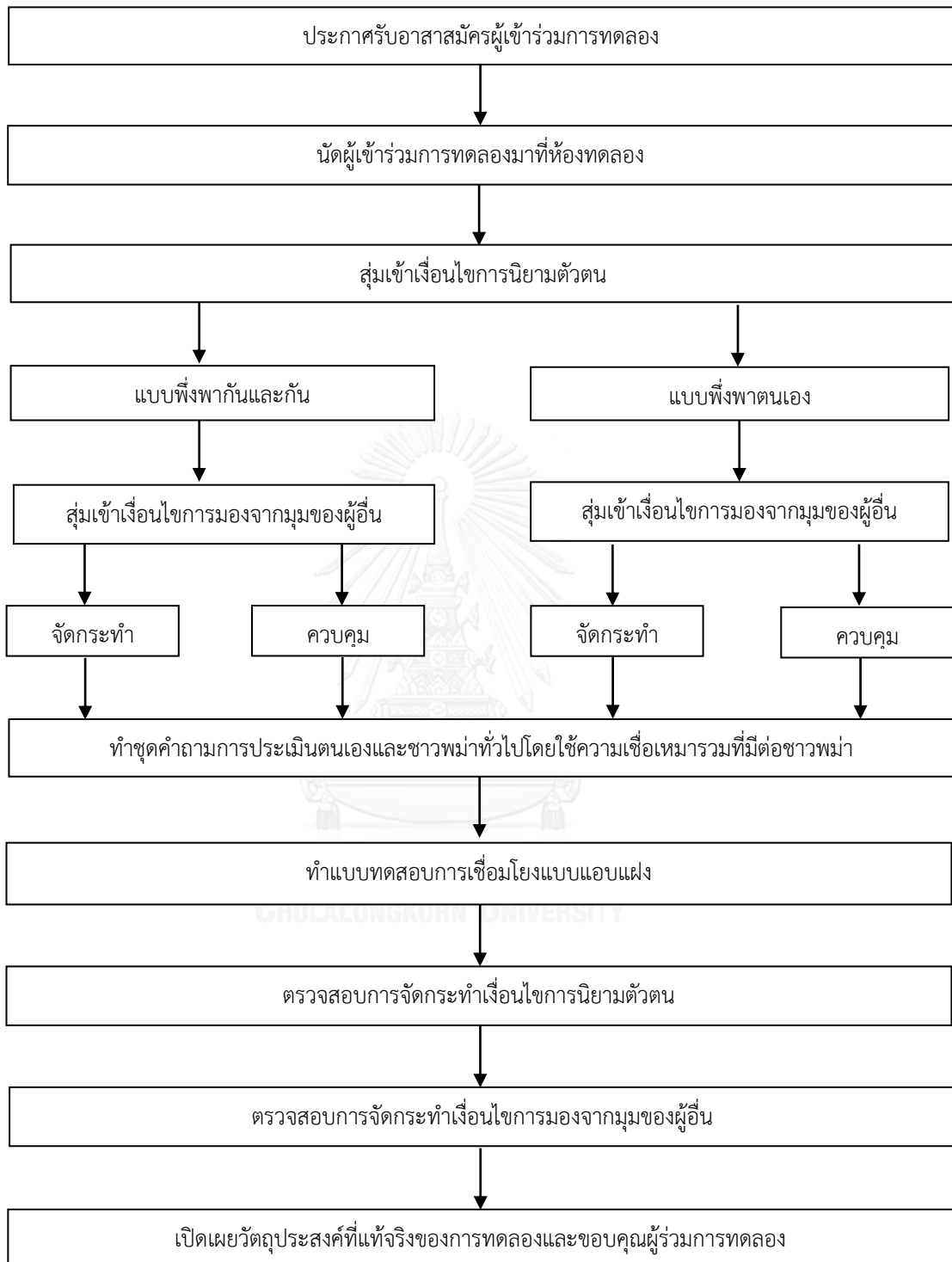
ขั้นตอนที่ 6: ตรวจสอบการจัดกระทำการนิยามตัวตนโดยใช้มาตรวัดการมองตนเองในแง่ความสัมพันธ์กับผู้อื่น และตรวจสอบการจัดกระทำการมองจากมุมมองผู้อื่นโดยการรายงานพฤติกรรม การเอาตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่นขณะอ่านบทความ และมาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

5. ผู้วิจัยเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริง และกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ด้วยชุดคำสั่ง PROCESS (Hayes, 2013) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของตัวแปรกำกับการนิยามตัวตน ตัวแปรส่งผ่านการรวมตน เข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตน ในความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคติ รังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการทดลอง

บทที่ 3 ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง “ผลของการมองจากมุมของผู้อื่นต่อการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง : อิทธิพลกำกับของการนิยามตัวตนและอิทธิพลส่งผ่านของการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่น” ในการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะจำแนกการนำเสนอเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ

ตอนที่ 2 การตรวจสอบการวัดกระทำเงื่อนไขการทดลอง

ตอนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานของการวิจัย

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในรายงานนี้ มีความหมายดังต่อไปนี้

B	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย
CI	หมายถึง ค่า confident interval
F	หมายถึง ค่าสถิติทดสอบจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Fisher's Fratio)
M	หมายถึง ค่ามัชฌิมเลขคณิต
N	หมายถึง จำนวนตัวอย่างในงานวิจัย
p	หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
R	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุ
R^2	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ
SD	หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SE	หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
$SE B$	หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ B
t	หมายถึง ค่าสถิติทดสอบที

ผู้เข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวม 157 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ร้อยละ 60.5 อายุเฉลี่ย 20.46 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.32 ปี ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

จำนวนและร้อยละของตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (N=157)

ลักษณะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	95	60.5
ชาย	62	39.5
อายุ		
18 ปี	6	3.8
19 ปี	33	21.0
20 ปี	50	31.8
21 ปี	32	20.3
22 ปี	25	15.9
23 ปี	8	5.1
24 ปี	3	1.9
คณะ		
อักษรศาสตร์	11	7.0
รัฐศาสตร์	21	13.4
นิติศาสตร์	14	8.9
ศิลปกรรมศาสตร์	3	1.9
วิทยาศาสตร์กีฬา	4	2.5
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	11	7.0
เศรษฐศาสตร์	6	3.8
นิเทศศาสตร์	12	7.6
ครุศาสตร์	8	5.1
สหเวชศาสตร์	16	10.2
วิทยาศาสตร์	28	17.8
วิศวกรรมศาสตร์	21	13.4

สถาปัตยกรรมศาสตร์	2	1.3
ระดับชั้นปี		
ปี 1	46	29.3
ปี 2	47	29.9
ปี 3	45	28.7
ปี 4	19	12.1

ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติต่างๆ

ผลการวิเคราะห์ค่าสุดโต่ง

เมื่อพิจารณาค่าสุดโต่งที่ละตัวแปร ไม่พบว่ามิตัวแปรที่มีค่าสุดโต่ง ผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลทั้ง 157 ชุดที่เก็บมาและเมื่อพิจารณาค่าสุดโต่งแบบพหุนามโดยวิธี Mahalanobis distance และ DFfits โดยให้ตัวแปรเกณฑ์คือ ตัวแปรเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง ไม่พบว่า ค่า D^2 มีนัยสำคัญที่ $p=.001$ และไม่พบค่า DFfits ที่มากกว่า 2 (Belsley, Kuh, & Welsch, 2005) ผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลจำนวน 157 ชุดในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบตัวแปรแทรกซ้อน (covariates)

ผู้วิจัยทดสอบว่าตัวแปรประชากรศาสตร์ใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์ในการวิจัยนี้ เพื่อใช้เป็นตัวแปรควบคุมในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยผู้วิจัยทดสอบด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยด้วยวิธี enter โดยใส่ตัวแปรเพศ อายุ ระดับชั้นปี คณะ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 5 พบว่า

เมื่อตัวแปรเกณฑ์ คือ เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงได้อย่างมีนัยสำคัญ คือ อายุ ($\beta=.57, p<.001$) และระดับชั้นปี ($\beta=-.52, p<.001$) โดยอายุและระดับชั้นปีจะส่งผลต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง

เมื่อตัวแปรเกณฑ์ คือ การรวมตนเข้ากับผู้อื่น ซึ่งวัดจากผลคะแนนการประเมินชาวพม่าทั่วไป โดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า หากมีการรวมตนเข้ากับผู้อื่น คะแนนการประเมินชาวพม่า

ทั่วไปดังกล่าวจะลดลง พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการรวมตนเข้ากับผู้อื่นได้อย่างมีนัยสำคัญ คือ คณะ ($\beta=.18, p=.036$) แสดงว่า คณะส่งผลต่อการรวมตนเข้ากับผู้อื่น

เมื่อตัวแปรเกณฑ์ คือ การรวมผู้อื่นเข้ากับตน ซึ่งวัดจากผลคะแนนการประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า หากมีการรวมผู้อื่นเข้ากับตน คะแนนการประเมินตนเองดังกล่าวจะสูงขึ้น พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการรวมผู้อื่นเข้ากับผู้อื่นได้อย่างมีนัยสำคัญ คือ คณะ ($\beta=.18, p=.036$) แสดงว่า คณะส่งผลต่อการรวมผู้อื่นเข้ากับตน

ดังนั้น ผู้วิจัยจะใส่ตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรควบคุมในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในขั้นต่อไป

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

1. ปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุระหว่างตัวแปรอิสระ (multicollinearity) โดยพิจารณาค่า Tolerance และ VIF เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวเป็นอิสระต่อกัน โดยตัวแปรที่มีค่า Tolerance ต่ำกว่า .10 และมีค่า VIF สูงกว่า 10 จะแสดงถึงปัญหาดังกล่าว ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 6 สรุปผลได้ว่า ตัวแปรแต่ละตัวเป็นอิสระต่อกัน

2. ปัญหาความคลาดเคลื่อน

2.1 การตรวจสอบความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน (e_i) เป็นตัวแปรสุ่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0 และค่าความแปรปรวนในแต่ละค่า x บนเส้นตรงของสมการทำนายเท่ากัน (homoscedasticity) โดยใช้แผนภูมิกระจาย (scatter plot) พบว่า ค่า e_i (residual) แผนภูมิมีลักษณะรูปแบบที่ไม่ชัดเจน (null plot) แสดงให้เห็นว่า ความคลาดเคลื่อนมีความแปรปรวนคงที่ ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

2.2 การตรวจสอบความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน โดยพิจารณาจากค่า Durbin-Watson ว่ามีค่าแตกต่างจาก 2 มากน้อยเพียงใด

ค่า Durbin-Watson มีค่าใกล้ 2 (ช่วง 1.5 ถึง 2.5) แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน

ค่า Durbin-Watson < 1.5 แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์เชิงบวก

ค่า Durbin-Watson > 2.5 แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์เชิงลบมาก

ผลการทดสอบพบว่า ค่า Durbin-Watson ของงานวิจัยนี้เท่ากับ 0.5 จึงสรุปได้ว่า ความคลาดเคลื่อนแต่ละตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวก

ตารางที่ 5

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นเพื่อทำนายการรวมตนเข้ากับผู้อื่น การรวมผู้อื่นเข้ากับตน และเจตคติจริงเกี่ยวกับแบบแผนด้วยตัวแปร
ประชากรศาสตร์ (N=157)

ตัวแปรทำนาย	การรวมตนเข้ากับผู้อื่น (M)				การรวมผู้อื่นเข้ากับตน (M)				เจตคติจริงเกี่ยวกับแบบแผน (Y)						
	B	SEB	β	t	p	B	SEB	β	t	p	B	SEB	β	t	p
เพศ	.03	.13	.02	.20	.843	-.09	.08	-.09	-1.06	.293	.09	.07	.10	1.28	.201
อายุ	.10	.08	.18	1.35	.178	.11	.05	.30	2.26	.025	.19	.04	.57	4.55	<.000
คณะ	.03	.02	.18	2.11	.036	-.01	.01	-.04	-.42	.676	.01	.01	.14	.17	.090
ระดับชั้นปี	-.06	.10	-.08	-.64	.524	-.11	.06	-.25	-1.89	.060	-.23	.05	-.52	-4.18	<.000
	R = .22, R^2 = .05, Adjusted R^2 = -.02				R = .20, R^2 = .04, Adjusted R^2 = -.02				R = .38, R^2 = .15, Adjusted R^2 = -.12						

ตารางที่ 6

ค่า Tolerance และค่า VIF ในการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุระหว่างตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ	Tolerance	VIF	ผลการตรวจสอบ
อายุ (ตัวแปรควบคุม)	.36	2.80	ผ่าน
คณะ (ตัวแปรควบคุม)	.99	1.01	ผ่าน
ระดับชั้นปี (ตัวแปรควบคุม)	.36	2.77	ผ่าน
อายุ (ตัวแปรควบคุม)	.28	3.53	ผ่าน
คณะ (ตัวแปรควบคุม)	.79	1.27	ผ่าน
ระดับชั้นปี (ตัวแปรควบคุม)	.28	3.64	ผ่าน
การมองจากมุมมองผู้อื่น	.53	1.88	ผ่าน
การนิยามตัวตน	.63	1.60	ผ่าน
การรวมตนเข้ากับผู้อื่น	.58	1.73	ผ่าน
การรวมผู้อื่นเข้ากับตน	.89	1.13	ผ่าน

2.3 การตรวจสอบการแจกแจงปกติ (normal distribution) ของความคลาดเคลื่อน โดยพิจารณาจาก Normal probability plots ผลการทดสอบพบว่า ค่าความคลาดเคลื่อน (e_i) อยู่ใกล้เส้นทแยงมุม ซึ่งหมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อน (e_i) มีการแจกแจงใกล้เคียงกับการแจกแจงปกติตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

นอกจากนี้เมื่อนำค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้มาเขียนภาพฮิสโตแกรม (histogram) แสดงค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการแจกแจงมีค่าอยู่ระหว่าง -3 ถึง 3 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลไม่มีค่าผิดปกติ (outliners) ซึ่งหมายถึงค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีการแจกแจงแบบปกติ เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ตอนที่ 2 การตรวจสอบการจัดกระทำตัวแปร

2.1 การมองจากมุมมองผู้อื่น

การจัดกระทำตัวแปรการมองจากมุมมองผู้อื่นมี 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขจัดกระทำ และเงื่อนไขควบคุม โดยในแต่ละเงื่อนไขผู้เข้าร่วมการทดลองจะได้รับคำชี้แจงในการอ่านบทความต่างกัน ผู้วิจัยตรวจสอบการจัดกระทำโดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองตอบคำถามในตอนท้ายของการทดลอง 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเอาตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่น ในขณะที่อ่านบทความ ซึ่งผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขจัดกระทำควรมีคะแนนรายงานพฤติกรรมการเอาตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่นมากกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขควบคุม ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยจาก 3 คำถามดังกล่าวมาวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเงื่อนไขจัดกระทำกับเงื่อนไขควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบที พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขจัดกระทำ ($M=5.60, SD=0.55$) มีการมองจากมุมของผู้อื่นมากกว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขควบคุม ($M=4.01, SD=0.67$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(155)=14.84, p<.001$)

ส่วนที่ 2 ผู้เข้าร่วมการทดลองตอบมาตราวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นของสุภาพร สาร เรือน (2553) ซึ่งผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขจัดกระทำควรมีคะแนนมากกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขควบคุม ผู้วิจัยนำคะแนนจากมาตราวัดดังกล่าวจำนวน 6 ข้อ มาวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเงื่อนไขจัดกระทำกับเงื่อนไขควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบที พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขจัดกระทำ ($M=5.06, SD=0.36$) มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นมากกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขควบคุม ($M=3.90, SD=0.55$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(155)=15.49, p<.001$)

จากการวิเคราะห์ผลตรวจสอบการจัดกระทำการมองจากมุมของผู้อื่นข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดกระทำตัวแปรการมองจากมุมของผู้อื่นของการวิจัยนี้ประสบผลสำเร็จ

1.2 การนิยามตัวตน

การกระตุ้นการนิยามตัวตนมี 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน และเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง โดยในแต่ละเงื่อนไขผู้เข้าร่วมการทดลองจะได้รับคำชี้แจงที่ต่างกัน ผู้วิจัยตรวจสอบการจัดกระทำโดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองตอบมาตราวัดการมองตนเองในแง่ความสัมพันธ์กับผู้อื่นของพรสวรรค์ ดันโชติศรีนนท์ (2547) ในตอนท้ายของการทดลอง จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็นด้านการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน จำนวน 15 ข้อ และด้านการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง จำนวน 15 ข้อ ซึ่งผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันควรมีคะแนนด้านการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันสูงกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง และผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเองควรมีคะแนนด้านการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเองสูงกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสอบถามดังกล่าวมาวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันกับเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง โดยใช้สถิติทดสอบที พบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน ($M=5.64, SD=0.32$) มีคะแนนด้านการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันสูงกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยาม

ตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ($M=4.89$, $SD=0.18$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(155)=18.20$, $p<.001$) และผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ($M=5.60$, $SD=0.32$) มีคะแนนด้านการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเองสูงกว่าผู้เข้าร่วมการทดลองในเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน ($M=4.51$, $SD=0.37$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(155)=20.00$, $p<.001$)

จากการวิเคราะห์ผลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การจัดกระทำตัวแปรการนิยามตัวตนของการวิจัยนี้ประสบความสำเร็จ

ตอนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานของการวิจัย

การวิจัยนี้มีตัวแปรคะแนนต่อเนื่อง 3 ตัวแปรคือ การรวมตนเข้ากับผู้อื่น การรวมผู้อื่นเข้ากับตน และ เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแบบแอบแฝง รายละเอียดค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่างๆในงานวิจัยนี้ แสดงดังตารางที่ 7

ตัวแปรการรวมตนเข้ากับผู้อื่น ได้จากชุดคำถามสำหรับการประเมินชาวพม่าทั่วไป ตัวแปรการรวมผู้อื่นเข้ากับตน ได้จากชุดคำถามสำหรับการประเมินตนเอง ตัวแปรเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแบบแอบแฝง ได้จากการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแบบแอบแฝง

ตัวแปรการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนมีสถานะเป็นตัวแปรตั้งมี โดยตัวแปรการมองจากมุมมองของผู้อื่น แบ่งเป็น 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขจัดการกระทำมุมมองจากมุมมองของผู้อื่น มีค่าตัวแปรตั้งมี เท่ากับ 1 และเงื่อนไขควบคุมการมองจากมุมมองของผู้อื่น มีค่าตัวแปรตั้งมี เท่ากับ 0 ตัวแปรการนิยามตัวตนแบ่งเป็น 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน มีค่าตัวแปรตั้งมี เท่ากับ 1 และเงื่อนไขการนิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง มีค่าตัวแปรตั้งมี เท่ากับ 0

ตารางที่ 7

ค่าสถิติพื้นฐานและสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในงานวิจัย ($N=157$)

	1	2	3
1. การรวมตนเข้ากับผู้อื่น ¹	-		
2. การรวมผู้อื่นเข้ากับตน ²	-.02	-	
3. เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแบบแอบแฝง ³	-.02	.23**	-
<i>M</i>	4.55	2.39	.37
<i>SD</i>	.76	.46	.44
ช่วงคะแนน	1-7	1-7	-2 ถึง 2

หมายเหตุ ¹ ชุดคำถามสำหรับการประเมินชาวพม่าทั่วไป มีลักษณะเป็นการประเมิน 7 ระดับ (1 = น้อยที่สุด, 7 = มากที่สุด) โดยค่าคะแนนมาก แสดงว่าประเมินชาวพม่าโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่าสูง

² ชุดคำถามสำหรับการประเมินตนเอง มีลักษณะเป็นการประเมิน 7 ระดับ (1 = น้อยที่สุด, 7 = มากที่สุด) โดยค่าคะแนนยิ่งสูง แสดงว่าประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่าสูง

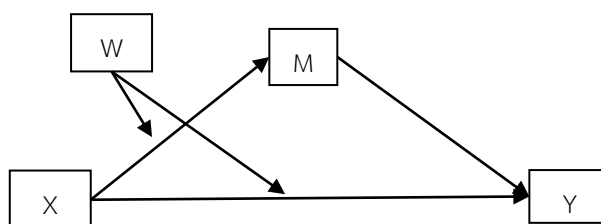
³ แบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง -2 ถึง 2 หากค่าคะแนนเป็นบวก แสดงว่ามีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง โดยจะจำแนกระดับตามแนวทางของ Greenwald และคณะ (1998) ได้ดังนี้

$D < 0.15$	หมายถึง ไม่มีการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง
$0.14 < D < 0.35$	หมายถึง มีการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงเล็กน้อย
$0.34 < D < 0.65$	หมายถึง มีการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงปานกลาง
$D > 0.64$	หมายถึง มีการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงมาก

$N=157$. * $p<.05$, สองหาง. ** $p<.01$, สองหาง.

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ผลด้วยคำสั่ง PROCESS (Hayes, 2013) ซึ่งเป็นโปรแกรมเสริมโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ที่ใช้ในการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรกำกับและตัวแปรส่งผ่าน โดยผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบความสัมพันธ์ที่ 8 (Model 8) ดังภาพที่ 4 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยผลหลักและผลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรกำกับที่มีต่อตัวแปรตามและตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งในการวิจัยนี้มีตัวแปรการมองจากมุมมองผู้อื่นเป็นตัวแปรต้น (ดัมมี่) การนิยามตัวตนเป็นตัวแปรกำกับ (ดัมมี่) และวิเคราะห์ตัวแปรส่งผ่าน 2 ตัว ได้แก่ การรวมตนเข้ากับผู้อื่น และการรวมผู้อื่นเข้ากับตน เพื่อทำนายเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง โดยกำหนดจำนวนครั้งของการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 10,000 รอบ ในการวิเคราะห์ทุกครั้ง ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงดังตารางที่ 8 และภาพที่ 5

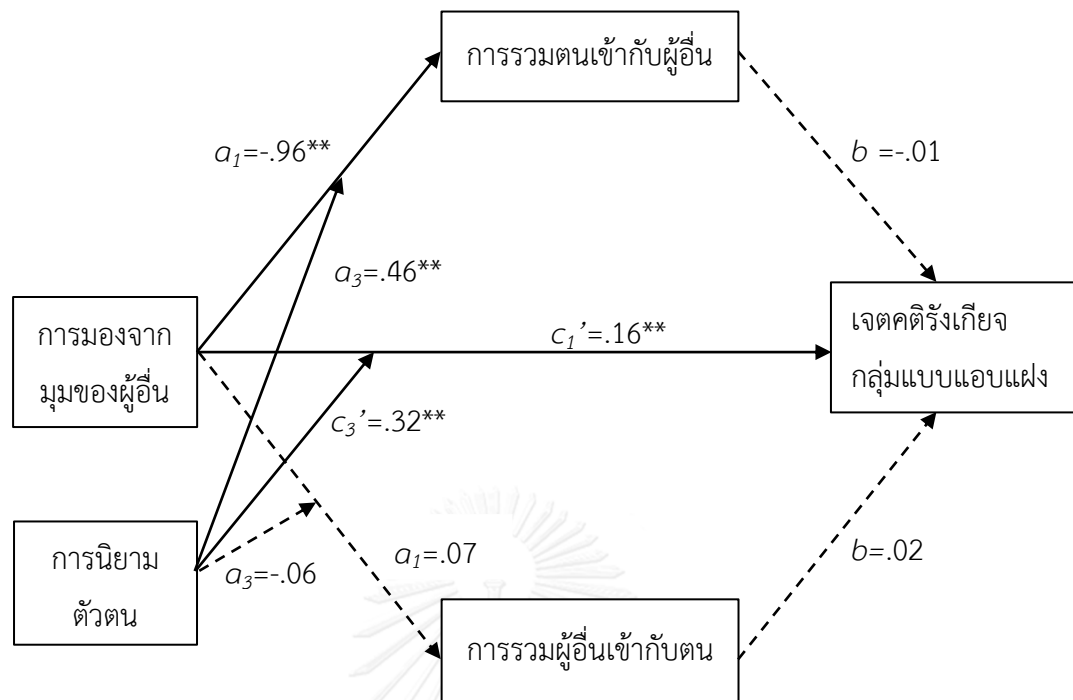
ภาพที่ 4 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ 8 ในการวิเคราะห์โปรแกรม PROCESS

ที่มา: Hayes, 2013

ตารางที่ 8

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยโดยมีเจตคติจริงเกี่ยวกับผู้อื่นแบบแอบแฝงเป็นตัวแปรตาม และมีการรวมตนเองเข้ากับผู้อื่นและมีการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเองเป็นตัวแปรล่วงหน้า (N = 157)

ตัวแปร	ตัวแปรเกณฑ์														
	การรวมตนเองเข้ากับผู้อื่น (M)				การรวมผู้อื่นเข้ากับตนเอง (M)				เจตคติจริงเกี่ยวกับผู้อื่นแบบแอบแฝง (Y)						
ตัวแปรทำนาย	B	SE B	p	LLCI	ULCI	B	SE B	p	LLCI	ULCI	B	SE B	p	LLCI	ULCI
การมองจากมุมมองผู้อื่น (X)	-.96	.10	<.001	-1.160	-.769	.07	.08	.358	-.808	.220	.16	.07	.033	.013	.302
การนิยามตัวตน (W)	.20	.11	.076	-.021	.421	.29	.09	.001	.115	.455	.50	.07	<.001	.368	.635
การรวมตนเองเข้ากับผู้อื่น (M)											-.01	.05	.840	-.103	.084
การรวมผู้อื่นเข้ากับตนเอง (M)											.02	.06	.719	-.099	.144
การมองจากมุมมองผู้อื่น x การนิยามตัวตน (XW)	.46	.20	.024	.061	.850	-.06	.15	.715	-.359	.247	.32	.12	.008	.085	.549
ค่าคงที่	3.79	1.22	.002	1.372	6.211	1.70	.94	.072	-.156	3.560	-.03	.74	.970	-1.484	1.430
Model R ²	R ² = .44, F(6,150) = 19.79, p < .001				R ² = .11, F(6,150) = 3.22, p = .005				R ² = .44, F(8,148) = 14.88, p < .001						

ภาพที่ 5 สรุปอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมแบบมีการกำกับการนิยามตัวตนผ่านการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตน จากมุมมองจากมุมมองของผู้อื่นไปยังเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง
หมายเหตุ ** $p < .05$

เส้นทึบ หมายถึง อิทธิพลการทำนายมีนัยสำคัญ

เส้นประ หมายถึง อิทธิพลการทำนายไม่มีนัยสำคัญ

a_1 หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายกับตัวแปรส่งผ่าน

a_3 หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายและตัวแปรกำกับกับตัวแปรส่งผ่าน

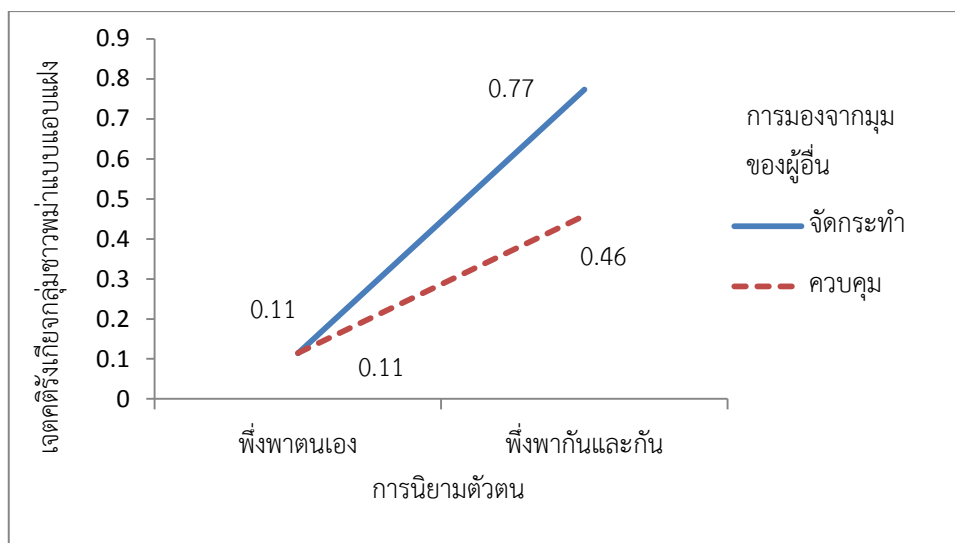
b หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่งผ่านกับตัวแปรเกณฑ์

c' หมายถึง ค่าประมาณขนาดอิทธิพลทางตรงโดยไม่รวมตัวแปรส่งผ่านทั้งหมดในการวิเคราะห์สัมพันธถดถอยแบบพหุคูณ

สมมติฐานข้อที่ 1 บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จะสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ดีกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยให้ตัวแปรการมองจากมุมมองของผู้อื่นเป็นตัวแปรต้น (ดัมมี่, จัดกระทำ=1, ควบคุม=0) ตัวแปรการนิยามตัวตนเป็นตัวแปรกำกับ (ดัมมี่, แบบพึ่งพากันและกัน=1, แบบพึ่งพาตนเอง=0) ในการทำนายเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง และใส่ตัวแปรอายุ คณะและระดับชั้นปีเป็นตัวแปรควบคุม ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 8

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผลหลักแบบมีเงื่อนไขของการมองจากมุมมองของผู้อื่นส่งผลต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B=.16, p=.033$) แสดงว่า เมื่อได้รับการกระตุ้นตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง (ค่าดัมมี่เท่ากับ 0) เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จะยิ่งส่งผลให้เกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงมากกว่ากลุ่มควบคุม ผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนส่งผลต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B=.32, p=.008$) จากการพิจารณาอิทธิพลกำกับของการนิยามตัวตนที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยเลือกใช้รูปแบบความสัมพันธ์ที่ 1 ซึ่ง PROCESS แสดงค่าประมาณเจตคติรังเกียจกลุ่มในรูปแบบของกราฟความชันอย่างง่าย (simple slope) ในแต่ละเงื่อนไขของการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนแสดงดังภาพที่ 7 พบว่าการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะก่อให้เกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงมากขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับการนิยามตัวตน โดยความชันของกราฟการ จัดกระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่นแตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ขนาดอิทธิพลเท่ากับ $B=.66, t(155)=7.26, p<.001$) แสดงว่า เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น บุคคลที่นิยามตัวตนต่างกันจะส่งผลต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่างกัน โดยบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน มีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงมากกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ในขณะที่ค่าความชันของกราฟของกลุ่มควบคุมก็แตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน (ขนาดอิทธิพลเท่ากับ $B=.34, t(155)=3.89, p<.001$) แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อไม่ใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นมีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงมากกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ดังนั้น ผลการวิจัย**ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1** ซึ่งคาดว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ดีกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ตัวแปรทำนายอธิบายความแปรปรวนในเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ร้อยละ 44 ($R^2=.44, F(8,148)=14.88, p<.001$)

ภาพที่ 6 กราฟแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมของผู้อื่นกับการนิยามตัวตน ในการทำงาน เจตคติจริงใจจกกลุ่มแบบแอบแฝง

หมายเหตุ คะแนนเจตคติจริงใจจกกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝงสูง หมายถึง มีความจริงใจชาวพม่ามาก

สมมติฐานข้อที่ 2 การรวมตนเข้ากับผู้อื่น เป็นตัวแปรส่งผ่านของความสัมพันธ์ระหว่าง การมองจากมุมของผู้อื่นกับเจตคติจริงใจจกกลุ่ม โดย

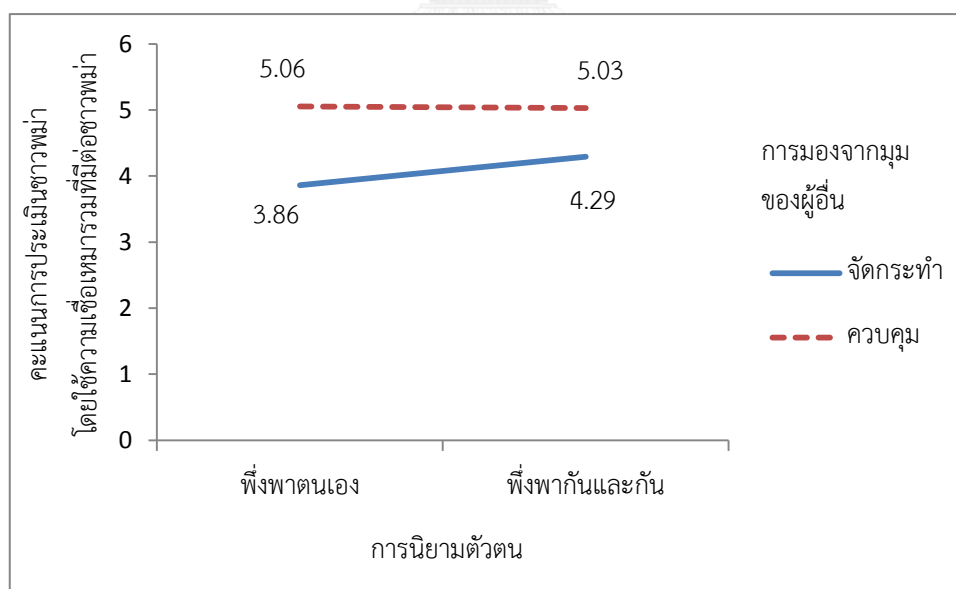
2.1 บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่น จะเกิดการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อยกว่า บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง

2.2 การรวมตนเข้ากับผู้อื่นมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติจริงใจจกกลุ่ม

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยให้ตัวแปรการมองจากมุมของผู้อื่นเป็นตัวแปรต้น (ดัมมี่, จัดกระทำ=1, ควบคุม=0) การนิยามตัวตนเป็นตัวแปรกำกับ (ดัมมี่, แบบพึ่งพากันและกัน=1, แบบพึ่งพาตนเอง=0) ในการทำงานเจตคติจริงใจจกกลุ่มแบบแอบแฝง และมีตัวแปรการรวมตนเข้ากับผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่านโดยวัดจากคะแนนการประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า ซึ่งหากเกิดการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อย จะส่งผลให้การคะแนนการประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่าสูง ซึ่งหมายถึงมีการประเมินชาวพม่าทั่วไปทางลบมาก และใส่ตัวแปรอายุ คณะ และระดับชั้นปีเป็นตัวแปรควบคุม ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 8

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผลหลักของการมองจากมุมของผู้อื่นทำนายทางลบต่อคะแนนการประเมินชาวพม่าโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า ($B=-.96, p<.001$) แสดงว่า เมื่อการนิยามตัวตนเป็นแบบพึ่งพาตนเอง เมื่อบุคคลใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่น จะมีคะแนนการประเมินชาวพม่าโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่าน้อยลงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งหมายถึงมีการประเมินชาวพม่าทั่วไปดีขึ้น นอกจากนี้ ผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมของผู้อื่นและการนิยามตัวตน

ส่งผลต่อคะแนนการประเมินชาวพม่าโดยใช้ความเชื่อเหมารวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B=.46$, $p=.024$) เมื่อพิจารณาค่าประมาณคะแนนการประเมินชาวพม่าโดยใช้ความเชื่อเหมารวมในรูปแบบของกราฟความชันอย่างง่าย ในแต่ละเงื่อนไขของการมองจากมุมของผู้อื่นและการนิยามตัวตนแสดง ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์โดยเลือกใช้รูปแบบความสัมพันธ์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์แสดงดังภาพที่ 8 พบว่า เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่น บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน มีคะแนนการประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อเหมารวมทางลบมากกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง (หมายถึงมีการประเมินชาวพม่าโดยทั่วไปทางลบมากกว่า แสดงถึงการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อยกว่า) (ขนาดอิทธิพลเท่ากับ $B=.43$, $t(155)=2.84$, $p=.005$) ในขณะที่ค่าความชันของกราฟของเงื่อนไขควบคุมไม่แตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ขนาดอิทธิพลเท่ากับ $B=-.03$, $t(155)=-.19$, $p=.850$) แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อไม่ได้มองจากมุมของผู้อื่นมีคะแนนการประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อเหมารวมไม่แตกต่างกับบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2.1 ซึ่งคาดว่า บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะมีการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อยกว่า โดยมีคะแนนการประเมินชาวพม่าสูงกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ซึ่งหมายถึงมีการประเมินชาวพม่าทั่วไปทางลบมากกว่า

ภาพที่ 7 กราฟแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมของผู้อื่นกับการนิยามตัวตน ในการทำนายการประเมินชาวพม่าตามความเชื่อเหมารวม
หมายเหตุ คะแนนการประเมินชาวพม่าโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อพม่าสูง หมายถึง มีการประเมินชาวพม่าทั่วไปทางลบมาก

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า คะแนนการประเมินชาวพม่าโดยใช้ความเชื่อ เหนารวมที่มีต่อชาวพม่าไม่ทำนายเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง ($B=-.01, p=.840$) เมื่อควบคุมตัวแปรการมองจากมุมมองของผู้อื่น ดังนั้นผลการวิจัย **ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2.2** ซึ่งคาดว่า การรวมตนเข้ากับผู้อื่นมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อมของผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนที่มีต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงผ่านการรวมตนเข้ากับผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่า ขนาดอิทธิพลทางอ้อมผ่านการรวมตนเข้ากับผู้อื่นไม่แตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญ (ขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ $-.004, 95\%, CI[-.068 \text{ ถึง } .041]$) ดังนั้น การรวมตนเข้ากับผู้อื่นไม่ใช่ตัวแปรส่งผ่านในอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนไปยังเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง ผลการวิจัยนี้ **ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2** ตัวแปรทำนายอธิบายความแปรปรวนในเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงได้ร้อยละ 44 ($R^2=.44, F(6,150)=19.79, p<.001$)

สมมติฐานข้อที่ 3 การรวมผู้อื่นเข้ากับตน เป็นตัวแปรส่งผ่านของความสัมพันธ์ระหว่าง การมองจากมุมมองของผู้อื่นกับเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม โดย

3.1 บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จะเกิดการรวมผู้อื่นเข้ากับตนมากกว่า บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง

3.2 การรวมผู้อื่นเข้ากับตนมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐาน โดยให้ตัวแปรการมองจากมุมมองของผู้อื่นเป็นตัวแปรต้น (ดัมมี่, จัดกระทำ=1, ควบคุม=0) การนิยามตัวตนเป็นตัวแปรกำกับ (ดัมมี่, แบบพึ่งพากันและกัน=1, แบบพึ่งพาตนเอง=0) ในการทำนายเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง และมีตัวแปรการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยวัดจากคะแนนการประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหนารวมที่มีต่อชาวพม่า ซึ่งหากเกิดการรวมผู้อื่นเข้ากับตนมาก จะส่งผลให้การคะแนนการประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหนารวมที่มีต่อชาวพม่าสูง ซึ่งหมายถึงมีการประเมินตนเองว่าเหมือนชาวพม่ามาก และใส่ตัวแปรอายุ คณะ และระดับชั้นปีเป็นตัวแปรควบคุม ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 8

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผลหลักของการมองการมองจากมุมมองของผู้อื่นไม่สามารถทำนายคะแนนการประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหนารวมที่มีต่อชาวพม่าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B=.07, p=.357$) เช่นเดียวกับผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันก็ไม่สามารถทำนายคะแนนการประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหนารวมที่มีต่อชาวพม่าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B=-.06, p=.715$) ดังนั้น ผลการวิจัย **ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3.1** ซึ่งคาดว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จะเกิดการรวมผู้อื่นเข้ากับตนมากกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน

นอกจากนี้ คะแนนการประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่าไม่ทำนายเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง ($B=.02, p=.719$) เมื่อควบคุมตัวแปรการมองจากมุมมองของผู้อื่น ดังนั้น ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3.2 ซึ่งคาดว่า การรวมผู้อื่นเข้ากับตนมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อมของผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนที่มีต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงผ่านการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่า ขนาดอิทธิพลทางอ้อมผ่านการรวมผู้อื่นเข้ากับตนไม่แตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญ (ขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ $-.001, 95\%, CI(-.037$ ถึง $.016)$ ดังนั้น การรวมผู้อื่นเข้ากับตนไม่ใช่ตัวแปรส่งผ่านอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนไปยังเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง ผลการวิจัยนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ตัวแปรทำนายอธิบายความแปรปรวนในเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงได้ร้อยละ 44 ($R^2=.11, F(6,150)=3.22, p=.005$)

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นกับเจตคติ
รังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง มีการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน และ
การนิยามตัวตนเป็นตัวแปรกำกับ โดยจากสมมติฐานที่ 1 ผู้วิจัยคาดว่า บุคคลที่นิยามตัวตนแบบ
พึ่งพากันและกันเมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จะรายงานเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่ำ
กว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้วิจัยคาดว่า การรวมตนเข้ากับผู้อื่นเป็น
ตัวแปรส่งผ่านระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยบุคคลที่
นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จะมีการรวมตนเข้ากับผู้อื่น
น้อยกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง โดยจะมีคะแนนการประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความ
เชื่อเหมารวมที่มีต่อพม่าในระดับที่สูงกว่า และการรวมตนเข้ากับผู้อื่นมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติ
รังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้วิจัยคาดว่า การรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน
ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยบุคคลที่นิยามตัวตนแบบ
พึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จะมีการรวมผู้อื่นเข้ากับตนมากกว่าผู้ที่นิยาม
ตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง โดยจะมีคะแนนการประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า
ในระดับที่สูงกว่า และการรวมผู้อื่นเข้ากับตนมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบ
แฝง

ผลการวิจัยเพื่อตรวจสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยาม
ตัวตนในการทำนายเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง พบว่า เมื่อบุคคลใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของ
ผู้อื่นจะมีเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงสูงกว่าเมื่อไม่ใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น โดยการ
มองจากมุมมองของผู้อื่นจะส่งผลต่อเจตคตรังเกียจกลุ่มเล็กน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการนิยามตัวตน บุคคล
ที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะเกิดเจตคตรังเกียจกลุ่ม
สูงกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้
และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของทางตะวันตกที่ผ่านมา เช่น งานวิจัยของ Galinsky และ Moskowitz
(2000) ศึกษาพบว่าการมองจากมุมมองของผู้อื่นสามารถลดเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ โดยผู้เข้าร่วม
การทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการมองจากมุมมองของผู้อื่นตอบสนองต่อคำที่สอดคล้องกับความเชื่อเหมารวม
ที่มีต่อผู้สูงอายุต่ำกว่า เช่นเดียวกับงานของ Shih และคณะ (2013) ที่พบว่า ในเงื่อนไขจัดกระทำการ
มองจากมุมมองของผู้อื่น สามารถลดเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงที่มีต่อบุคคลนอกกลุ่มได้ อย่างไรก็ตาม
เมื่อศึกษาในงานวิจัยในบริบทเดียวกับงานวิจัยครั้งนี้ พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพัชร ตั้งติยะ

พันธ์ และคณะ (2556) ซึ่งศึกษาพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มเงื่อนไขการจัดกระทำกรมองจากมุมมองของผู้อื่นมีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกำพูชาในระดับที่สูงกว่ากลุ่มเงื่อนไขควบคุม

เมื่อพิจารณาผลที่แสดงถึงกระบวนการด้านการรู้คิดของการมองจากมุมมองของผู้อื่น ได้แก่ การรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตน (Galinsky et al., 2005) พบเพียงกระบวนการรวมตนเข้ากับผู้อื่นเท่านั้น โดยบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันจะเกิดการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อยกว่า โดยมีคะแนนการประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่าสูงกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Markus และ Kitayama (1991) ซึ่งอธิบายว่า บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันตนเองจะมองผู้อื่นว่ามีลักษณะเหมือนกับตนเองมากกว่า บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน ส่งผลให้เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จะประเมินผู้อื่นโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อผู้อื่นน้อยลง ในขณะที่ผลการวิจัยไม่แสดงถึงกระบวนการด้านการรวมผู้อื่นเข้ากับตนของการมองจากมุมมองของผู้อื่น

นอกจากนี้ ผลการทดสอบตัวแปรส่งผ่าน 2 ตัว ได้แก่ การรวมตนเข้ากับผู้อื่น และการรวมผู้อื่นเข้ากับตน ในความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ก็ไม่พบว่ามีตัวแปรใดเป็นตัวแปรส่งผ่านของอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นไปยังเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ซึ่งผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Todd และ Burgmer (2013) ซึ่งศึกษาตัวแปรส่งผ่านการเชื่อมโยงตนเข้ากับผู้อื่นในความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการประเมินผู้อื่นแบบแอบแฝง พบว่า เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นจะมีคะแนนประเมินกลุ่มตนเองทางบวกน้อย เนื่องจากมีการเชื่อมโยงระหว่างตนเองกับผู้อื่น

ผลจากงานวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นเพื่อลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง อาจไม่เหมาะกับคนในวัฒนธรรมไทย เนื่องจากการมองจากมุมมองของผู้อื่นก่อให้เกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงเพิ่มขึ้น และพบว่ากระบวนการด้านการรู้คิดของการมองจากมุมมองของผู้อื่นเกิดขึ้นเพียงการรวมตนเข้ากับผู้อื่นเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่พบอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนในความสัมพันธ์ของการมองจากมุมมองของผู้อื่นกับเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงในบริบทของสังคมไทยซึ่งยังไม่มีงานวิจัยในลักษณะดังกล่าวแพร่หลายนัก โดยผู้วิจัยมุ่งเน้นทำความเข้าใจกลไกของการมองจากมุมมองของผู้อื่น และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงในสังคมไทย ไม่เป็นไปตามทฤษฎีและข้อค้นพบจากงานวิจัยทางตะวันตก ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าสาเหตุที่เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นเพิ่มแทนที่จะลดเจตคติรังเกียจกลุ่มนั้นอาจเกิดจากการที่เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นอาจกระตุ้นความเชื่อเหมารวมที่มีอยู่แล้วให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อวัดเจต

คดีร้องเรียนจากกลุ่มแบบแอบแอฟจึงส่งผลให้บุคคลรายงานเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มมากขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องจากบริบททางสังคมที่แตกต่างกันระหว่างสังคมในประเทศแถบตะวันตกกับสังคมไทย เป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มแบบแอบแอฟ จากการศึกษางานวิจัยของกฤตนันท์ เตนากุล (2556) พบว่า อิทธิพลทางสังคมส่งผลต่อเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มชาวลาเวนแบบแอบแอฟได้อย่างชัดเจน เช่น การปลูกฝังจากครอบครัว ข้อมูลจากสื่อต่างๆ นอกจากนี้ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลทางสังคมในแง่กฎหมายต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติ พบว่า ในสังคมตะวันตก เช่น อเมริกา จะมีกฎหมายเกี่ยวข้องกับการเหยียดเชื้อชาติ รวมไปถึงมีการเคลื่อนไหวต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน สิ่งเหล่านี้จึงส่งผลต่อเจตคดีแบบแอบแอฟ เนื่องจากบุคคลจะซับซ้อนกระบวนการคิดดังกล่าว เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นเพื่อลดเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่ม จึงสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ในกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ หรือเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มแบบแอบแอฟ ในขณะที่สังคมไทยไม่มีสิ่งที่หล่อหลอมให้เกิดการลดเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่ม ดังนั้น เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จึงไม่สามารถลดเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มแบบแอบแอฟได้ นอกจากนี้ เป็นไปได้ว่าวัฒนธรรมแบบส่วนรวมนิยมแบบสังคมไทย มีการใช้ความคิดเห็นผู้อื่นอยู่เป็นธรรมดาอยู่แล้ว ทำให้เมื่อได้รับคำสั่งให้มองจากมุมมองของผู้อื่นจึงเป็นการเกิดการใส่ใจความรู้สึกของผู้อื่นในระดับสูงเกินไป ทำให้บุคคลเกิดการต่อต้าน ก่อให้เกิดเจตคติทางลบแทนที่จะเป็นทางบวก ในขณะที่สังคมตะวันตกมักรับรู้ผู้อื่นโดยมีตนเองเป็นศูนย์กลาง เมื่อได้รับการกระตุ้นให้มองจากมุมมองของผู้อื่น จึงสามารถลดการประเมินทางลบต่อผู้อื่นได้เนื่องจากการเปลี่ยนมุมมองดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม การมองจากมุมมองของผู้อื่นยังคงส่งผลให้เกิดการรวมตนเข้ากับผู้อื่นซึ่งทำให้มีการประเมินชาวพม่าทั่วไปดีขึ้น เมื่อพิจารณาจากผลดังกล่าว ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นสามารถลดเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มที่มีการวัดแบบเด่นชัดได้ แต่ไม่อาจส่งผลต่อการวัดเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มแบบแอบแอฟได้ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มแบบแอบแอฟวัดโดยแบบทดสอบการเชื่อมโยงเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มแบบแอบแอฟ ผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องตอบอย่างรวดเร็ว และไม่อาจจะควบคุมการตอบสนองได้ (Greenwald & Banaji, 1995) เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของเจตคติทั้ง 2 ประเภท พบว่า เจตคติแบบเด่นชัด เกิดขึ้นภายใต้การตระหนักรู้ของบุคคลนั้นซึ่งผ่านการควบคุม ส่วนเจตคติแบบแอบแอฟจะเกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติและไม่ถูกควบคุม จึงอาจเป็นไปได้ว่า การใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นในสังคมไทยสามารถลดเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มแบบเด่นชัดซึ่งผ่านการตระหนักและควบคุมได้ แต่ไม่ส่งผลไปถึงเจตคดีร้องเรียนจากกลุ่มแบบแอบแอฟที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ

นอกจากนี้ ในส่วนของการจัดกระทำการนิยามตัวตนในเงื่อนไขการพึ่งพากันและกัน ซึ่งกำหนดให้ผู้เข้าร่วมการทดลองแต่งประโยคโดยใช้คำว่า “พวกเรา กลุ่มของพวกเรา ของพวกเรา” นั้น ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการทดลองแต่งประโยคโดยใช้คำที่มีคำว่า “พวกเรา” อาจมี

ความเป็นไปได้ว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองเข้าใจว่า คำว่า “พวกเรา” ในที่นี้หมายถึงความถึง พวกเราคนไทย ทำให้เกิดความรู้สึกแบ่งแยก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มชาวพม่าได้

งานวิจัยในอนาคตอาจทดสอบตัวแปรอื่นๆที่เป็นไปได้ว่าจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง และผู้วิจัยเสนอว่าให้วัดเจตติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดควบคู่ไปกับเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง เพื่อเปรียบเทียบผลเนื่องจากอาจเป็นไปได้ว่าเทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นในบริบทของสังคมไทยจะส่งผลต่อการลดเจตติเด่นชัดที่บุคคลสามารถควบคุมการแสดงออกซึ่งเจตติได้เท่านั้น เช่น การแสดงพฤติกรรม แต่ยังไม่สามารถลดเจตติแบบแอบแฝงที่บุคคลไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตมีความจำเป็นในการทดสอบอิทธิพลของตัวแปรเหล่านี้ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง โดยมีตัวแปรการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่านในบริบทของสังคมไทย

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองผู้อื่น จะสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ดีกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง
2. การรวมตนเข้ากับผู้อื่นเป็นตัวแปรส่งผ่านของความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองผู้อื่นกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม โดย
 - 2.1 บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองผู้อื่น จะเกิดการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อยกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง
 - 2.2 การรวมตนเข้ากับผู้อื่นมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม
3. การรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นตัวแปรส่งผ่านของความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองผู้อื่นกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม โดย
 - 3.1 บุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกัน เมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองผู้อื่น จะเกิดการรวมผู้อื่นเข้ากับตนมากกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง
 - 3.2 การรวมผู้อื่นเข้ากับตนมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติรังเกียจกลุ่ม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนามาตร จำนวนทั้งสิ้น 179 คน ซึ่งจำนวนตัวอย่างอ้างอิงจากการพัฒนามาตรวัดเจตคติของธีระพร อูวรรณโณ (2545)
 - 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการคัดเลือกชื่อชาวพม่า สำหรับสร้างแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 39 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการกระตุ้นความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า สำหรับสร้างชุดคำถามในการประเมินชาวพม่าทั่วไปและการประเมินตนเอง เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน

1.3 กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบการจัดกระทำกรมองจากมุมมองของผู้อื่น เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน

1.4 กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบการจัดกระทำกรนิยามตัวตน เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน

1.5 กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือ เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1-4 อายุระหว่าง 18-24 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 157 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การกระตุ้นการมองจากมุมมองของผู้อื่น
2. การจัดกระทำลักษณะของบุคคลในความสัมพันธ์กับผู้อื่น
 - 2.1 ลักษณะแบบพึ่งพาตนเอง
 - 2.2 ลักษณะแบบพึ่งพากันและกัน
3. การวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม โดยเครื่องมือการวัดความเชื่อมโยงแบบแอบแฝง
4. ชุดคำถามสำหรับการประเมินตนเองและชาวพม่าตามความเชื่อเหมารวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยประกาศรับอาสาสมัครเข้าร่วมการทดลองที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เมื่อผู้เข้าร่วมการทดลองมาถึง ผู้วิจัยพาไปที่ห้องที่โต๊ะคอมพิวเตอร์ และอธิบายเกี่ยวกับการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ว่า แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน และการวัดโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 20 นาที ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น จากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองอ่านรายละเอียดในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หากยินยอมให้ลงชื่อในตอนท้ายของเอกสาร

3. เริ่มต้นการทดลอง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: เก็บข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมการทดลอง

ขั้นตอนที่ 2: จัดกระทำกรนิยามตัวตน

ขั้นตอนที่ 3: จัดกระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่น

ขั้นตอนที่ 4: วัดตัวแปรส่งผ่าน โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำชุดคำถามเพื่อประเมินตนเองและประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า

ขั้นตอนที่ 5: วัดตัวแปรตามโดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองแบบทดสอบการวัดความเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

ขั้นตอนที่ 6: ตรวจสอบการวัดกระทำการนิยามตัวตนโดยใช้มาตรวัดการมองตนเองในแง่ความสัมพันธ์กับผู้อื่น และตรวจสอบการวัดกระทำการมองจากมุมมองของผู้อื่นโดยการรายงานพฤติกรรมตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่นในขณะให้อ่านบทความ และมาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

5. ผู้วิจัยเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริง และกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ด้วยเครื่องมือ PROCESS (Hayes, 2013) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของตัวแปรกำกับการนิยามตัวตน ตัวแปรส่งผ่านการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตน ในความสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนส่งผลต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เป็นไปในลักษณะที่ใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นส่งผลให้เกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มมากกว่าการไม่ใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น และบุคคลที่นิยามตนเองแบบพึ่งพากันและกันเมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่นรายงานเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงสูงกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1

การทดสอบอิทธิพลส่งผ่านของตัวแปรการรวมตนเข้ากับผู้อื่น พบว่า ไม่เป็นตัวแปรส่งผ่านในอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการมองจากมุมมองของผู้อื่นและการนิยามตัวตนไปยังเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง และการรวมตนเข้ากับผู้อื่นก็ไม่ทำนายเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 และ 2.2 อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัย พบว่า การมองจากมุมมองของผู้อื่นส่งผลให้เกิดการรวมตนเข้ากับผู้อื่น โดยบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพากันและกันเมื่อใช้เทคนิคการมองจากมุมมองของผู้อื่น จะเกิดการรวมตนเข้ากับผู้อื่นน้อยกว่าบุคคลที่นิยามตัวตนแบบพึ่งพาตนเอง ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2.1

การทดสอบอิทธิพลส่งผ่านของตัวแปรการรวมผู้อื่นเข้ากับตน พบว่าไม่เป็นตัวแปรส่งผ่านในอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างกรมองจากมุมของผู้อื่นและการนิยามตัวตนไปยังเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ดังนั้น ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 นอกจากนี้ ผลของการมองจากมุมของผู้อื่นต่อการรวมผู้อื่นเข้ากับตนไม่ขึ้นอยู่กับการนิยามตัวตน และการรวมผู้อื่นเข้ากับตนไม่ทำนายเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 3.1 และ 3.2

ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่นเพื่อลดเจตคติรังเกียจกลุ่มในประเทศไทย ซึ่งยังไม่ค่อยมีงานวิจัยในประเทศนี้อย่างแพร่หลาย ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า หากจะใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่นในการลดเจตคติรังเกียจกลุ่มในสังคมไทยจะส่งผลอย่างไร แม้การวิจัยครั้งนี้จะแสดงผลการวิจัยที่แตกต่างออกไป คือ การมองจากมุมของผู้อื่นไม่สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ แต่งานวิจัยนี้แสดงผลว่าการมองจากมุมของผู้อื่นยังสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์หรือศึกษาต่อเพื่อสร้างความเข้าใจในกลไกของเทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่นที่มีต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาในครั้งต่อไป ควรศึกษาตัวแปรเจตคติรังเกียจกลุ่มโดยเปรียบเทียบผลระหว่างเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด เช่น การวัดพฤติกรรม และเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝง เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าอาจมีแนวโน้มที่การใช้เทคนิคการมองจากมุมของผู้อื่นสามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดได้ แต่ไม่สามารถลดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ จึงจำเป็นต้องศึกษาในประเทศดังกล่าวต่อไปเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัยที่พบ

2. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาที่มีการวัดการรวมตนเข้ากับผู้อื่นและการรวมผู้อื่นเข้ากับตนเป็นแบบสอบถามซึ่งเป็นการวัดแบบเด่นชัด และเจตคติรังเกียจกลุ่มซึ่งเป็นการวัดการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง ดังนั้น ในการศึกษาในอนาคต จึงควรนำวิธีการวัดทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงวิธีอื่นๆมาใช้ในการทดสอบมากขึ้น เพื่อให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือ และสร้างความรู้เกี่ยวกับกลไกของการมองจากมุมของผู้อื่นที่มีต่อเจตคติรังเกียจกลุ่มมากขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤตนันท์ เตนากุล. (2556). *ผลของความเห็นของผู้อื่น การกำกับการแสดงออกของตน และความเกี่ยวข้องกับแหล่งข้อมูลต่อเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จริยา ดำรงโฆษิต, ชลาชัย นพพรเลิศวงศ์, และทัศนวรรณ มานัสวิน. (2555). *การทำนายความเชื่อเหมารวมทางเชื้อชาติ เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มและแนวโน้มการกีดกันทางสังคม โดยใช้การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง*. โครงการงานระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพัชร์ ตั้งติยะพันธ์, ณัฐชา สงวนเกียรติชัย, และอนันต์ เกียรติบำรุงพันธ์. (2556). *ผลของการมองจากมุมมองผู้อื่นต่อการลดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง : การศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงในฐานะตัวแปรกำกับ*. โครงการงานระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์นภา หวนสุริยา. (2547). *อิทธิพลของกลุ่มที่มีองค์ประกอบความเป็นกลุ่มน้อยที่สุดต่อความลำเอียงระหว่างกลุ่มที่วัดโดยตรงและโดยนัยและการประเมินคุณภาพผลงานของสมาชิกกลุ่มตนและกลุ่มอื่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2545). *เจตคติ : การศึกษาตามทฤษฎีหลัก*. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ อุปัชฌาย์. (2543). *การสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรสวรรค์ ดันโชติศรีนนท์. (2547). *อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตัวเองต่อความตั้งใจแบบโรแมนติก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐพล ภูมรินทร์พงศ์. (2549). *ทัศนคติคนไทยภาคเหนือต่อคนพม่าที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุภาพร สารเรือน. (2557). ผลของการจินตนาการถึงการปฏิสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่มที่มีต่อเจตคติ
 รังเกียจกลุ่ม : การศึกษาตัวแปรส่งผ่านหลายตัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชา
 จิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ สัจจาสิทธิ์, พันตรี. (2546). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในพื้นที่
 จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐ
 ประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Aaker, J. L. (2000). Accessibility or diagnosticity? Disentangling the influence of culture
 on persuasion processes and attitudes. *Journal of Consumer Research*, 26,
 340-357.
- Aderman, D., Brehm, S. S., & Katz, L. B. (1974). Empathic observation of an innocent
 victim: The just world revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*,
 29, 342-353.
- Adorno, T. W., Frenkel-Brunswik, E., Levinson, D. J., & Sanford, R. N. (1950). *The
 authoritarian personality*. New York: Harper.
- Agrawal, N., & Maheswaran, D. (2005). The effects of self-construal and commitment
 on persuasion. *Journal of Consumer Research*, 31, 841-849.
- Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Cambridge, MA: Addison-Wesley.
- Altemeyer, B. (1998). The "other" authoritarian. *Advances in Experimental Social
 Psychology*, 30, 47-92.
- Aron, A., & Aron, E. N. (1997). Self-expansion motivation and including others in the
 self. In S. Duck (Ed.), *Handbook of personal relationships: Theory, research,
 and interventions* (2nd ed). New York: Wiley.
- Atkinson, J. (Ed.). (1985). *Motives in fantasy, action and society*. New York: Van
 Nostrand.
- Banaji, M. R., Hardin, C., & Rothman, A. J. (1993). Implicit stereotyping in person
 judgment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 272-281.
- Bar-Anan, Y., & Nosek, B. A. (2014). A comparative investigation of seven indirect
 attitude measures. *Behavior Research Methods*, 46, 668-688.

- Bargh, J. A., Chen, M., & Burrows, L. (1996). Automaticity of social behavior: Direct effects of trait construct and stereotype activation on action. *Journal of Personality and Social Psychology, 71*, 230-244.
- Barrett-Lennard, G. T. (1981). The empathy cycle: Refinement of a nuclear concept. *Journal of Counseling Psychology, 28*, 91-100.
- Batson, C. D. (2014). *The altruism question: Toward a social-psychological answer*. Psychology Press.
- Batson, C. D., Chang, J., Orr, R., & Rowland, J. (2002). Empathy, attitudes, and action: Can feeling for a member of a stigmatized group motivate one to help the group? *Personality and Social Psychology Bulletin, 28*, 1656-1666.
- Batson, C. D., Early, S., & Salvarani, G. (1997). Perspective taking: Imagining how another feels versus imagining how you would feel. *Personality and Social Psychology Bulletin, 23*, 751-758.
- Batson, C. D., Lishner, D. A., Carpenter, A., Dulin, L., Harjusola-Webb, S., Stocks, E. L., Gale, S., Hassan, O., & Sampat, B. (2003). "...As you would have them do unto you": Does imagining yourself in the other's place stimulate moral action? *Personality and Social Psychology Bulletin, 29*, 1190-1201.
- Baumeister, R. F. (2012). *Public self and private self*. Springer Science & Business Media.
- Belsley, D. A., Kuh, E., & Welsch, R. E. (2005). *Regression diagnostics: Identifying influential data and sources of collinearity*. John Wiley & Sons.
- Bosson, J. K., Swann Jr, W. B., & Pennebaker, J. W. (2000). Stalking the perfect measure of implicit self-esteem: The blind men and the elephant revisited? *Journal of Personality and Social Psychology, 79*, 631-643.
- Brigham, J. C. (1993). College students' racial attitudes. *Journal of Applied Social Psychology, 23*, 1933-1967.
- Campbell, D. T. (1965). *Ethnocentric and other altruistic motives*. University of Nebraska Press.
- Chartrand, T. L., & Bargh, J. A. (1999). The chameleon effect: The perception-behavior link and social interaction. *Journal of Personality and Social Psychology, 76*, 893-910.

- Cheng, C. M., & Chartrand, T. L. (2003). Self-monitoring without awareness: Using mimicry as a nonconscious affiliation strategy. *Journal of Personality and Social Psychology, 85*, 1170-1179.
- Davis, M. H. (1983). Measuring individual differences in empathy: Evidence for a multidimensional approach. *Journal of Personality and Social Psychology, 44*, 113-126.
- Davis, M. H. (1994). *Empathy: A social psychological approach*. Madison, WI: Brown and Benchmark.
- Davis, M. H., Conklin, L., Smith, A., & Luce, C. (1996). Effect of perspective taking on the cognitive representation of persons: A merging of self and other. *Journal of Personality and Social Psychology, 70*, 713-726.
- Davis, M. H., Soderlund, T., Cole, J., Gadol, E., Kute, M., Myers, M., & Weihing, J. (2004). Cognitions associated with attempts to empathize: How do we imagine the perspective of another? *Personality and Social Psychology Bulletin, 30*, 1625-1635.
- Devine, P. G. (1989). Stereotypes and prejudice: Their automatic and controlled components. *Journal of Personality and Social Psychology, 56*, 5-18.
- Dijksterhuis, A., Aarts, H., Bargh, J. A., & van Knippenberg, A. (2000). On the relation between associative strength and automatic behavior. *Journal of Experimental Social Psychology, 36*, 531-544.
- Dovidio, J. F., Allen, J. L., & Schroeder, D. A. (1990). Specificity of empathy-induced helping: Evidence for altruistic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology, 59*, 249-260.
- Dovidio, J. F., & Fazio, R. H. (1992). New technologies for the direct and indirect assessment of attitudes. In J. M. Tanur (Ed), *Questions about questions: Inquiries into the cognitive bases of surveys* (pp. 204-237). New York: Russell Sage Foundation.
- Dovidio, J. F., Gaertner, S. L., Validzic, A., Matoka, K., Johnson, B., & Frazier, S. (1997). Extending the benefits of recategorization: Evaluations, self-disclosure, and helping. *Journal of Experimental Social Psychology, 33*, 401-420.

- Dovidio, J. F., Kawakami, K., & Gaertner, S. L. (2002). Implicit and explicit prejudice and interracial interaction. *Journal of Personality and Social Psychology, 82*, 62-68.
- Dovidio, J. F., ten Vergert, M., Steward, T. L., Gaertner, S. L., Johnson, J. D., Esses, V. M., Riek, B. M., & Pearson, A. R. (2004). Perspective and prejudice: Antecedents and mediating mechanisms. *Personality and Social Psychology Bulletin, 30*, 1537-1549.
- Esses, V. M., Haddock, G., & Zanna, M. P. (1993). Values, stereotypes, and emotions as determinants of intergroup attitudes. San Diego, CA: Academic Press.
- Fazio, R. H., Sanbonmatsu, D. M., Powell, M. C., & Kardes, F. R. (1986). On the automatic activation of attitude. *Journal of Personality and Social Psychology, 50*, 229-238.
- Finlay, K. A., & Stephan, W. G. (2000). Improving intergroup relations: The effects of empathy on racial attitudes. *Journal of Applied Social Psychology, 30*, 1720-1737.
- Flavell, J. H., Everett, B. A., Croft, K., & Flavell, E. R. (1981). Young children's knowledge about visual perception: Further evidence for the Level 1–Level 2 distinction. *Developmental Psychology, 17*, 99-103.
- Gaertner, S. L., & Dovidio, J. F. (1986). *The aversive form of racism*. Orlando, FL: Academic Press.
- Galinsky, A. D., & Ku, G. (2004). The effects of perspective-taking on prejudice: The moderating role of self-evaluation. *Personality and Social Psychology Bulletin, 30*, 594-604.
- Galinsky, A. D., Ku, G., & Wang, C. S. (2005). Perspective-taking and self-other overlap: Fostering social bonds and facilitating social coordination. *Group Processes & Intergroup Relations, 8*, 109-124.
- Galinsky, A. D., & Moskowitz, G. B. (2000). Perspective-taking: Decreasing stereotype expression, stereotype accessibility, and in-group favoritism. *Journal of Personality and Social Psychology, 78*, 708-724.
- Galinsky, A. D., Wang, C. S., & Ku, G. (2008). Perspective-takers behave more stereotypically. *Journal of Personality and Social Psychology, 95*, 404-419.

- Geertz, C. (1975). On the nature of anthropological understanding: Not extraordinary empathy but readily observable symbolic forms enable the anthropologist to grasp the unarticulated concepts that inform the lives and cultures of other peoples. *American Scientist*, 63, 47-53.
- Goldie, P. (1999). How we think of others' emotions. *Mind & Language*, 14, 394-423.
- Goldman, A. I. (1992). Empathy, mind, and morals. *Proceeding from the American Philosophical Association*, 66, 17-41.
- Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1995). Implicit social cognition: Attitudes, self-esteem, and stereotypes. *Psychological Review*, 102, 4-27.
- Greenwald, A. G., & Farnham, S. D. (2000). Using the implicit association test to measure self-esteem and self-concept. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 1022-1038.
- Greenwald, A. G., McGhee, D. E., & Schwartz, J. L. (1998). Measuring individual differences in implicit cognition: The implicit association test. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 1464-1480.
- Greenwald, A. G., Nosek, B. A., & Banaji, M. R. (2003). Understanding and using the implicit association test: I. An improved scoring algorithm. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 197-216.
- Greenwald, A. G., Poehlman, T. A., Uhlmann, E. L., & Banaji, M. R. (2009). Understanding and using the implicit association test: III. Meta-analysis of predictive validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97, 17-41.
- Hamilton, D. L., & Sherman, S. J. (1989). *Stereotyping and prejudice*. Springer.
- Hardin, C. D., & Conley, T. D. (2001). *Cognitive social psychology: The Princeton symposium on the legacy and future of social cognition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Hardin, E. E., Leong, F. T., & Osipow, S. H. (2001). Cultural relativity in the conceptualization of career maturity. *Journal of Vocational Behavior*, 58, 36-52.
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. Guilford Press.

- Heider, J. D., Scherer, C. R., Skowronski, J. J., Wood, S. E., Edlund, J. E., & Hartnett, J. L. (2007). Trait expectancies and stereotype expectancies have the same effect on person memory. *Journal of Experimental Social Psychology, 43*, 265-272.
- Herringer, L. G., & Garza, R. T. (1987). Perceptual accentuation in minimal groups. *European Journal of Social Psychology, 17*, 347-352.
- Hilton, J. L., & Von Hippel, W. (1996). Stereotypes. *Annual Review of Psychology, 47*, 237-271.
- Hofmann, W., Gschwendner, T., Nosek, B. A., & Schmitt, M. (2005). What moderates implicit-explicit consistency? *European Review of Social Psychology, 16*, 335-390.
- Holyoak, K. J., & Gordon, P. C. (1983). Social reference points. *Journal of Personality and Social Psychology, 44*, 881-887.
- Howard, J. W., & Rothbart, M. (1980). Social categorization and memory for in-group and out-group behavior. *Journal of Personality and Social Psychology, 38*, 301-310.
- Inzlicht, M., Gutsell, J. N., & Legault, L. (2012). Mimicry reduces racial prejudice. *Journal of Experimental Social Psychology, 48*, 361-365.
- James, W. (2004). *The principles of psychology*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Kashima, E. S., & Hardie, E. A. (2000). The development and validation of the relational, individual, and collective self-aspects scale. *Asian Journal of Social Psychology, 3*, 19-48.
- Kitayama, S., Mesquita, B., & Karasawa, M. (2006). Cultural affordances and emotional experience: Socially engaging and disengaging emotions in Japan and the United States. *Journal of Personality and Social Psychology, 91*, 890-903.
- Kitayama, S., Park, H., Sevincer, A. T., Karasawa, M., & Uskul, A. K. (2009). A cultural task analysis of implicit independence: Comparing North America, Western Europe, and East Asia. *Journal of Personality and Social Psychology, 97*, 236-255.
- Kogut, T., & Ritov, I. (2005). The "identified victim" effect: An identified group, or just a single individual? *Journal of Behavioral Decision Making, 18*, 157-167.

- Kramer, R. M. (1994). The sinister attribution error: Paranoid cognition and collective distrust in organizations. *Motivation and Emotion, 18*, 199-230.
- Ku, G., Wang, C. S., & Galinsky, A. D. (2010). Perception through a perspective-taking lens: Differential effects on judgment and behavior. *Journal of Experimental Social Psychology, 46*, 792-798.
- Kuchenbrandt, D., Eyssele, F., & Seidel, S. K. (2013). Cooperation makes it happen: Imagined intergroup cooperation enhances the positive effects of imagined contact. *Group Processes & Intergroup Relations, 16*, 635-647.
- Kuhn, M. H., & McPartland, T. S. (1954). An empirical investigation of self-attitudes. *American Sociological Review, 19*, 68-76.
- Lakin, J. L., & Chartrand, T. L. (2003). Using nonconscious behavioral mimicry to create affiliation and rapport. *Psychological Science, 14*, 334-339.
- Lawrence, K. (1987). *Advances in experimental social psychology*. Academic Press.
- Lerner, M. J. (1980). *The belief in a just world*. Springer.
- Levine, T. R., Bresnahan, M. J., Park, H. S., Lapinski, M. K., Wittenbaum, G. M., Shearman, S. M., Lee, S. Y., Chung, D., & Ohashi, R. (2003). Self-construal scales lack validity. *Human Communication Research, 29*, 210-252.
- Lippmann, W. (1946). *Public opinion*. Transaction Publishers.
- Luk, K. K., Xiao, W. S., & Cheung, H. (2012). Cultural effect on perspective taking in Chinese-English bilinguals. *Cognition, 124*, 350-355.
- Macrae, C. N., Bodenhausen, G. V., Milne, A. B., & Jetten, J. (1994). Out of mind but back in sight: Stereotypes on the rebound. *Journal of Personality and Social Psychology, 67*, 808-817.
- Markus, H. R., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review, 98*, 224-253.
- Matsumoto, D., Kudoh, T., Scherer, K., & Wallbott, H. (1988). Antecedents of and reactions to emotions in the United States and Japan. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 19*, 267-286.
- McConahay, J. B. (1986). *Prejudice, discrimination, and racism*. Orlando, FL: Academic Press.

- Mead, G. H. (2009). *Mind, self, and society: From the standpoint of a social behaviorist*. University of Chicago press.
- Meyer, D. E., & Schvaneveldt, R. W. (1971). Facilitation in recognizing pairs of words: Evidence of a dependence between retrieval operations. *Journal of Experimental Psychology, 90*, 227-234.
- Miller, D. T., & Ross, M. (1975). Self-serving biases in the attribution of causality: Fact or fiction? *Psychological Bulletin, 82*, 213-225.
- Myers, M. W., Laurent, S. M., & Hodges, S. D. (2014). Perspective taking instructions and self-other overlap: Different motives for helping. *Motivation and Emotion, 38*, 224-234.
- Nosek, B. A., Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (2005). Understanding and using the Implicit Association Test: II. Method variables and construct validity. *Personality and Social Psychology Bulletin, 31*, 166-180.
- Oyserman, D. (1993). The lens of personhood: Viewing the self and others in a multicultural society. *Journal of Personality and Social Psychology, 65*, 993-1009.
- Payne, B. K., Cheng, C. M., Govorun, O., & Stewart, B. D. (2005). An inkblot for attitudes: Affect misattribution as implicit measurement. *Journal of Personality and Social Psychology, 89*, 277-293.
- Perdue, C. W., Dovidio, J. F., Gurtman, M. B., & Tyler, R. B. (1990). Us and them: Social categorization and the process of intergroup bias. *Journal of Personality and Social Psychology, 59*, 475-486.
- Pöhlmann, C., & Hannover, B. (2006). Who shapes the self of independents and interdependents? Explicit and implicit measures of the self's relatedness to family, friends and partner. *European Journal of Personality, 20*, 525-547.
- Ponterotto, J. G., & Casas, J. M. (1991). *Handbook of racial/ethnic minority counseling research*. Charles C Thomas Publisher.
- Rothbart, M., Sriram, N., & Davis-Stitt, C. (1996). The retrieval of typical and atypical category members. *Journal of Experimental Social Psychology, 32*, 309-336.

- Rudman, L. A., Greenwald, A. G., Mellott, D. S., & Schwartz, J. L. (1999). Measuring the automatic components of prejudice: Flexibility and generality of the Implicit Association Test. *Social Cognition, 17*, 437-465.
- Schneider, D. J. (2005). *The psychology of stereotyping*. Guilford Press.
- Sears, D. O. (1988). *Eliminating racism*. Springer.
- Semin, G. R., & Fiedler, K. (1988). The cognitive functions of linguistic categories in describing persons: Social cognition and language. *Journal of Personality and Social Psychology, 54*, 558-568.
- Shih, M. J., Stotzer, R., & Gutiérrez, A. S. (2013). Perspective-taking and empathy: Generalizing the reduction of group bias towards Asian Americans to general outgroups. *Asian American Journal of Psychology, 4*, 79-83.
- Shweder, R. A., & Bourne, E. J. (1982). *Does the concept of the person vary cross-culturally?* Springer.
- Sidanius, J., & Pratto, F. (2001). *Social dominance: An intergroup theory of social hierarchy and oppression*. Cambridge University Press.
- Sinclair, S., Lowery, B. S., Hardin, C. D., & Colangelo, A. (2005). Social tuning of automatic racial attitudes: The role of affiliative motivation. *Journal of Personality and Social Psychology, 89*, 583-592.
- Singelis, T. M. (1994). The measurement of independent and interdependent self-construals. *Personality and Social Psychology Bulletin, 20*, 580-591.
- Skorinko, J. L., & Sinclair, S. A. (2013). Perspective taking can increase stereotyping: The role of apparent stereotype confirmation. *Journal of Experimental Social Psychology, 49*, 10-18.
- Somech, A. (2000). The independent and the interdependent selves: Different meanings in different cultures. *International Journal of Intercultural Relations, 24*, 161-172.
- Stepanikova, I., Triplett, J., & Simpson, B. (2011). Implicit racial bias and prosocial behavior. *Social Science Research, 40*, 1186-1195.
- Stipek, D., Weiner, B., & Li, K. (1989). Testing some attribution-motion relations in the People's Republic of China. *Journal of Personality and Social Psychology, 56*, 109-116.

- Stotland, E. (1969). *Advances in experimental social psychology*. Academic Press.
- Surian, L., & Leslie, A. M. (1999). Competence and performance in false belief understanding: A comparison of autistic and normal 3-year-old children. *British Journal of Developmental Psychology, 17*, 141-155.
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). *The social psychology of Intergroup relations*. Monterey, CA: Brooks/Cole.
- Tardif, T., & Wellman, H. M. (2000). Acquisition of mental state language in Mandarin- and Cantonese-speaking children. *Developmental Psychology, 36*, 25-43.
- Tatum, B. D. (2003). " *Why are all the Black kids sitting together in the cafeteria?*": *And other conversations about race*. Basic Books.
- Tiedens, L. Z., & Jimenez, M. C. (2003). Assimilation for affiliation and contrast for control: complementary self-construals. *Journal of Personality and Social Psychology, 85*, 1049-1061.
- Todd, A. R., & Burgmer, P. (2013). Perspective taking and automatic intergroup evaluation change: Testing an associative self-anchoring account. *Journal of Personality and Social Psychology, 104*, 786-802.
- Triandis, H. C. (1989). The self and social behavior in differing cultural contexts. *Psychological Review, 96*, 506-520.
- Triandis, H. C. (1995). *Individualism & collectivism*. Westview press.
- Turner, J. C., Hogg, M. A., Oakes, P. J., Reicher, S. D., & Wetherell, M. S. (1987). *Rediscovering the social group: A self-categorization theory*. Basil Blackwell.
- van Baaren, R. B., Maddux, W. W., Chartrand, T. L., De Bouter, C., & van Knippenberg, A. (2003). It takes two to mimic: Behavioral consequences of self-construals. *Journal of Personality and Social Psychology, 84*, 1093-1102.
- van Prooijen, J.-W., & Zwenk, F. (2009). Self-construal level and voice procedures: The individual self as psychological basis for procedural fairness effects. *Journal of Experimental Social Psychology, 45*, 392-397.
- Vescio, T. K., Sechrist, G. B., & Paolucci, M. P. (2003). Perspective taking and prejudice reduction: The mediational role of empathy arousal and situational attributions. *European Journal of Social Psychology, 33*, 455-472.

Wu, S., & Keysar, B. (2007). The effect of culture on perspective taking. *Psychological Science, 18*, 600-606.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามกระตุ้นความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่าเพื่อในการสร้างชุดคำถามในการประเมินชาวพม่าทั่วไปและตนเองตามความเชื่อเหมารวม และแบบสอบถามคัดชื่อชาวพม่าเพื่อใช้ในการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามด้านล่าง โดยทำเครื่องหมาย / ใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับตัวท่าน โดยคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและนำเสนอในลักษณะที่เป็นภาพรวมเท่านั้น

ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุของท่าน _____ ปี (หากเกิน 6 เดือนขอให้นับเป็น 1 ปี)

3. คณะที่ศึกษา _____

4. ชั้นปี

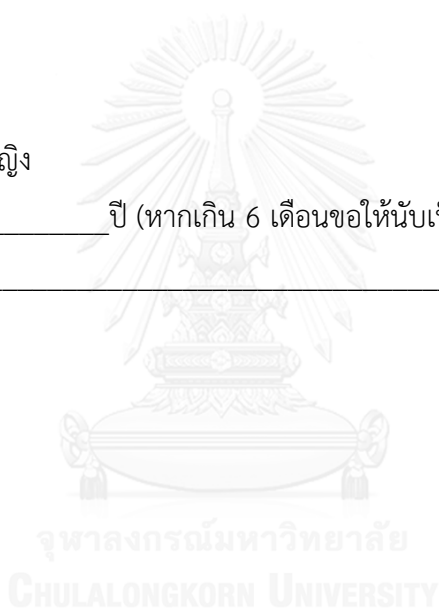
ชั้นปี ที่ 1

ชั้นปี ที่ 2

ชั้นปี ที่ 3

ชั้นปี ที่ 4

อื่นๆ โปรดระบุ _____

ก1 แบบสอบถามกระตุ้นความเชื่อเหมาวมที่มีต่อชาวพม่า

คำชี้แจง ขอให้ท่านนึกถึงความรู้สึกและความนึกคิด ซึ่งสามารถจะนำมาต่อท้ายข้อความนำนี้ได้ จากนั้นให้พิจารณาว่าอารมณ์ความรู้สึกนั้นมีความหมายทางบวกหรือทางลบ แล้วเขียนลงไปในช่วงความรู้สึกนึกคิดตามความเหมาะสม โดยขอให้ท่านตอบให้ได้มากที่สุด

ข้อความนำ

ในขณะที่ข้าพเจ้ามีความรู้สึกและความนึกคิดต่อ **ชาวพม่า** ว่าเป็นคนที่..... (เขียนเท่าที่นึกออก)

ความรู้สึกนึกคิดทางบวก	ความรู้สึกนึกคิดทางลบ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
6.	6.
7.	7.

ก2 แบบสอบถามคัดชื่อชาวพม่า

คำชี้แจง โปรดอ่านชื่อในแต่ละข้อ จากนั้นรายงานความรู้สึกของท่านที่มีต่อชื่อ และความหมายของ
แต่ละชื่อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อ ที่	ชื่อ	ไม่ ชอบ อย่าง ยิ่ง	ไม่ ชอบ	ชอบ และ ไม่ ชอบ พอๆ กัน	ชอบ	ชอบ อย่าง ยิ่ง	ความหมายของชื่อ		
							ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
1	ยาซาอินลวิน	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
2	จอจออุ	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
3	ธานลวิน	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
4	วินอง	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
5	อองจอโม	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
6	ฐเรนอง	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
7	อองซอนาย	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
8	เตงตานอุ	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
9	ซอซอ	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
10	เยอง	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
11	นีลา	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
12	วาวาอง	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
13	ชินมา	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
14	เตทซุหนิน	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
15	เซวยีวิน	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
16	ชีวธาชิน	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
17	คินันดา	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
18	เอเอไซ	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
19	ยาดานาอง	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ
20	ปาปาวิน	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	อื่นๆ

ภาคผนวก ข

ผลการคัดเลือกชื่อชาวพม่าเพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอมแฝงและผลการ
กระตุ้นความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า

ตาราง ข1 ผลการคัดเลือกชื่อชาวพม่า

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างจำนวน 39 คน มาเรียงลำดับคะแนนความรู้สึกต่อชื่อ และ
คัดเลือกชื่อชาวพม่าที่มีคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกต่อชื่อบานกลางที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม=3.004) จำนวน 5
ชื่อ

ชื่อ	คะแนนความรู้สึกต่อชื่อ	การคัดเลือก
ยาซาธินลวิน	3.18	
จอจออุ	2.77	
ธานลวิน	3.18	
วินออง	3.13	
อองจอโม	3.05	✓
ธูเรนออง	2.82	
อองซอนาย	2.74	
เตงตานอู	2.46	
ซอซอ	3.28	
เยออง	2.95	✓
นีลา	3.62	
วาวาออง	3.13	
ชินมา	3.10	
เตทซุหนิน	2.51	
เขวยีวิน	3.03	✓
ชีวธาชิน	3.05	✓
คินนันดา	3.36	
เอเอโซ	3.03	✓
ยาดานาออง	2.79	
ปาปาวิน	2.90	

ตาราง ข2 ผลการกระตุ้นความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำมาเรียงลำดับคะแนนตามความถี่ และคัดเลือกความเชื่อเหมารวมโดยพิจารณาจากคำตอบที่ทำให้ความถี่สะสม เท่ากับ 75% และเลือกความเชื่อเหมารวมที่แสดงทิศทางลบ

ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละสะสม	ทิศทาง	การคัดเลือก
ขยัน	35	21.2	21.2	บวก	
ไม่รักษาความสะอาด	14	8.5	29.7	ลบ	✓
บุคลิกน่ากลัว	11	6.7	36.4	ลบ	✓
ด้อยโอกาส	9	5.5	41.9	ลบ	✓
ไม่มีมารยาท	8	4.8	46.7	ลบ	✓
เข้าใจยาก	7	4.2	50.9	ลบ	✓
อารมณ์ดี	7	4.2	55.1	บวก	
มีเล่ห์เหลี่ยม	7	4.2	59.3	ลบ	✓
ขาดความรับผิดชอบ	7	4.2	63.5	ลบ	✓
การแต่งตัวแปลก	6	3.6	67.1	ลบ	✓
ใช้ความรุนแรง	5	3	70.1	ลบ	✓
จริงจัง	5	3	73.1	บวก	
รักพวกพ้อง	5	3	76.1	บวก	
เรียบง่าย	4	2.4	78.5	บวก	
เอื้อเฟื้อ	4	2.4	80.9	บวก	
อดทน	4	2.4	83.3	บวก	
อ่อนน้อม	3	1.8	85.1	บวก	
มีความพยายาม	3	1.8	86.9	บวก	
ไม่มีระเบียบ	3	1.8	88.7	ลบ	
อ่อนโยน	3	1.8	90.5	บวก	
ประหยัด	2	1.2	91.7	บวก	
ซื่อสัตย์	2	1.2	92.9	บวก	
รับผิดชอบ	2	1.2	94.1	บวก	

ไม่อดทน	1	0.6	94.7	ลบ	
มองโลกแง่ร้าย	1	0.6	95.3	ลบ	
ใจง่าย	1	0.6	95.9	ลบ	
ชอบนินทา	1	0.6	96.5	ลบ	
เจ้าคิดเจ้าแค้น	1	0.6	97.1	ลบ	
มักสร้างปัญหา	1	0.6	97.7	ลบ	
แข็งแกร่ง	1	0.6	98.3	บวก	
กตัญญู	1	0.6	98.9	บวก	
คล่องแคล่ว	1	0.6	99.5	บวก	

ภาคผนวก ค

รหัสคำสั่งในการสร้างแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงด้วยโปรแกรมอินควิสิท

```

<expt>
/ subjects = (1 of 2)
/ preinstructions = (overview1, consent, begin1, begin2, , begin3)
/ postinstructions = (end)
/ blocks = [1=Target1_practice;
2=ATTRIB_practice;
3=Pairing1_practice;
4=Pairing1_test;
5=Target2_practice_Pairing1_1st;
6=Pairing2_practice;
7=Pairing2_test]
</expt>
<expt>
/ subjects = (2 of 2)
/ preinstructions = (overview1, consent, begin1, begin2, begin3)
/ postinstructions = (end)
/ blocks = [1=Target2_practice;
2=ATTRIB_practice;
3=Pairing2_practice;
4=Pairing2_test;
5=Target1_practice_Pairing2_1st;
6=Pairing1_practice;
7=Pairing1_test]
</expt>
<data>
/ columns =

```



```
[date time subject blocknum blockcode trialnum trialcode latency response correct
stimulus]
```

```
/ labels = TRUE
```

```
/ header = TRUE
```

```
/ format = TAB
```

```
</data>
```

```
<defaults>
```

```
/ screencolor = (255, 255, 255)
```

```
/ font = ("Cordia New", -80, 700, 222, 34)
```

```
/ txcolor = (0, 0, 0)
```

```
/ validkeys = ("d", " ", "k")
```

```
/ pretrialpause = 200
```

```
/ posttrialpause = 200
```

```
/ endlock = true
```

```
</defaults>
```

```
***** Block Definitions *****
```

```
<block ATTRIB_practice>
```

```
/ bgstim = (instr_F, instr_J, ATTR_left, ATTR_right)
```

```
/ trials = [1=attrib_spacebar; 2-21 = random(ATTRleft, ATTRright)]
```

```
/ errormessage = true(error,200)
```

```
/ responsemode = correct
```

```
/ blockfeedback=(correct, medianlatency)
```

```
</block>
```

```
<block Target2_practice>
```

```
/ bgstim = (instr_F, instr_J, TARG1_left_S, TARG2_right_S)
```

```
/ trials = [1=practice; 2-21 = random(TARG1left, TARG2right)]
```

```
/ errormessage = true(error,200)
```

```
/ responsemode = correct
```

```
/ blockfeedback=(correct, medianlatency)
```

```
</block>
```

```
<block Target2_practice_Pairing1_1st>
```

```

/ bgstim = (instr_F, instr_J, TARG1_left_S, TARG2_right_S)
/ trials = [1=practice; 2-21 = random(TARG1left, TARG2right)]
/ errormessage = true(error,200)
/ responsemode = correct
/ blockfeedback=(correct, medianlatency)
</block>
<block Target1_practice>
/ bgstim = (instr_F, instr_J, TARG2_left_S, TARG1_right_S)
/ trials = [1=practice; 2-21 = random(TARG2left, TARG1right)]
/ errormessage = true(error,200)
/ responsemode = correct
/ blockfeedback=(correct, medianlatency)
</block>
<block Target1_practice_Pairing2_1st>
/ bgstim = (instr_F, instr_J, TARG2_left_S, TARG1_right_S)
/ trials = [1=practice; 2-21 = random(TARG2left, TARG1right)]
/ errormessage = true(error,200)
/ responsemode = correct
/ blockfeedback=(correct, medianlatency)
</block>
<block Pairing2_practice>
/ bgstim = (instr_F, instr_J, ATTR_left, TARG1_left, OR_left, OR_right, ATTR_right,
TARG2_right)
/ trials = [1=practice; 2,4,6,8,10,12,14,16,18,20 = random(TARG1left, TARG2right);
3,5,7,9,11,13,15,17,19,21 = random(ATTRleft, ATTRright)]
/ errormessage = true(error,200)
/ responsemode = correct
/ blockfeedback=(correct, medianlatency)
</block>
<block Pairing2_test>
/ bgstim = (instr_F, instr_J, ATTR_left, TARG1_left, OR_left, OR_right, ATTR_right,

```

```

TARG2_right)
/ trials =
[1=test; 2,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22,24,26,28,30,32,34,36,38,40 = random(TARG1left,
TARG2right); 3,5,7,9,11,13,15,17,19,21,23,25,27,29,31,33,35,37,39,41 =
random(ATTRleft,
ATTRright)]
/ errormessage = true(error,200)
/ responsemode = correct
/ blockfeedback=(correct, medianlatency)
</block>
<block Pairing1_practice>
/ bgstim = (instr_F, instr_J, ATTR_left, TARG2_left, OR_left, OR_right, ATTR_right,
TARG1_right)
/ trials = [1=practice; 2,4,6,8,10,12,14,16,18,20 = random(TARG2left, TARG1right);
3,5,7,9,11,13,15,17,19,21 = random(ATTRleft, ATTRright)]
/ errormessage = true(error,200)
/ responsemode = correct
/ blockfeedback=(correct, medianlatency)
</block>
<block Pairing1_test>
/ bgstim = (instr_F, instr_J, ATTR_left, TARG2_left, OR_left, OR_right, ATTR_right,
TARG1_right)
/ trials =
[1=test; 2,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22,24,26,28,30,32,34,36,38,40 = random(TARG2left,
TARG1right); 3,5,7,9,11,13,15,17,19,21,23,25,27,29,31,33,35,37,39,41 =
random(ATTRleft,
ATTRright)]
/ errormessage = true(error,200)
/ responsemode = correct
/ blockfeedback=(correct, medianlatency)
</block>

```

***** All Items Needing to be modified for Different IATs are below here *****

<text ATTR_left>

/ numitems = 1

/ items = ("นำฟังประสงค์("

/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)

/ position = (25, 17)

/ color = (0, 0, 255)

</text>

<text ATTRL>

/ items = ATTRL

/ erase = true (255, 255, 255)

/ numitems = 6

/ color = (0, 0, 0)

</text >

<item ATTRL>

/1 = "อบอุ้น"

/2 = "อ่อนโยน"

/3 = "มีเหตุผล"

/4 = "สดใส"

/5 = "ฉลาด"

</item>

<item ATTRR>

/1 = "โง่"

/2 = "ใจแคบ"

/3 = "หยาบคาย"

/4 = "น่าเกลียด"

/5 = "ซี้โมโห"

</item>

<text ATTR_right>

/ numitems = 1


```
/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)
```

```
/ items = ("ไม่น่าฟังประสงค์("
```

```
/ position = (75, 17)
```

```
/ color = (0, 0, 255)
```

```
</text>
```

**REPLACE FOLLOWING OBJECT WITH PICTURE IF ITEMS ARE IMAGES

```
<text ATTRR>
```

```
/ items = ATTRR
```

```
/ erase = true (255, 255, 255)
```

```
/ numitems = 6
```

```
/ color = (0, 0, 0)
```

```
</text >
```

```
<text TARG1_left>
```

```
/ numitems = 1
```

```
/ items = ("ชาวไทย("
```

```
/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)
```

```
/ position = (25, 32)
```

```
/ color = (0, 0, 255)
```

```
</text>
```

```
<text TARG1_right>
```

```
/ numitems = 1
```

```
/ items = ("ชาวไทย("
```

```
/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)
```

```
/ position = (75, 32)
```

```
/ color = (0, 0, 255)
```

```
</text>
```

```
<text TARG1_left_S>
```

```
/ numitems = 1
```

```
/ items = ("ชาวไทย("
```

```
/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)
```



```
/ position = (25, 17)
```

```
/ color = (0, 0, 255)
```

```
</text>
```

```
<text TARG1_right_S>
```

```
/ numitems = 1
```

```
/ items = ("ชาวไทย("
```

```
/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)
```

```
/ position = (75, 17)
```

```
/ color = (0, 0, 255)
```

```
</text>
```

```
**REPLACE FOLLOWING OBJECT WITH PICTURE IF ITEMS ARE IMAGES
```

```
<text TARG1>
```

```
/ items = TARG1
```

```
/ erase = true (255, 255, 255)
```

```
/ numitems = 5
```

```
/ color = (0, 0, 0)
```

```
</text >
```

```
<Item Targ1>
```

```
/1= "วิศรุต"
```

```
/2= "อวิกา"
```

```
/3= "อรภัทร"
```

```
/4= "นิจันท์"
```

```
/5= "ดิษกร "
```

```
</item>
```

```
<Item Targ2>
```

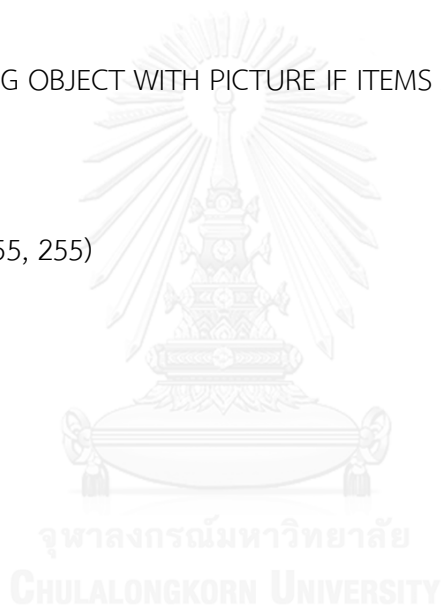
```
/1 = "อองจอโม"
```

```
/2 = "เยออง"
```

```
/3 = "เขวยีวิน"
```

```
/4 = "ชีวธาชิน"
```

```
/5 = "เอเอไซ"
```



```

</item>
<text TARG2_left>
/ numitems = 1
/ items = ("ชาวพม่า("
/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)
/ position = (25, 32)
/ color = (0, 0, 255)
</text>

```

```

<text TARG2_right>
/ numitems = 1
/ items = ("ชาวพม่า("
/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)
/ position = (75, 32)
/ color = (0, 0, 255)
</text>

```

```

<text TARG2_left_S>
/ numitems = 1
/ items = ("ชาวพม่า("
/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)
/ position = (25, 17)
/ color = (0, 0, 255)
</text>

```

```

<text TARG2_right_S>
/ numitems = 1
/ items = ("ชาวพม่า("
/ font = ("CordiaUPC", -60, 700, 222, 34)
/ position = (75, 17)
/ color = (0, 0, 255)
</text>

```

**REPLACE FOLLOWING OBJECT WITH PICTURE IF ITEMS ARE IMAGES


```

<text TARG2>
/ items = TARG2
/ erase = true (255, 255, 255)
/ numitems = 5
/ color = (0, 0, 0)
</text>

```

***** All Items Needing to be modified for Different IATs are above here *****

```

<trial practice>
/ correctresponse = (" ")
/ frames = [1=spacebar, practice]
/ responsemode = correct
/ pretrialpause = 500
/ posttrialpause = 500
/ correctmessage = false
/ errormessage = false
</trial>

```

```

<trial attrib_spacebar>
/ correctresponse = (" ")
/ frames = [1=SPACEBAR, practice]
/ responsemode = correct
/ pretrialpause = 500
/ posttrialpause = 500
/ correctmessage = false
/ errormessage = false
</trial>

```

```

<trial test>
/ correctresponse = (" ")
/ frames = [1=spacebar, test]
/ responsemode = correct
/ pretrialpause = 500
/ posttrialpause = 500

```


มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY


```

/ correctmessage = false
/ errormessage = false
</trial>
<trial ATTRleft>
/ correctresponse = ("d")
/ frames = [1=BLANK, ATTRL]
</trial>
<trial ATTRright>
/ correctresponse = ("k")
/ frames = [1=BLANK, ATTRR]
</trial>
<trial TARG1left>
/ correctresponse = ("d")
/ frames = [1=BLANK, TARG1]
</trial>
<trial TARG1right>
/ correctresponse = ("k")
/ frames = [1=BLANK, TARG1]
</trial>
<trial TARG2left>
/ correctresponse = ("d")
/ frames = [1=BLANK, TARG2]
</trial>
<trial TARG2right>
/ correctresponse = ("k")
/ frames = [1=BLANK, TARG2]
</trial>
***** First, utility items *****
<text blank>
/ numitems = 1
/ txbgcolor = (255, 255, 255)

```



```

/ erase = false
/ items = (" ")
</text>
<text error>
/ numitems = 1
/ items = ("X")
/ color = (255, 0, 0)
/ font = ("CordiaUPC", -64, 700, 222, 34)
/ erase = true (255, 255, 255)
/ position = (50,60)
</text>
***** Reminder Stimuli for Block Backgrounds *****
<text SPACEBAR>
/ numitems = 1
/ items = ("เมื่อพร้อมให้กดปุ่ม SPACEBAR เพื่อเริ่มต้นการทดลอง("
/ position = (50,60)
/ font = ("CordiaUPC", -30, 700, 222, 34)
/ erase = true (255, 255, 255)
/ color = (255,0,0)
</text>
<text PRACTICE>
/ numitems = 1
/ items = ("ขั้นฝึก - ไม่มีผลกับคะแนนการทดลองของคุณ )อย่าลืมจดคะแนนลงใบบันทึกคะแนน
เมื่อจบรอบ("
/ position = (50,50)
/ font = ("CordiaUPC", -30, 700, 222, 34)
/ erase = true (255, 255, 255)
/ color = (255,0,0)
</text>
<text TEST>

```

```

/ numitems = 1
/ items = ("ขั้นทดสอบ --โปรดตั้งใจตอบให้ถูกต้องและรวดเร็วที่สุด) อย่าลืมจดคะแนนลงใบ
บันทึกคะแนนเมื่อจบรอบ("
/ position = (50,50)
/ font = ("CordiaUPC", -30, 700, 222, 34)
/ erase = true (255, 255, 255)
/ color = (255,0,0)
</text>
<text INSTR_F>
/ numitems = 1
/ font = ("CordiaUPC", -30, 700, 222, 34)
/ items = ("กด 'D' เมื่อเป็น("
/ position = (25, 10)
</text>
<text INSTR_J>
/ numitems = 1
/ font = ("CordiaUPC", -30, 700, 222, 34)
/ items = ("กด 'K' เมื่อเป็น("
/ position = (75, 10)
</text>
<text OR_left>
/ numitems = 1
/ items = ("หรือ("
/ font = ("CordiaUPC", -30, 700, 222, 34)
/ position = (25, 25)
/ color = (0,0,0)
</text>
<text OR_right>
/ numitems = 1
/ items = ("หรือ("

```

```

/ font = ("CordiaUPC", -30, 700, 222, 34)
/ position = (75, 25)
/ color = (0,0,0)
</text>
***** Instructions *****
<instruct>
/ font = ("CordiaUPC", -24, 700, 222, 34)
/ nextkey = (" ")
/ nextlabel = "กด SPACE BAR เพื่อไปยังหน้าต่อไป"
/ lastlabel = "กด SPACE BAR เพื่อไปยังหน้าต่อไป"
/ prevkey = ("d")
/ prevlabel = "กด D เพื่อย้อนกลับไปหน้าที่ผ่านมา"
</instruct>
<page begin1>
^ คำชี้แจง
^^ในงานจัดประเภทคำแต่ละชุด คุณจะเห็นคำปรากฏขึ้นกลางหน้าจอทีละคำ
^^คุณต้องจัดคำที่เห็นเข้าประเภทที่ถูกต้องให้เร็วที่สุด โดยการกด ปุ่ม 'D' ด้วยนิ้วชี้ซ้าย หรือกดปุ่ม
'K' ด้วยนิ้วชี้ขวา
</page>
<page begin2>
^ให้คุณจัดประเภทคำ 2 ชุด ชุดที่หนึ่งเป็นการจัดประเภทชื่อ ว่าชื่อที่ได้เห็นเป็นชื่อของ
'ชาวพม่า' หรือ 'ชาวไทย'
^^ชุดที่สองเป็นการจัดประเภทคำ ว่าคำที่ได้เห็นเป็นคำที่มีความหมาย
'น่าฟังประสงค์' หรือ 'ไม่น่าฟังประสงค์'
^^ขอให้คุณจัดประเภทคำที่ปรากฏขึ้นบนจอด้วยการกดปุ่มตามคำแนะนำที่ปรากฏขึ้นในแต่ละ
ขั้นตอน
</page>
<page begin3>
^ ถ้าคุณตอบผิด จะมีเครื่องหมาย 'X' สีแดงปรากฏขึ้น
^^ คุณต้องตอบใหม่ให้ถูกต้อง การทดสอบจึงจะดำเนินต่อไปได้

```

</page>

<page end>

^^การทดลองสิ้นสุดแล้ว โปรดกด SPACE BAR เพื่อจบการทดลอง

</page>

<page overview1>

^^งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางปัญญาที่ใช้ในการจัดประเภท

^^คุณ将会เห็นสิ่งเร้าซึ่งเป็นคำปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์ และคุณจะต้องจัดประเภทคำเหล่านั้นด้วยการกดปุ่มบนคีย์บอร์ด

</page>

<page consent>

CONSENT STATEMENT

^^ข้าพเจ้าได้อ่านคำอธิบายกระบวนการทดลองทั้งหมดแล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่าหากมีคำถามเกี่ยวกับการทดลอง

ข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้โดยตรง

^^ข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมการทดลองดังกระบวนการที่ได้อธิบายไว้ในหน้าที่ผ่านมา

^^[โปรดกด space bar หากคุณยินยอมเข้าร่วมการทดลอง หากคุณมีข้อสงสัยที่ต้องการถามตอนนี้หรือไม่ต้องการร่วมการทดลอง โปรดบอกผู้วิจัยได้ที่[

</page>

ภาคผนวก ง

รหัสคำสั่งวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง
โดยทำงานบนโปรแกรม SPSS

- * th-myt Attitude
- * Generic IAT syntax for SPSS .
- * This computed "D_biep", which stands for "D measure with built-in error
- * penalty", as described in:
- * Greenwald, A. G, Nosek, B. A., & Banaji, M. R. (2003). Understanding and using
- * the Implicit Association Test: I. An improved scoring algorithm. Journal of
- * Personality and Social Psychology, 85, 197-216.

- *D_biep is the preferred IAT measure when the IAT procedure allows subjects to
- correct
- * errors *AND* records latency to the occurrence of the eventual correct response.
- * This is the procedure used in the Generic IAT available on my web site, at:
- * <http://faculty.washington.edu/agg> (follow link to IAT MATERIALS).

- *To compute D measure with fixed 600 ms error penalty or the 2-standard deviation
- * error penalty, locate the syntax files with appropriate names indicating their .
- * purpose to make those computations (on AGG's web site) .

- *D_biep will be scored so that higher numbers indicate stronger association
- * of Pleasant with INSECT, unless the scoring is reversed
- * (see instructions for reversal about over halfway down through this syntax).

- *TO CONVERT THIS FILE TO AN .sps SYNTAX FILE, FOLLOW THE INSTRUCTIONS TO BE
- FOUND
- * AT THE BOTTOM OF THIS FILE.

*****.

```

*****
** REPLACEMENT OF THE FILENAME IN QUOTES IN THE NEXT LINE WITH THE ACTUAL
**
** .dat FILENAME MAY BE THE ONLY MANUALLY-MADE CHANGE NEEDED IN THIS FILE.
**
** MAKE THIS CHANGE AFTER YOU HAVE SAVED THE .sps FILE ACCORDING TO THE
**
** INSTRUCTIONS AT THE BOTTOM OF THIS .doc FILE.
*****

```

```

GET TRANSLATE FILE = 'Myanmar.dat'
  /TYPE=TAB /MAP /FIELDNAMES .

```

VALUE LABELS blocknum

- 1 'Target categories practice'
- 2 'Pleasant-Unpleasant practice'
- 3 'First pairing practice'
- 4 'First pairing test'
- 5 'Reversed target categories pract'
- 6 'Second pairing practice'
- 7 'Second pairing test' .

IF (MOD(subject,2) = 1) ORDER = 1 .

IF (MOD(subject,2) = 1) ORDER = 1 .

IF (MOD(subject,2) = 0) ORDER = 2 .

IF (MOD(subject,2) = 0) ORDER = 2 .

COMPUTE pairing = 0.

IF ((order=1) and (blocknum=3|blocknum=4)) pairing = 1.

IF ((order=1) and (blocknum=6|blocknum=7)) pairing = 2.

IF ((order=2) and (blocknum=6|blocknum=7)) pairing = 1.

IF ((order=2) and (blocknum=3|blocknum=4)) pairing = 2.

COMPUTE test = 0.

IF (blocknum=3|blocknum=6) test = 1.

IF (blocknum=4|blocknum=7) test = 2.

VALUE LABELS

test 0 'single-task practice' 1 '1st combined block' 2 '2nd combined block'
/ correct 0 'error' 1 'correct' .

VARIABLE LABELS

correct "0=error, 1=correct"

/ blocknum "block number"

/ trialnum "trial number"

/ order "order of combined tasks"

/ pairing "paired categories"

/ test "1st or 2nd combined block"

/ pairing "COMBINATION" .

CHULALONGKORN UNIVERSITY

* replace the labels below with ones meaningful for the targets and attributes used.

VALUE LABELS

pairing

0 'single task practice'

1 'Pleasant+MYA and Unpleasant+THA'

2 'Pleasant+THA and Unpleasant+MYA'

/ order

1 'Pleasant+MYA and Unpleasant+THA first'

2 'Pleasant+THA and Unpleasant+MYA first' .

COMPUTE error = 100*(1 - correct).

*Save data to re-use for computing other measures .

* Unneeded variables can be dropped here, using keyword /DROP .

SAVE OUTFILE = 'temp.sav' .

DESCRIPTIVES ALL .

GET FILE = 'temp.sav' .

*Use data for Blocks 3,4,6, and 7 (i.e., TEST = 1 or 2) .

SELECT IF (TEST=1 OR TEST=2) .

*Drop dummy trials at beginning of blocks .

SELECT IF (trialnum gt 1).

*Mark trials with latency < 300 ms (for possible subject discard) .

COMPUTE FLAG_300 = 0 .

IF (LATENCY < 300) FLAG_300 = 1 .

*Mark trials with latency < 400 ms (to provide a count of these) .

COMPUTE FLAG_400 = 0 .

IF (LATENCY < 400) FLAG_400 = 1 .

*Mark trials with latency > 10000 ms (to provide a count of these) .

COMPUTE FLAG_10K = 0 .

IF (LATENCY GT 10000) FLAG_10K = 1 .

*Following line can be used to check frequencies of fast & slow responses & errors .

FREQUENCIES FLAG_300 FLAG_400 FLAG_10K ERROR .

*Record criteria for potential use in subject discards .

*This count can later be used as the basis for subject discard .

AGGREGATE OUTFILE = 'CRITERIA.SAV'

/ BREAK = SUBJECT ORDER

/ PCT_300 = PGT(FLAG_300,0)

```

/ PCT_400 = PGT(FLAG_400,0)
/ PCT_10K = PGT(FLAG_10K,0)
/ AVELTNCY ERRORPCT = MEAN (LATENCY ERROR)
/ NTRIALS = N .

```

*Drop trials slower than 10000 ms for LATENCY .

```
SELECT IF (LATENCY LE 10000) .
```

***** OPTIONAL DELETION OF LATENCIES BELOW 400 ms ***** .

* Remove the asterisk before following to delete trials with latencies below 400 ms .

```
*SELECT IF (LATENCY GE 400) .
```

***** DELETE LATENCIES BELOW 400 ms ***** .

* The following aggregate command computes block means and SDs needed for the D measures.

```
AGGREGATE OUTFILE = *
```

```
/ BREAK = SUBJECT BLOCKNUM ORDER PAIRING TEST
```

```
/ Mean_lat mn_error = MEAN(latency error) / SD_lat = SD(latency)
```

```
/ NTRIALS = N .
```

*Save this as a record of this stage of analysis .

```
SAVE OUTFILE = 'BIEP.ALL_MEANS&SDs.SAV' .
```

*Corrections made 29 Dec 07: erroneous "Dnum1" changed to "M1", "Dnum2" to "M2".

```
IF (PAIRING = 1) N1 = NTRIALS .
```

```
IF (PAIRING = 2) N2 = NTRIALS .
```

```
IF (PAIRING = 1) M1 = Mean_lat .
```

```
IF (PAIRING = 2) M2 = Mean_lat .
```

```
IF (PAIRING = 1) ERR1 = Mn_error .
```

```
IF (PAIRING = 2) ERR2 = Mn_error .
```

IF (PAIRING = 1) SD1 = SD_lat .

IF (PAIRING = 2) SD2 = SD_lat .

AGGREGATE OUTFILE = *

/ BREAK = SUBJECT ORDER TEST

/ M1 M2 ERR1 ERR2 N1 N2 SD1 SD2 =

FIRST(M1 M2 ERR1 ERR2 N1 N2 SD1 SD2) .

*Save this as a record of this stage of analysis .

SAVE OUTFILE = 'BIEP.MEANS&SDS.SAV' .

IF(TEST=1) ERR1a = ERR1 .

IF(TEST=1) ERR2a = ERR2 .

IF(TEST=2) ERR1b = ERR1 .

IF(TEST=2) ERR2b = ERR2 .

* These are the numerator components in millisecond units.

IF(TEST=1) M1a = M1 .

IF(TEST=1) M2a = M2 .

IF(TEST=2) M1b = M1 .

IF(TEST=2) M2b = M2 .

IF(TEST=1) SD1a = SD1 .

IF(TEST=1) SD2a = SD2 .

IF(TEST=2) SD1b = SD1 .

IF(TEST=2) SD2b = SD2 .

IF(TEST=1) N1a = N1 .

IF(TEST=1) N2a = N2 .

IF(TEST=2) N1b = N1 .

IF(TEST=2) N2b = N2 .

```
COMPUTE D_asis_num = M2 - M1 .
```

*Use SD based on all responses (StanDevX) as denominator for D_biep .

```
COMPUTE D_asis_denom = SQRT( ( ((N1-1) * SD1**2 + (N2-1) * SD2**2)
      + ((N1+N2) * ((M1-M2)**2) / 4) ) / (N1 + N2 - 1) ) .
```

```
IF (TEST=1) D_BIEP_a = D_asis_num / D_asis_denom .
```

```
IF (TEST=2) D_BIEP_b = D_asis_num / D_asis_denom .
```

```
IF (TEST=1) Na = N1+N2 .
```

```
IF (TEST=2) Nb = N1+N2 .
```

```
AGGREGATE OUTFILE = *
```

```
  / BREAK = SUBJECT ORDER
```

```
  / D_biep_a D_biep_b M1a M2a M1b M2b ERR1a ERR2a ERR1b ERR2b Na Nb =
```

```
    FIRST(D_biep_a D_biep_b M1a M2a M1b M2b ERR1a ERR2a ERR1b ERR2b Na Nb).
```

```
VARIABLE LABELS
```

```
  D_biep_a 'Pleasant+MYA association 1st blocka'
```

```
  / D_biep_b 'Pleasant+MYA association 2nd blocka'
```

```
  / Na '# trials, 1st combined blocks'
```

```
  / Nb '# trials, 2nd combined blocks'
```

```
  / M1a 'Mn Lat. 1st block, pairing 1'
```

```
  / M2a 'Mn Lat. 1st block, pairing 2'
```

```
  / M1b 'Mn Lat. 2nd block, pairing 1'
```

```
  / M2b 'Mn Lat. 2nd block, pairing 2'
```

```
  / ERR1a 'Error % 1st block, pairing 1'
```

```
  / ERR2a 'Error % 1st block, pairing 2'
```

```
  / ERR1b 'Error % 2nd block, pairing 1'
```

```
  / ERR2b 'Error % 2ns block, pairing 2'
```

```
  / SUBJECT 'Session ID' .
```

COMPUTE ERR_1 = (ERR1a + ERR1b) / 2 .

COMPUTE ERR_2 = (ERR2a + ERR2b) / 2 .

VARIABLE LABELS

ERR_1 'Error % for Pairing 1 (both combined tasks)'
/ ERR_2 'Error % for Pairing 2 (both combined tasks)' .

*Compute unweighted combination of measures based on first and second blocks
of combined tasks.

- * !! Do this even if there are fewer trials in the first block because the
- * first block has been found to have as good or better validity, even with
- * fewer trials (see Greenwald, Nosek, & Banaji, JPSP 2003) .

COMPUTE D_biep = (D_biep_a + D_biep_b) / 2 .

VARIABLE LABELS

D_biep 'Pleasant+MYA association all blocks' .

** TO REVERSE THE SCORING OF THE IAT, REMOVE THE ASTERISKS **

** FROM THE NEXT FOUR COMMAND LINES. **

COMPUTE D_biepr = 0 - D_biep .

COMPUTE D_biep_ar = 0 - D_biep_a .

COMPUTE D_biep_br = 0 - D_biep_b .

.

* VARIABLE LABELS.

D_biep 'Pleasant+FLOWER association all blocks'
/ D_biep_a 'Pleasant+FLOWER association 1st blocka'

```

/ D_biep_b 'Pleasant+FLOWER association 2nd blocka' .

FORMAT D_biep D_BIEP_a D_BIEP_b D_BIEP (F6.3) SUBJECT (F7.0)
      Na Nb (F4.0) M1a M2a M1b M2b (F7.1)
      ERR1a ERR2a ERR1b ERR2b ERR_1 ERR_2 (F5.1) .

SAVE OUTFILE = 'D_BIEP_temp.SAV' .

DESCRIPTIVES ALL .

*****
**** STEP 3: COMBINE MEASURES AND SAVE ****
*****

*Add labels to CRITERIA.SAV .
GET FILE = 'CRITERIA.SAV' .
VARIABLE LABELS
  PCT_300 '% latencies below 300 ms'
/ PCT_400 '% latencies below 400 ms'
/ PCT_10K '% latencies above 10,000 ms'
/ AVELTNCY 'Overall average latency (ms)'
/ ERRORPCT 'Overall % errors'
/ NTRIALS 'Total # of combined-task trials' .

FORMAT AVELTNCY (F7.1) PCT_300 PCT_400 PCT_10K ERRORPCT (F6.1) SUBJECT
(F7.0) .

SAVE OUTFILE = 'CRITERIA.SAV' .

*Combine and save .
MATCH FILES FILE = 'D_BIEP_temp.SAV' / FILE = 'CRITERIA.SAV' /BY SUBJECT .

```

SAVE OUTFILE = 'D_BIEP.SAV' .

*Note: No subjects have yet been discarded. However, each record contains .
 * three variables that might be used for discard .
 * PCT_300 = overall % of responses with latencies below 300 ms .
 * ERRORPCT = overall error % .
 * AVELTNCY = overall average latency .
 * [Note that 'aveltnycy' was computed BEFORE discard of latencies above 10000 ms].

GET FILE = 'D_BIEP.SAV' .

DESCRIPTIVES ALL .

*----- .

* OPERATING INSTRUCTIONS: CREAING THE .sps FILE .

*----- .

*THESE INSTRUCTIONS ASSUME THAT YOU HAVE CREATED AN INQUISIT IAT PROGRAM (.exp

* FILE) USING THE WORD .doc FILE, "GenericIATsyntaxForm.26Nov05.doc". THIS
 * MERGE AND SAVE IS THAN CONDUCTED IN FASHION SIMILAR TO MERGING AND
 SAVING

* THE .exp FILE, USING THE SAME RECORD IN THE ASSOCIATED DATA SOURCE FILE
 * ('GenericIATdata.doc') THAT WAS USED TO CREATE THE .exp FILE.

*

*WHAT MUST BE DONE IN STEPS (3)-(7) MAY VARY DEPENDING ON YOUR VERSION OF
 * MS WORD AND YOUR OPERATING SYSTEM. THIS DESCRIPTION IS ACCURATE FOR
 THE

* VERSION OF WORD IN OFFICE 2003 PROFESSIONAL, RUNNING UNDER WINDOWS XP
 * PROFESSIONAL.

*

- * (1) Open the document ('GenericIATsyntaxForm.29Dec07.doc').
- * (2) IF it does not open as a Merge document with Data Source selected, then open
 - * Merge Helper by selecting Letters and Mailing in the Tools menu, and
 - * clicking Mail Merge. This should show a MailMerge Task Pane. Advance (at
 - * bottom) to Step 3 ("Select Recipients") and select "Use an existing list".
 - * "Browse" for the file 'GenericIATdata.doc' to use as the existing list. To
 - * view contents of the data source file, you can select "Edit recipient list".
 - * If you select Recipient 7, you can create a file that will analyzes the Inquisit
 - * data file, "Flower-Insect Attitude.dat".
- * (3) Advance to Mail Merge Step 5 ('Preview your letters').
- * (4) At the File menu, click "Save As", then
- * (5) Select 'Plain Text' in the "Save as type" field under the filename
- * (6) Provide an appropriate file name and give it an 'sos' extension
 - * (replacing the default 'txt' extension). Save into the same folder that
 - * contains the .dat file you wish to analyze. If asked for File Conversion
 - * options, select the 'Windows default'.
- * (7) You should then be able to run the saved .sps syntax by double-clicking its
 - * filename in Windows Explorer.
- *
 - *This syntax will work without detailed path names if SPSS is started by
 - * double-clicking this syntax (.sps) filename in order to start SPSS, *IF* this
 - * syntax file is located in the same folder containing the Inquisit data (.dat)
 - * file that contains the data you wish to analyze.

** REVISION NOTES ** .

- *1. First version, 26 Nov 2005.
- *2. Revised 26 Aug 07 (but this revision contained errors in some variable names).
- *3. Revised 29 Dec 07 to fix the errors in Revision 2.

ภาคผนวก จ

ชุดคำถามการประเมินชาวพม่าทั่วไป/ตนเองตามความเชื่อเหมารวม

ข้อที่	ข้อความ	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก	มาก ที่สุด
1	ไม่รักษาความสะอาด	1	2	3	4	5	6	7
2	บุคลิกดูน่ากลัว	1	2	3	4	5	6	7
3	ด้อยโอกาส	1	2	3	4	5	6	7
4	ไม่มีมารยาท	1	2	3	4	5	6	7
5	เข้าใจยาก	1	2	3	4	5	6	7
6	มีเล่ห์เหลี่ยม	1	2	3	4	5	6	7
7	ขาดความรับผิดชอบ	1	2	3	4	5	6	7
8	การแต่งตัวแปลก	1	2	3	4	5	6	7
9	ใช้ความรุนแรง	1	2	3	4	5	6	7

ภาคผนวก ฉ

แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการมองจากมุมมองผู้อื่น

ข้อที่	ข้อความ	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก	มาก ที่สุด
1	ในขณะที่อ่านบทความ ข้างต้น ท่านพยายามเอา ตัวท่านไปแทนที่ผู้เขียน และรู้สึกนึกคิดดังที่เขา น่าจะรู้สึกมากน้อย เพียงใด	1	2	3	4	5	6	7
2	ในขณะที่อ่านบทความ ข้างต้น ท่านจินตนาการ ว่าตัวท่านตกอยู่ใน สถานการณ์ที่ผู้เขียน เผชิญอยู่ มากน้อย เพียงใด	1	2	3	4	5	6	7
3	ในขณะที่อ่านบทความ ข้างต้น ท่านรับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับผู้เขียนด้วยใจที่ เป็นกลาง ปราศจาก อารมณ์ร่วมมากน้อย เพียงใด	1	2	3	4	5	6	7

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างข้อกระทงมาตรวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น

ข้อ ที่	ข้อความ	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก	มาก ที่สุด
1	สงสาร	1	2	3	4	5	6	7
2	สนใจเขา	1	2	3	4	5	6	7
3	เอื้ออาทร	1	2	3	4	5	6	7

ภาคผนวก ช

ตัวอย่างข้อกระทงมาตรการวัดการมองเห็นในแง่ความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ข้อ	ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่าง มาก	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ทั้งสอง ข้างพอๆ กัน	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างมาก
1	ฉันให้เกียรติต่อบุคคลที่มี อำนาจหน้าที่ที่ฉันมี ปฏิบัติสัมพันธ์ด้วย	1	2	3	4	5	6	7
2	ฉันชอบที่จะปฏิเสธแบบ ตรงไปตรงมา มากกว่าที่จะ เสี่ยงต่อการเข้าใจผิด	1	2	3	4	5	6	7
3	ฉันให้ความสำคัญกับการ รักษาความสงบสุขภายในกลุ่ม	1	2	3	4	5	6	7

ภาคผนวก ฅ

ผลการวิเคราะห์ถดถอยด้วยคำสั่ง PROCESS โมเดล 8 ในการวิเคราะห์สมมติฐาน

```

COMPUTE sc5=sc - .5.
EXECUTE.
COMPUTE pt5=pt - .5.
EXECUTE.
DATASET ACTIVATE DataSet1.
DATASET CLOSE DataSet2.
/* PROCESS for SPSS v2.10 */.
/* Written by Andrew F. Hayes */.
/* www.afhayes.com */.
/* Copyright 2013 */.
/* Read the documentation */.
/* available in Appendix A of */.
/* Hayes (2013) prior to use */.
/* www.guilford.com/p/hayes3 */.
/* For proper results, variable */.
/* names in data file must be distinct */.
/* in the first eight characters */.
set printback = off.

Run MATRIX procedure:

***** PROCESS Procedure for SPSS Release 2.13.1 *****
                Written by Andrew F. Hayes, Ph.D.      www.afhayes.com
                Documentation available in Hayes (2013). www.guilford.com/p/hayes3

*****
Model = 8
  Y = D_biepr
  X = pt5
  M1 = burmese
  M2 = thai
  W = sc5

Statistical Controls:
CONTROL= age      faculty year

Sample size
        157

*****
Outcome: burmese

Model Summary
          R          R-sq          MSE          F          df1          df2          p
        .6648        .4419        .3350        19.7948        6.0000        150.0000        .0000

Model
          coeff          se          t          p          LLCI          ULCI
constant    3.7921    1.2246    3.0965    .0023    1.3723    6.2118
pt5         -.9647    .0989   -9.7578    .0000   -1.1600   -.7693
sc5         .1997    .1118    1.7866    .0760   -.0212    .4205
int_1       .4559    .1996    2.2843    .0238    .0615    .8503
age         .0272    .0678    .4022    .6881   -.1066    .1611
faculty     -.0022    .0125   -.1779    .8591   -.0270    .0226
year       .1013    .0894    1.1331    .2590   -.0753    .2778

```

Interactions:

int_1 pt5 X sc5

Outcome: thai

Model Summary

	R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
	.3377	.1140	.1975	3.2181	6.0000	150.0000	.0053

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	1.7018	.9403	1.8098	.0723	-.1562	3.5598
pt5	.0700	.0759	.9225	.3577	-.0800	.2200
sc5	.2850	.0858	3.3209	.0011	.1154	.4546
int_1	-.0560	.1533	-.3654	.7154	-.3588	.2468
age	.0388	.0520	.7451	.4574	-.0640	.1416
faculty	-.0087	.0096	-.8993	.3699	-.0277	.0104
year	-.0154	.0686	-.2241	.8230	-.1510	.1202

Interactions:

int_1 pt5 X sc5

Outcome: D_biepr

Model Summary

	R	R-sq	MSE	F	df1	df2	p
	.6676	.4457	.1119	14.8751	8.0000	148.0000	.0000

Model

	coeff	se	t	p	LLCI	ULCI
constant	-.0274	.7373	-.0372	.9704	-1.4844	1.4296
burmese	-.0096	.0472	-.2024	.8399	-.1028	.0837
thai	.0221	.0615	.3603	.7191	-.0993	.1436
pt5	.1574	.0732	2.1512	.0331	.0128	.3021
sc5	.5016	.0676	7.4230	.0000	.3681	.6351
int_2	.3165	.1174	2.6963	.0078	.0845	.5485
age	.0193	.0392	.4918	.6236	-.0583	.0969
faculty	.0050	.0073	.6944	.4885	-.0093	.0194
year	-.0227	.0519	-.4385	.6616	-.1253	.0798

Interactions:

int_2 pt5 X sc5

***** DIRECT AND INDIRECT EFFECTS *****

Conditional direct effect(s) of X on Y at values of the moderator(s):

sc5	Effect	SE	t	p	LLCI	ULCI
-.5000	-.0008	.0958	-.0084	.9933	-.1901	.1885
.5000	.3157	.0918	3.4398	.0008	.1343	.4970

Conditional indirect effect(s) of X on Y at values of the moderator(s):

Mediator

	sc5	Effect	Boot SE	BootLLCI	BootULCI
burmese	-.5000	.0114	.0648	-.1229	.1343
burmese	.5000	.0070	.0422	-.0848	.0862

Mediator

sc5	Effect	Boot SE	BootLLCI	BootULCI
-----	--------	---------	----------	----------

thai	-.5000	.0022	.0094	-.0104	.0295
thai	.5000	.0009	.0099	-.0114	.0337

Indirect effect of highest order product:

Mediator

	Effect	SE(Boot)	BootLLCI	BootULCI
burmese	-.0044	.0258	-.0682	.0409
thai	-.0012	.0115	-.0370	.0157

***** INDEX OF MODERATED MEDIATION *****

Mediator

	Index	SE(Boot)	BootLLCI	BootULCI
burmese	-.0044	.0258	-.0682	.0409
thai	-.0012	.0115	-.0370	.0157

When the moderator is dichotomous, this is a test of equality of the conditional indirect effects in the two groups.

***** ANALYSIS NOTES AND WARNINGS *****

Number of bootstrap samples for bias corrected bootstrap confidence intervals:

10000

Level of confidence for all confidence intervals in output:

95.00

----- END MATRIX -----

*หมายเหตุ ผู้วิจัยกำหนดอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

pt หมายถึง การมองจากมุมมองของผู้อื่น

sc หมายถึง การนิยามตัวตน

burmese หมายถึง การประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า

thai หมายถึง การประเมินตนเองโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า

D_biepr หมายถึง เจตคติรังเกียจกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝง

ผลการวิเคราะห์ถดถอยด้วยคำสั่ง PROCESS โมเดล 1 ในการวิเคราะห์สมมติฐานข้อ 1

```

COMPUTE sc5=sc - .5.
EXECUTE.
COMPUTE pt5=pt - .5.
EXECUTE.
DATASET ACTIVATE DataSet1.
DATASET CLOSE DataSet2.
/* PROCESS for SPSS v2.10 */.
/* Written by Andrew F. Hayes */.
/* www.afhayes.com */.
/* Copyright 2013 */.
/* Read the documentation */.
/* available in Appendix A of */.
/* Hayes (2013) prior to use */.
/* www.guilford.com/p/hayes3 */.
/* For proper results, variable */.
/* names in data file must be distinct */.
/* in the first eight characters */.
set printback = off.

Run MATRIX procedure:

***** PROCESS Procedure for SPSS Release 2.13.1 *****

                Written by Andrew F. Hayes, Ph.D.                www.afhayes.com
                Documentation available in Hayes (2013). www.guilford.com/p/hayes3

*****
Model = 1
  Y = D_biepr
  X = sc5
  M = pt5

Statistical Controls:
CONTROL= burmese  thai  age  faculty  year

Sample size
          157

*****
Outcome: D_biepr

Model Summary
          R          R-sq          MSE          F          df1          df2          p
          .6676          .4457          .1119          14.8751          8.0000          148.0000          .0000

Model
          coeff          se          t          p          LLCI          ULCI
constant          -.0274          .7373          -.0372          .9704          -1.4844          1.4296
pt5          .1574          .0732          2.1512          .0331          .0128          .3021
sc5          .5016          .0676          7.4230          .0000          .3681          .6351
int_1          .3165          .1174          2.6963          .0078          .0845          .5485
burmese          -.0096          .0472          -.2024          .8399          -.1028          .0837
thai          .0221          .0615          .3603          .7191          -.0993          .1436
age          .0193          .0392          .4918          .6236          -.0583          .0969
faculty          .0050          .0073          .6944          .4885          -.0093          .0194
year          -.0227          .0519          -.4385          .6616          -.1253          .0798

```


Interactions:

int_1 sc5 X pt5

R-square increase due to interaction(s):

	R2-chng	F	df1	df2	p
int_1	.0272	7.2699	1.0000	148.0000	.0078

Conditional effect of X on Y at values of the moderator(s):

pt5	Effect	se	t	p	LLCI	ULCI
-.5000	.3433	.0882	3.8948	.0001	.1691	.5175
.5000	.6598	.0908	7.2644	.0000	.4803	.8393

Data for visualizing conditional effect of X on Y

Paste text below into a SPSS syntax window and execute to produce plot.

DATA LIST FREE/sc5 pt5 D_biepr.

BEGIN DATA.

-.5000	-.5000	.1145
.5000	-.5000	.4578
-.5000	.5000	.1137
.5000	.5000	.7735

END DATA.

GRAPH/SCATTERPLOT=sc5 WITH D_biepr BY pt5.

* Estimates are based on setting covariates to their sample means.

***** ANALYSIS NOTES AND WARNINGS *****

Level of confidence for all confidence intervals in output:
95.00

----- END MATRIX -----

*หมายเหตุ ผู้วิจัยกำหนดอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

pt หมายถึง การมองจากมุมมองของผู้อื่น

sc หมายถึง การนิยามตัวตน

D_biepr หมายถึง เจตคติรังเกียจกลุ่มชาวพม่าแบบแอบแฝง

ผลการวิเคราะห์ถดถอยด้วยคำสั่ง PROCESS โมเดล 1 ในการวิเคราะห์สมมติฐานข้อ 2.1

```

COMPUTE sc5=sc - .5.
EXECUTE.
COMPUTE pt5=pt - .5.
EXECUTE.
DATASET ACTIVATE DataSet1.
DATASET CLOSE DataSet2.
/* PROCESS for SPSS v2.10 */.
/* Written by Andrew F. Hayes */.
/* www.afhayes.com */.
/* Copyright 2013 */.
/* Read the documentation */.
/* available in Appendix A of */.
/* Hayes (2013) prior to use */.
/* www.guilford.com/p/hayes3 */.
/* For proper results, variable */.
/* names in data file must be distinct */.
/* in the first eight characters */.
set printback = off.

Run MATRIX procedure:

***** PROCESS Procedure for SPSS Release 2.13.1 *****

                Written by Andrew F. Hayes, Ph.D.                www.afhayes.com
                Documentation available in Hayes (2013). www.guilford.com/p/hayes3

*****

Model = 1
  Y = burmese
  X = sc5
  M = pt5

Statistical Controls:
CONTROL= age      faculty year

Sample size
      157

*****

Outcome: burmese

Model Summary

      R      R-sq      MSE      F      df1      df2      p
      .6648      .4419      .3350      19.7948      6.0000      150.0000      .0000

Model

      coeff      se      t      p      LLCI      ULCI
constant      3.7921      1.2246      3.0965      .0023      1.3723      6.2118
pt5      -.9647      .0989      -9.7578      .0000      -1.1600      -.7693
sc5      .1997      .1118      1.7866      .0760      -.0212      .4205
int_1      .4559      .1996      2.2843      .0238      .0615      .8503
age      .0272      .0678      .4022      .6881      -.1066      .1611
faculty      -.0022      .0125      -.1779      .8591      -.0270      .0226
year      .1013      .0894      1.1331      .2590      -.0753      .2778

Interactions:

      int_1      sc5      X      pt5

R-square increase due to interaction(s):

```

```

int_1      R2-chng      F      df1      df2      p
          .0194      5.2179      1.0000      150.0000      .0238
*****

Conditional effect of X on Y at values of the moderator(s):
      pt5      Effect      se      t      p      LLCI      ULCI
    - .5000      -.0283      .1488      -.1899      .8497      -.3224      .2658
      .5000      .4276      .1508      2.8354      .0052      .1296      .7257
*****

Data for visualizing conditional effect of X on Y
Paste text below into a SPSS syntax window and execute to produce plot.

DATA LIST FREE/sc5 pt5 burmese.
BEGIN DATA.

      - .5000      - .5000      5.0555
      .5000      - .5000      5.0272
      - .5000      .5000      3.8629
      .5000      .5000      4.2905

END DATA.
GRAPH/SCATTERPLOT=sc5 WITH burmese BY pt5.

* Estimates are based on setting covariates to their sample means.

***** ANALYSIS NOTES AND WARNINGS *****

Level of confidence for all confidence intervals in output:
95.00

----- END MATRIX -----

*หมายเหตุ ผู้วิจัยกำหนดอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
      pt      หมายถึง การมองจากมุมมองของผู้อื่น
      sc      หมายถึง การนิยามตัวตน
      burmese หมายถึง การประเมินชาวพม่าทั่วไปโดยใช้ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อชาวพม่า

```

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวมนัสนันท์ จิตติจรุงลาภ เกิดเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2534 สำเร็จการศึกษาปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2554 หลังจากนั้นเข้าศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2555

